APOSTOLUL

numărul 200

REVISTA CADRELOR DIDACTICE
Editată de Sindicatul din Învăţământ şi Cercetare Neamţ

SERIE NOUĂ, ANUL XIX
http://apostolul.slineamt.ro

iunie 2017

Un izvor de resurse educaţionale...

Recitind articole publicate în *„Apostolul”* – revista cadrelor didactice, editată de Sindicatul Liber al Lucrătorilor din Învăţământ şi Cercetare Ştiinţifică Neamţ – ajunsă, iată, la numărul 200, m-am întors cu gândul, în timp, la începuturi.

M-a impresionat şi m-a bucurat hotărârea iniţiatorilor proiectului de a relua publicarea acestei reviste a dascălilor, publicaţie care s-a bucurat de succes în perioada interbelică. Ca în multe domenii, ultimul deceniu al secolului trecut a însemnat nişte ani în care se aruncau punţi peste timp, încercând să se aducă la lumină experienţe anterioare, să se omagieze eforturile, ideile, munca şi speranţele unor generaţii de *dascăli – apostoli, deschizători de drumuri*. Publicaţia, ce are ca membri fondatori pe dragul şi regretatul preşedinte al Sindicatului Liber al Lucrătorilor din Învăţământ şi Cercetare Ştiinţifică Neamţ, profesorul Florin Florescu, pe Ştefan Corneanu, Gheorghe Amaicei şi, nu în ultimul rând, pe Dumitriţa Vasilca, renaşte în martie 1999, într-o lume nouă, aflată într-o permanentă schimbare şi căutare de identitate şi valori. Nimic nu se putea concretiza, însă, fără eforturile şi perseverenţa Consiliului de Administraţie condus de domnul profesor Gabriel Ploscă şi fără munca perseverentă şi profesionistă a Consiliului de Redacţie coordonat de redactorul-şef, domnul Mircea Zaharia.

Oricine răsfoieşte revista înţelege contribuţia importantă a publicaţiei la redarea şi comentarea multor evenimente din învăţământul nemţean şi din ţară şi are o reprezentare clară a aportului specific pe care ***sindicatul*** l-a avut şi îl are la reconstrucţia şi afirmarea statutului cadrelor didactice, a specialiştilor în cercetare, a personalului nedidactic şi didactic auxiliar. Multe idei, propuneri şi acţiuni s-au concretizat în aceşti ani sau au dus la elaborarea unei noi legislaţii în domeniul învăţământului preuniversitar, al salarizării şi altor drepturi pentru această importantă şi omogenă categorie profesională de care depinde în mare parte progresul şi viitorul României. Este impresionant efortul depus de

Prof. Aurel CORNEA
Preşedinte de Onoare al FSLI

(continuare în pag. 2)

Tot respectul şi toate aprecierile...

În actuala perioadă, când facebook-ul, whatsapp-ul, twitter-ul şi alte reţele de socializare, precum şi publicaţiile on-line domină ca mijloace de comunicare şi de informaţie, este lăudabil că mai există „ conservatori” care scriu şi dăruiesc cititorilor publicaţii în format tradiţional.

Un astfel de colectiv „atipic” este cel care se ocupă de editarea Revistei cadrelor didactice „Apostolul”, publicaţie patronată de Sindicatul Liber al Lucrătorilor din Învăţământ şi Cercetare Ştiinţifică Neamţ şi ajunsă, iată, la al 200-lea număr!

Cei care se ocupă de elaborarea acestei reviste merită tot respectul şi toate aprecierile, având în vedere conţinutul divers al acesteia, cititorii găsind în paginile ei informaţii utile

Preşedinte F. S. L. I.,
Simion HANCESCU

(continuare în pag. 2)

Bucurie împlinită!

Un om deosebit îmi spunea, cu ceva timp în urmă, că s-ar bucura mult dacă vom reuşi să ajungem la „Apostolul 200”. Şi iată că, „Apostolul 200” a ieşit de sub tipar, iar bucuria s-a împlinit. Nu exagerez însă, dacă spun că fiecare număr al revistei „Apostolul” a fost o bucurie pentru cititorii săi dar şi pentru cei care, într-un fel sau altul, s-au străduit ca povestea „Apostolul” să meargă mai departe.

Bucuria „Apostolul” este dată de conţinuturile valoroase şi actuale, de libertatea deplină a cuvântului dar şi de profesionalismului membrilor Consiliului de redacţie format din: Mircea Zaharia, Constantin Tomşa, Mihai Floroaia, Irina Nastasiu, Dorian Radu, Dorin Davideanu. Lor, doresc, în primul rând, să le

Prof. Gabriel PLOSCĂ,
Preşedintele Sindicatului din Învăţământ Neamţ

(continuare în pag. 2)

ZIUA MĂRIEI SALE, ÎNVĂŢĂTORUL

„Nu există artă mai frumoasă decât arta educaţiei. Pictorul şi sculptorul fac doar figuri fără viaţă, dar educatorul creează un chip viu; uitându-se la el, se bucură şi oamenii, se bucură şi Dumnezeu”. (Sfântul Ioan Gură de Aur)

Fiind numit apostol, dascăl, învăţător, profesor, omului de la catedră i-au fost recunoscute, măcar declarativ, meritele şi i s-a dedicat o zi în care inimile noastre se îndreaptă spre cei care ne-au vegheat calea spre devenirea umană.

Munca sa l-a aşezat alături de apostoli prin sacrificiul dăruirii. Tocmai de aceea Ziua Învăţătorului nu a fost aleasă întâmplător; la 30 iunie întreaga creştinătate românească prăznuieşte *Soborul Sfinţilor 12 Apostoli.* O zi deosebită care arată curăţenia şi sfinţenia muncii sale. Alegerea aceasta a fost realizată prin consens de către Asociaţia Generală a Învăţătorilor din România, în anul 1927.

Ziua Învăţătorului a fost gândită ca un raport pe care şcoala îl dădea familiei şi comunităţii. Până la reforma de tip sovietic din 1948, serbarea de sfârşit de an era la 29 iunie, de Sânpetru, iar pe 30 iunie se sărbătorea cu mare fast, pe grupuri de localităţi, Ziua Învăţătorului. Era vremea, de mult apusă, în care Preotul şi Învăţătorul

Prof. Liviu Constantin RUSU,
Preşedintele Asociaţiei Învăţătorilor Neamţ

(continuare în pag. 4)

Un izvor de resurse educaţionale...

(urmare din pag. 1)

Echipa de redacţie de a prezenta cititorilor comorile din „lada de zestre” a fiinţei poporului român – tradiţiile, literatura, perlele de folclor autentic din Ţara Neamţului, cea vegheată de Ceahlău. Toate acestea s-au regăsit în paginile celor 200 de ediţii ale Revistei ***Apostolul***. Editorii au ilustrat prin textele publicate numeroasele experienţe inovante şi bune practici elaborate de profesori, proiecte, vizite de studiu şi seminarii europene realizate de SLLIPCS Neamţ, o multitudine de ***Oameni*** şi ideile lor novatoare.

Istoria recentă datorează multe presei scrise şi online pentru că aceasta s-a dovedit a fi „senzorul” cel mai sensibil al frământărilor sociale, al faptelor mai bune sau mai rele, al succeselor şi eşecurilor, a judecat şi a decantat în mare măsură ceea ce merită reţinut, păstrat şi valorificat şi a aruncat peste bord lestul experienţelor fără valoare, iar echipa *Apostolului* a făcut şi face *presă*, în adevăratul sens al cuvântului.

Şi dacă *„O fiinţă omenească e un fragment din lumea întreagă numită de noi Univers, un fragment limitat în spaţiu şi timp”*, aşa cum genialul nostru contemporan Albert Einstein definea Omul, atunci cei care în viaţa lor au scris, au acţionat, au educat oameni, au format caractere, au înnobilat fragmentul lor de timp şi spaţiu, au dat un loc şi un nume sieşi şi generaţiei sale, sunt cei care au construit o *lume*, aşa şi *Revista Apostolul a construit un Univers de informaţie, cunoaştere şi educaţie* în folosul corpului profesoral şi al învăţământului românesc.

Vă felicit, dragi colegi, pentru munca voastră şi vă urez *La mulţi ani!* şi multe ediţii valoroase publicate! Doresc echipei redacţionale să păstreze cursul verificat de-a lungul timpului, calitatea impecabilă a textelor şi a prezentării grafice, iar cititorilor *Revistei Apostolul* – să nu uite niciodată că au la îndemână un inepuizabil izvor de resurse educaţionale, intelectuale, morale şi culturale!

Tot respectul şi toate aprecierile...

(urmare din pag. 1)

Din lumea şcolii şi din domeniul sindical, rememorări ale unor personalităţi naţionale şi, în special, nemţene, precum şi alte informaţii de interes.

Revista cadrelor didactice „Apostolul” este una vie şi utilă, iar autorii articolelor publicate demonstrează că se respectă şi îi respectă pe cititori.

Felicitări tuturor celor care contribuie la publicarea acestei reviste şi fie ca aceasta să aibă cât mai multe apariţii!

Bucurie împlinită!

(urmare din pag. 1)

Mulţumesc şi să le urez cât mai multe bucurii „Apostolul”. Ţin să mulţumesc de asemenea, membrilor Consiliului de administraţie care au găsit, chiar şi în vremuri de restrişte, soluţiile prin care s-a asigurat continuitatea apariţiilor revistei. Şi nu în ultimul rând, le mulţumesc cititorilor „Apostolului”, fără de care, strădania noastră nu ar avea sens.

La mulţi ani „Apostolului” şi oamenilor săi!

Dar de timp bicentenar, cu iz breton

Val după val se sparge de mal… aducând cântecul frumoasei Lorelay ce mă atrage înapoi şi mă face să-mi întind sufletul din aceste meleaguri bretone spre plaiul meu cel românesc!

Briza atlantică îmi aduce aer de sărbătoare, de meritat, onorant şi curajos bicentenar al revistei cu nume predestinat ce nu şi-a dezmințit menirea – revista **Apostolul** cea care a purtat, prin paginile ei, visarea înaltă a dascălului unui învăţământ ce s-a dovedit performant în lume, bucuria, durerea, înverşunarea, talentul manifestat şi cel remarcat...

Această revistă a devenit o parte vie, ce mă însoţeşte mereu şi atunci când sunt departe de casă: fie prin conţinutul său, fie prin cuvintele trimise de mine uneori, astfel că acel *ceva* unic şi românesc m-a alimentat oriunde eram şi pentru asta, mulţumesc!

Despre această revistă au aflat şi profesori din Vannes – *Apostolul* publicând chiar un material despre învăţământul din Franţa, semnat de dna. prof. Simona Niculescu de la Colegiul Sacré Coeur – dar au aflat şi mulţi alţi români stabiliţi aici sau iubitori de noi, după ce ne-au cunoscut mai bine.

Iată de ce, în *Darul* meu voi introduce şi câteva urări din partea acestora:

Prof. Niculescu Simona: *La mulţi ani şi apariţii la fel de plăcute pentru încă un bicentenar, cel puţin!*

Dr. Jean Pierre: *Deux cents ans?! C’est la preuve de l’éternité culturelle de vous! Joyeux anniversaire!* (domnul doctor îndrăgeşte mult România după ce a cunoscut-o prin români de aici şi chiar şi-a dat fiul să studieze medicina la Cluj).

Draga mea revistă *Apostolul*, Marquez spunea că „viaţa nu este ce ai trăit, ci ce-ţi aminteşti că ai trăit şi cum ţi-o aminteşti pentru a povesti” şi de aceea îţi mulţumesc pentru amintiri, numeroase şi preţioase, sensibile ca bobiţele de rouă înşirate discret pe pânza de păianjen a copilăriei!

Revista *Apostolul*, nucleu al generaţiei sufletiste, a reprezentat pentru trăirea, gândirea şi viaţa dascălilor ce au luminat arzându-şi *combustibilul vieţii* pentru menirea celor timp de două secole, cea mai importantă grupare prin viziune, scriitură şi atitudine, coagulată în jurul unor proiecte şi aspiraţii comune, condusă cu pricepere şi tact de cei ce au păstorit Colectivul redacţional de-a lungul timpului.

Mulţumesc Colectivului redacţional ce a făcut să apară această revistă de-a lungul atâtor ani şi, uneori, în vremuri grele! Mulţumesc celor ce au citit, au scris şi au crezut şi încă mai cred în ea!

Există oameni ce intră în viaţa ta şi rămân o perioadă de câţiva ani, lăsându-şi amprenta asupra unor decizii ce vor fi luate în viaţă. Mai mult, aceşti oameni sunt şi parte a unei temelii solide în construcţia ta ca om, cu tot ce presupune ea. Imaginea acestora nu se va şterge niciodată din memoria noastră, aşa cum va rămâne şi această revistă cu oamenii ce au slujit-o!

La mulţi ani, revistei Apostolul şi oamenilor săi!

Prof. Niculina NIŢĂ
10 iunie 2017, Vannes, Franţa

INFOCULT ❐ INFOCULT ❐ INFOCULT ❐ INFOCULT ❐ INFOCULT ❐ INFOCULT ❐ INFOCULT

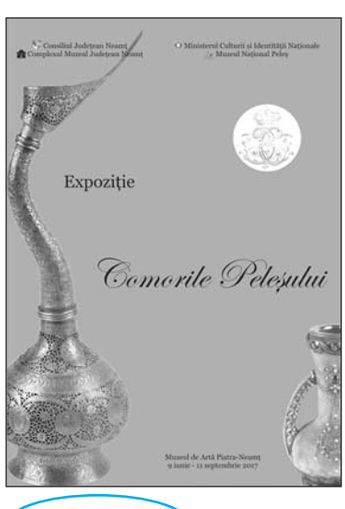

O sinceră urare

Cu admiraţie şi respect am apreciat, la apariţia fiecărui număr, eforturile susţinute pe care le depune Colectivul de redacţie al Revistei *APOSTOLUL*, reînfiinţată din 1999, adăugând astfel la existenţa sa anterioară, încă două decenii de activitate consacrată şcolii naţionale, dar mai ales tinerelor generaţii din judeţul Neamţ.

Evident, organizatorii şi redactorii şi-au propus să asigure constant dezbaterea complexelor probleme ale învăţământului din acest judeţ, dar şi, în genere, ale învăţământului românesc în etapa actuală, oferind opinii şi soluţii la multe dintre preocupările cadrelor didactice, ale elevilor şi chiar ale familiilor acestora. Pentru toate preocupările şi realizările menţionate, se cuvin adresate felicitări editorilor, colectivului redacţional, colaboratorilor şi tuturor celor care au sprijinit activitatea revistei.

Pentru că am lucrat la *Liceul Pedagogic* din Piatra-Neamţ cu mulţi ani în urmă (1969-1975), pregătind o primă promoţie de învăţători şi educatoare, după ce această prestigioasă instituţie de învăţământ şi-a reluat activitatea şi a oferit din nou judeţului şi ţării absolvenţi cu înaltă ţinută profesională şi morală, când am avut prilejul de a mă revedea cu foştii mei elevi, am constatat întotdeauna cu plăcere rezultatele temeinicei lor pregătiri, reflectate uneori şi în paginile revistei noastre. Este tot atât de adevărat că, uneori însă, cu surprindere, am putut afla şi realitatea că *Revista Apostolul* nu este încă sprijinită, de toţi factorii responsabili (profesionali şi administrativi), spre a ajunge în toate unităţile şcolare din judeţ. Consider că acest fapt ar fi mai mult decât necesar, asigurându-se măcar un singur exemplar pentru biblioteca fiecărei şcoli, deoarece este o publicaţie care dezbate şi reflectă, cu acurateţe şi competenţă, problemele stringente ale şcolii şi societăţii româneşti, aflate într-un firesc şi necesar proces de reformă şi transformare.

Cu speranţa materializării acestui deziderat, nutrit probabil de fiecare dintre cadrele didactice conştiente de misiunea lor, închei reluând urările de noi succese adresate *REVISTEI,* Colegiului redacţional şi tuturor colaboratorilor, pentru continua creştere a calităţii publicaţiei şi a interesului cadrelor didactice pentru aceasta.

12.06.2017

Prof. Coralia-Letiţia BUNGHEZ

La mulţi ani dragii mei, colegi, dascăli!

Suntem de 36 de ani împreună şi eu încă nu m-am plictisit. Iubesc această activitate care îmi permite să mă apropii zilnic de prezent, modelând viitorul. Câtă responsabilitate enormă pe umerii noştri! De aceea, ca şi voi intru în clasă zâmbind, lăsând la uşă durerea de spate sau febra copilului sau lipsa banilor şi dăruiesc. Vă mulţumesc că sunteţi alături de mine mereu. Au fost clipe când nu mai aveam puterea să şterg urmele bocancilor, dar m-am uitat la voi şi am înţeles că durerea rafinează trăirea şi cei adevăraţi învinge. Mi-au fost puse la încercare principiile şi valorile, dar am simţit că nimic nu le poate clinti. Sunt adânc impregnate în fiinţa mea pentru a le putea transmite mai departe. M-am întrebat uneori de ce mai stăm şi nu ne găsim altceva de făcut. Răspunsul a venit a doua zi când am văzut ochii copilului bucuros că a înţeles. Uneori sufăr, aşa cum v-am văzut pe toţi, că suntem marginalizaţi, uitaţi, lipsiţi de stima pe care orice DASCĂL o merită. Mergem înainte. Nu este o meserie simplă, este o activitate complexă care nu se termină la ora 16. Da, avem vacanţe lungi, dar nu ne putem permite să plecăm prea departe. „Leagă capra departe de par ca să aibă impresia că este liberă.” Cam aşa suntem noi trataţi.

Zâmbim, ne implicăm, empatizăm, căutăm soluţii şi metode. Anii trec. Cu sau fără promisiuni noi intrăm în clasă şi împărtăşim, transmitem atitudini şi modele generaţiilor viitoare, ne punem amprenta pe neamul românesc.

Să ne ajute Dumnezeu să fim sănătoşi, la trup şi la suflet!

Să avem puterea de a accepta toate provocările!

Să putem păstra în suflet necondiţionat dragostea pentru aceşti copii, distorsionaţi sufleteşte de societatea net-ului!

Să ne păstrăm demnitatea şi delicateţea!

Să rămânem DASCĂLI!

La mulţi ani, dragii mei colegi!

Prof. Sabina STĂNESCU

Revista „Apostolul”, la ceas aniversar

„Apostolul”, revista cadrelor didactice din judeţul Neamţ, aniversează pe 30 iunie apariţia celui de-al 200-lea număr care face parte din seria nouă, odată cu ZIUA ÎNVĂŢĂTORULUI.

Realizatorii ei sunt: neobositul redactor-şef, Mircea Zaharia, căruia îi doresc din suflet multă sănătate, aceeaşi putere de muncă şi să aibă parte numai de bucurii, împreună cu întreg Consiliul de redacţie, colaboratorii şi cititorii ei.

Dacă vrem să vorbim despre revista noastră, o să observăm că istoria ei este strâns legată de istoria Asociaţiei Învăţătorilor din România. În 1898 a fost organizat la Ploieşti primul Congres al Învăţătorilor din toată ţara. A urmat organizarea secţiilor pe judeţe, iar la Piatra-Neamţ, sub denumirea de „Asociaţia Generală a Învăţătorilor din România” a luat fiinţă „secţia judeţeana Neamţ”, în anul 1912.

În măsura în care dascălii aveau tot mai mult sentimentul de castă, cu misiunea nobilă a luminării neamului, se simţea, tot mai mult nevoia unei publicaţii pentru ca oamenii şcolii să scrie şi să-şi spună cuvântul. Astfel, în noiembrie1934, la Piatra-Neamţ, un colectiv de dascăli inimoşi a scos revista APOSTOLUL, o revista profesională a cadrelor didactice. Ea a apărut între 1934 şi 1944. În 1999, domnul Mircea Zaharia, împreună cu Florin Florescu, Dumitriţa Vasilca, Gheorghe Amaicei, Ştefan Corneanu şi toţi ceilalţi, s-au gândit să facă din nou revista. Şi au făcut-o. Cu aceeaşi responsabilitate ca cea a înaintaşilor noştri, cu aceeaşi dragoste, cu aceeaşi pasiune. O revistă a cadrelor didactice nu este un moft şi nici o joacă. E un loc serios, stimulativ intelectual, capabil să ne adune şi să dea culoare şi sens muncii noastre. Ceea ce îi dorim să facă în continuare, încă 200 de numere! La mulţi ani!

Profesor Gheorghe AMAICEI,
Preşedinte de Onoare
al Asociaţiei Învăţătorilor Neamţ

INFOCULT ❐ INFOCULT ❐ INFOCULT ❐ INFOCULT ❐ INFOCULT ❐ INFOCULT ❐ INFOCULT

ZIUA MĂRIEI SALE, ÎNVĂŢĂTORUL

(*urmare din pag. 1*)

erau „feţele cetăţii întoarse către Dumnezeu”. Asta însemna tradiţie, o „tradiţie” pe care o strigăm pe toate drumurile, dar pe care o călcăm cu barbarie, cu sau fără bună ştiinţă.

De ce a fost nevoie ca dascălilor să li se dedice o altă zi? (5 iunie!!!) Poate, credem noi, tocmai pentru a i se pierde „urma”.

Educatoarele, învăţătorii şi profesorii trebuie sărbătoriţi atunci când se încheie un parcurs, la sfârşitul anului şcolar. Această zi trebuie să rămână un simbol care să ne adune în jurul lui, momentul în care să fim noi înşine, *grădinari de suflete umane*, semănătorii de adevăr şi dreptate. În această zi trebuie să susţinem, să apărăm specificul naţional, valorile tradiţionale româneşti.

Astăzi suntem departe de a-i acorda acestei zile importanţa pe care o merită. O umbrim politic şi ne-am pierdut inocenţa de a vorbi cu drag despre dascălii noştri. S-au răcit vremurile, ne-am îndârjit în preocupări şi construim simboluri lipsite de educaţie. Chipul învăţătorului e etern acelaşi, e viu dar îl ascundem undeva în mormanele de amintiri inutile ale maturităţii. Te întorci la el când îţi este greu, când ai nemulţumiri, când vrei un umăr pe care să plângi, când îţi cauţi calea şi rostul. Apoi lucrurile se îndreaptă, îţi găseşti rostul, învăţătorul rămâne în urmă. Te veghează, te urmăreşte în tăcere. Tu ştii că este acolo, îl simţi, îi duci o floare de ziua lui, apoi îl suni, apoi te gândeşti că ar trebui să-l suni, apoi devii prea ocupat, prea important. El este trecutul, tu viitorul. Te mai gândeşti la el din când în când. Ar trebui să-l cauţi, este slab, bolnav. Nu i-a rămas decât recunoştinţa din inima ta. Nu în fiecare zi, dar măcar astăzi, să ne amintim cu drag de învăţătorii noştri, de cei care trudesc să risipească întunericul şi dihonia dintre noi.

Ziua de 5 iunie a trecut. Nici Ministerul Educaţiei, nici alte instituţii abilitate ale statului nu s-au grăbit să acorde cadrelor didactice şi elevilor, premii, distincţii, medalii sau titluri onorifice, aşa cum stipula inutila lege din 29 octombrie 2007.

Cu ocazia adevăratei şi singurei Zi a Învăţătorului, 30 iunie 2017, vă rog să-mi permiteţi ca în calitate de om al şcolii cu ceva vechime, de coleg, de părinte, să acord tuturor celor care trudesc în învăţământul românesc, colegilor noştri următoarele distincţii:

- Medalia de aur pentru fiecare zi în care aţi intrat în clasă, fabricată din strălucirea de aur ce izvorăşte din ochii fiecărui copil pe care l-aţi educat şi care a reuşit în viaţă;

- Medalia şi Ordinul în grad de cavaler al răbdării, perseverenţei, fermităţii şi optimismului nelimitat cu care vă îndepliniţi menirea binecuvântată;

- Ordinul „Recunoştinţa părinţilor”, a celor care ne ajută dar şi a acelora care au uitat că proprii lor copii sunt încă elevi;

- Artist emerit al planificărilor, proiectelor didactice, şedinţelor, comisiilor, concursurilor, referatelor, tezelor şi extemporalelor, portofoliilor, cursurilor de formare, parteneriatelor, protocoalelor, serbărilor, excursiilor, statisticilor, dosarelor...

- Maestru al lecţiilor bine făcute.

Dar cea mai frumoasă distincţie (inspirată din legislaţia fraţilor basarabeni) este cea de MEŞTER – FĂURAR (de oameni adevăraţi, împliniţi profesional şi personal, sănătoşi la minte şi trup).

Şi totuşi va fi şi o altfel de premiere, chiar de Ziua Învăţătorului: Sindicatul din Învăţământ Neamţ şi Asociaţia Învăţătorilor din Judeţul Neamţ acordă şi în acest an *Premiile Revistei Apostolul.* Manifestarea se vrea un simbol al solidarităţii dintre cele două organizaţii ale cadrelor didactice din judeţul nostru şi un omagiu adus colegiilor a căror vrednicie a trecut dincolo de clasa sau şcoala unde muncesc.

Este şi momentul când ne vom sărbători şi *Revista noastră.* Apariţia numărului 200 al *Apostolului,* serie nouă, este o performanţă pe care puţine publicaţii au reuşit-o. Mulţumim tuturor celor care susţin scrierea, editarea şi tipărirea revistei noastre, număr de număr: o echipă de profesionişti care iubesc ceea ce fac, care dau sens şi perspectivă revistei.

La mulţi ani şi la cât mai multe numere. Să veghem ca *Apostolul* să rămână o revistă *senină, liberă de orice oficialitate, de orice înrâurire politică, precum şi de orice spirit de grup şi ambiţii deşarte,* aşa cum îşi doreau primii redactori, la 1934. Să lucrăm împreună ca *Apostolul* să rămână o publicaţie vie, densă şi interesantă.

În momente grele pentru Ţară şi pentru români (aprilie 1940) un învăţător nemţean scria în Revista *Apostolul* (an VI, nr. 3-4): *Toţi uniţi sub steagul „Asociaţiei”(Învăţătorilor) şi strânşi în jurul revistei”Apostolul”, revista asociaţiei noastre, învăţătorii vor şti să fie un corp de elită.* Este un îndemn la solidaritate pe care îl rostim şi astăzi: *Să fim uniţi, să fim puternici şi plini de convingere că numai împreună vom răzbate.*

Cu respect, vă felicităm şi vă dorim sănătate, linişte şi pace în suflet!

Apostoli din *Apostol*

Îndepărtarea face inima dulceagă, o mai leagănă în neuitări de tinereţe nemţeană şi însingurarea, efect inevitabil, croieşte poteca spre propriul desiş, singura fundătură sublimă, doldora de cuvinte forfotitoare până la fixarea momentului unic pentru care sunt poftite. Salut numărul bicentenar al apariţiilor *Apostolului,* ne prinde răscopţi, dar îl prindem! Sanctificat, ieşit din timpul nostru, auzi-l cum amestecă glasul lumilor, citeşte-l cum decupează chipuri de corifei apostolici din pelerinajul interior al cuvântului.

Domnului Eduard Covali îi citeam odată, la telefon, repezeala unei *Invitaţii la dans.* Îi simt răsuflarea din piruetele vorbei şi-l aud: *Dumneavoastră puteţi dansa în cuvânt...* Nu ştia că aşterne leagănul *Sonetelor* pe care le-a şi lansat.

Altă dată, la o întâlnire de redacţie în vederea ediţiei postdecembriste a *Apostolului,* mă întreabă Mircea Zaharia: *Nu vrei şi tu rubrică, Fata Moşului?* şi mă întreb ce s-ar fi făcut *Apostolul* fără netulburata tinereţe de jurnalist a *Moşului.* Îl felicit pentru frumuseţea spiritului de la 70 şi pentru naturaleţea dintotdeauna, crescută din sinea suverană, neatinsă de orgoliul *căţărăciunii.*

De curând, luându-ne prelungitul rămas-bun dintr-o duminică desprimăvărată, rog pe amicul profesor, scriitor şi gazetar Constantin Tomşa, celălalt *ventricul* al *Apostolului,* să pupe muntele din parte-mi şi numai ce-aud: *Pentru asta, las pe nevastă-mea, că-l vede mai bine...*

Din darul lacrimii înnobilate de şagă, al harului înţeleptei cunoaşteri, au crescut generaţii...

La Mulţi Ani, **Apostol** cu Apostoli, oriunde v-aţi afla!

Elena VULCĂNESCU

Arte şi meserii ❐ Arte şi meserii ❐ Arte şi meserii ❐ Arte şi meserii ❐ Arte şi meserii ❐ Arte şi meserii

Celor ce mişcă stelele şi sorii...

Învăţătorule! aşa îşi începeau apostolii şi ucenicii cuvântarea, rugămintea, chemarea. Aşa îşi declamau discret credinţa, îşi declinau intenţiile, îşi traduceau speranţa, mijloceau minunea, alinau durerea... Astfel îşi cultivau compasiunea, dragostea şi adevărul lor, urmându-şi inima, schimbându-şi soarta, provocându-şi destinul.

Şi tot astfel, cu „Doamna învăţătoare...!” şi „Domnule învăţător….!” mii şi mii de mici ucenici reiau zilnic, timp de zece luni pe an, de două mii de ani încoace, rugăminţi, speranţe, chemări, intenţii, în construcţii moderne cu cds, wifi, senzori şi sisteme integrate de supraveghere, security şi catering, before şi after, laboratoare şi reţele, dar cu aceleaşi fine şi laborioase acţiuni ale unor resorturi sufleteşti care leagă un om de un alt om, o poveste de altă poveste...

Dacă prima piatra e pusă strâmb, atunci peretele va fi strâmb până sus, aşa spune un vechi proverb persan. În educaţie, responsabilitatea contează înainte de toate.

Se vorbeşte adesea despre *cei şapte ani de acasă*. Ceilalţi minim doisprezece de la şcoală, corectează – completează cred, de cele mai multe ori, pe primii şapte. Cu grijă, cu discreţie, cu responsabilitate. Şi construiesc apoi, ceas cu ceas, fundamentul profesionistului de mai târziu. Cu dragoste, cu iubire.

„Daca dragoste nu am, nimic nu sunt” spune Sf. Ap. Pavel, iar Dascălii, în calitatea lor de oameni care mişcă stelele şi sorii, îşi oferă inima gratuit, investind iubire pentru ca ea să rodească iubire în sufletele încredinţate spre creştere şi şlefuire.

Vă invit aşadar să celebrăm cu bucurie şi preţuire pe cei ce însoţesc copiii, într-o lume adesea strâmbă, cu răbdare şi cu dragoste, pe calea CUNOAŞTERII, spre ADEVĂR, BINE şi FRUMOS, încredinţându-ne pe noi înşine, aşa după cum Învăţătorul a spus *„În lume aveţi necaz, dar îndrăzniţi: Eu am învins lumea”*

Prof. Cristina S. PETRARIU

Domnului meu, în Eternitate

Dragă Domnule Învăţător,

Este 30 iunie, Ziua Omului de la catedră. A Dumneavoastră. A mea.

Aş vrea să vă spun acum, la ceas aniversar, cât de mult aţi însemnat pentru mine. Sunteţi, de jumătate de secol, plecat Dincolo şi e tare târziu.

În noaptea aceasta, când vă scriu, pot luneca însă cu gândul înapoi, cu mult înapoi, când Dumneavoastră eraţi încă Aici, eraţi tânăr şi deschideaţi uşa unei clase cu prichindei speriaţi de sălile înalte, de băncile grele din lemn, de tocurile cu peniţe ascuţite, de călimara pătrăţoasă de sticlă, de castanii atât de înalţi, din curtea şcolii, încât păreau că împung cerul.

Un singur bărbat cadru didactic era în şcoala mea şi acela a fost Domnul meu, Domnul nostru.

Sunt atât de multe lucruri pe care le-am uitat … nu mai ştiu când şi cum am trecut de la liniuţe la bastonaşe, de la adunare la înmulţire, dar aud cu claritate glasul Dumneavoastră de la o lecţie demonstrativă de cerc pedagogic.

Era o lecţie de muzică şi era primăvară. Prin ferestrele înalte se vedeau candelabrele albe ale castanilor tivite cu verdele frunzelor-umbrelă. Dacă închid ochii şi mă concentrez, vă şi văd la catedra masivă, cu diapazonul la ureche, intonând cu o mlădiere a vocii care amintea de foşnetul pădurii: *Ghiocel ce creşti pe coastă/ Cu plăpânde foi/, Vântul, gerul te adastă/ Ce-ai venit la noi,/ Vântul, gerul te adastă/ Ce-ai venit la noi ...*

Şi aşa m-a prins atunci o jale de ghiocelul acela nefericit pe care-l aşteptau vântul şi gerul, că am început să plâng… V-aţi uitat la mine mirat şi mi-aţi făcut un semn discret de încurajare, care însemna: „Las´ c-o să fie bine, hai cântă!” Vă mai aduceţi aminte, Domnule Învăţător? Mi-aţi şters lacrimile cu o privire caldă, de catifea şi am cântat cu ceilalţi, în cor, ca să vadă domnii veniţi în inspecţie cât de grozavi suntem noi (!). Mai târziu am înţeles, Domnule Învăţător că şi Dumneavoastră şi eu eram ghiocelul acela care mai bine stătea ascuns, decât să iasă la lumină, la lume, în vânt şi ger.

Nu cunosc textul hiturilor de azi, nici a celor de ieri, dar cântecul acela cu linie melodică simplă nu l-am uitat niciodată, pentru că s-a topit atunci, prin clasa a II-a, în toată fiinţa mea şi apoi a crescut odată cu mine.

Numai învăţătorii pot face asemenea lucruri de mirare cu şcolăreii. Ei sunt binecuvântaţi să pună pecete nouă pe sufletele copiilor.

Dar întâmplarea, care m-a marcat pentru toată viaţa, a fost alta şi nu s-a petrecut la şcoală. Pentru mine a fost un fel de minune. Ba nu un fel, ci o minune adevărată! Eram bolnavă. De vreo două săptămâni stăteam acasă. Temperatură. Injecţii. Frisoane. Paştile. Rău. Şi în mijlocul acestui Rău – Binele! Într-o după amiază frate-meu mai mic intră vijelios şi-mi spune precipitat: Vine Domnul tău să te vadă. E în curte! M-am ridicat cu greu în picioare, pitind termometrul cu multele lui grade Celsius, mi-am aranjat cămăşuţa de noapte boţită, transpirată şi în pragul uşii aţi apărut Dumneavoastră. Ca la şcoală stăteam drepţi, lângă pat, că vine Domnul, doar că eram desculţă şi tremuram de bucurie apoi, ... nu mai ştiu. Am leşinat. Emoţie? Boală? Ambele? Pot să vă spun cu mâna pe inimă că a fost mi-nu-nat! Când mi-am revenit stăteaţi alături de mine şi am simţit pe creştet mâna Dumneavoastră mângâietoare, cu uşor miros de tabac.

Era atâta dragoste-ocrotitoare în gestul acela cald-învăluitor, încât mă simţeam apărată de orice rău de pe lume. În seara aceea, când mi-am spus rugăciunea, i-am mulţumit Lui că m-am îmbolnăvit ca să pot trăi momentul nepereche în care un dascăl, fără copii, a exprimat printr-un gest delicat iubirea faţă de copii altora.

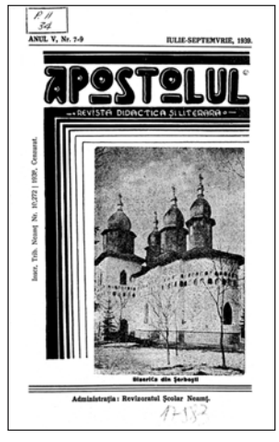
ANUL V, No. 7-9 IULIE-SEPTEMVRIE, 1930.

APOSTOLUL

REVISTĂ DIDACTICĂ ŞI LITERARĂ

Administraţia: Revizoratul Şcolar Neamţ.

Domnul meu Învăţător fără pereche, pentru mine aţi fost „piatra din capul unghiului”, de aceea v-am călcat pe urme, sperând ca măcar pentru unul dintre elevii mei să fiu ceea ce aţi însemnat Dumneavoastră pentru mine.

Când, la rându-mi, am ajuns dascăl am aflat însă că Domnul meu „a făcut copii” doar din suflet şi cu suflet, pentru că alături de C. Luchian, V. Scripcaru, M. Stamate, I. Rafail şi M. Avădanei, alţi învăţători vizionari, aţi pus „piatra de căpătâi” a revistei *Apostolul* care se află acum la numărul 200.

Două sute!!!

Domnule Învăţător, oamenii şi revistele se construiesc trudnic, în timp şi seamănă cu arhitectul! Adică sunt frumoase! Iată, suntem aici, acum şi datorită Dumneavoastră, încercăm să devenim cum ne-aţi visat.

Ştiţi, prin gimnaziu, când am început să citesc mai mult, am aflat de Domnul Trandafir al lui Sadoveanu, dar eu vă aveam pe dumneavoastră, aveam deja Domnul meu Trandafir, care se numea Vasile Gaboreanu.

Nu ştiu dacă până Acolo, Sus, a ajuns vreun serviciu poştal să vă aducă o diplomă, pentru că, anul trecut, la prima ediţie a Premiilor Revistei *Apostolul*, am primit eu o diplomă pe care v-am dedicat-o şi expediat-o chiar în momentul decernării. Aşa mi s-a părut drept, pentru că nu ştiu cum se face, dar Dumneavoastră, eu şi ghiocelul din cântecel suntem una, deci meritam în aceeaşi măsură diploma. Şi să ştiţi că la noi s-a gândit tot un fiu de învăţător, M. Z., şi că Acolo, pe lângă Dumneavoastră se află şi tatăl lui.

În încheiere, vă rog să spuneţi tuturor dascălilor de Dincolo, că noi, cei de Dincoace, le mulţumim pentru nesfârşita răbdare şi îngăduinţă, pentru generozitatea de a da celorlalţi tot sufletul şi pentru că au avut puterea să înţeleagă că învăţătorii sunt proiecţii mici ale Învăţătorului Mare şi de aceea sunt nepereche.

Cu neştirbitul respect
al discipolului faţă de mentor,
Profesor, Monica M. CRISTEA

P.S.

* Domnule Învăţător pe ghiocel l-aţi întâlnit? E şi el Dincolo?

* Am să-i sugerez lui nenea Mircea să acorde, anual, un premiu special şi celor care meritau să primească o astfel de recunoaştere, dar au plecat în stele înainte de prima ediţie a Premiilor.

Omagiu primei mele învăţătoare

Ziua de 30 iunie, sărbătoarea tradiţională a dăscălimii, capătă an de an noi dimensiuni şi trezeşte în mine amintirea vremurilor de altă dată, motiv pentru care aduc astăzi un omagiu primei mele învăţătoare, ANETA MANOLIU din Şcoala Ceahlău.

S-a născut în anul 1908 în satul Răpciuniţa din comuna Ceahlău, fiind unul din cei 13 copii ai familiei Gheorghe şi Maria Ciucanu. Locul naşterii sale, bogat în păduri şi păşuni, este dăruit de Dumnezeu şi de reformele regelui Ferdinand, cu terenuri arabile în lunca Bistriţei, iar mai apoi, după al doilea război mondial, cu parcele de păşuni şi fâneţe sub muntele Ceahlău.

Aneta s-a remarcat repede dintre copii familiei, având calităţi fizice şi intelectuale deosebite, motiv pentru care tatăl său a trimis-o la Gimnaziu la Hangu, pe care îl absolvă cu note foarte bune, primind recomandarea să-şi continue studiile. Familia a susţinut-o material pentru a învăţa la Şcoala Normală Pedagogică din Bacău ca să devină învăţătoare. Tânăra absolventă, proaspăt şcolită, vine acasă unde profesează la mai multe şcoli din comunele de pe Valea Bistriţei: Bistricioara, Galu, Taşca, Ceahlău, urmându-şi soţul care era notar. După 1954, este numită învăţătoare la Ceahlău, care în acea vreme era reşedinţă de raion, iar mama mea, ca să mă mai adune de pe drumuri, hotărăşte cu învăţătoarea să mă dea la şcoală în clasa I, chiar dacă aveam şase ani şi câteva luni. Nu încerc să o îmbrac în straie de geniu, dar prima mea învăţătoare avea ochii căprui pătrunzători, era tânără, frumoasă, înaltă, cu o voce cristalină, cinstită, iubită şi pricepută să ne pună condeiul în mână şi să aibă răbdare cu noi, copii veniţi să dea piept cu literele şi cifrele. Era o învăţătoare motivată de vocaţie care, chiar dacă nu a fost binecuvântată de Dumnezeu cu proprii copii, a ştiut să trăiască pentru alţii şi să dea strălucire splendidei şi celei mai de sus alcătuiri a lui Dumnezeu, numită OM. (...)

La lectură, doamna învăţătoare nu ne spunea numai poveşti cu feţi frumoşi şi Ilene Cosânzene, ci ne povestea neîntrecut de frumos legendele Ceahlăului, (Panaghia, Dochia, Turnul lui Budu, Căciula Dorobanţului, Piatra cu Apă sau a Gardul Stănilelor), care sunt emblemele ţinutului nostru de care suntem foarte mândri şi la care ne raportăm mereu, oriunde am fi. Aşa a fost învăţătoarea noastră ANETA MANOLIU, care indiferent unde a funcţionat, s-a întors de fiecare dată la poalele Ceahlăului, locuind într-o casă modestă. Acolo s-a stins în linişte, demnitate şi seninătate, aşa cum a trăit până la venerabila vârstă de 88 de ani, cu visurile împlinite de femeie adevărată, lăsând pentru urmaşi un nume apreciat şi cinstit de toţi cei care i-au fost în preajmă. Închei, exprimându-mi, şi pe această cale, recunoştinţa faţă de „Măria Sa” învăţătoarea care a fost primul meu model ce a rămas întipărit ca o icoană în memoria mea.

Prof. Tatiana ANTONOVICI

„Scrisoarea de învățătură” a unui apostol haretist

Aparținând celei mai strălucite promoții (1898) a Școlii Normale „Vasile Lupu” din Iași, continuatoare a vestitei „Preparandale” ce l-a avut cândva director pe Titu Maiorescu și eminent elev pe Ion Creangă, învățătorul Neculai Stoleriu a fost unul dintre cei mai de seamă reprezentanți ai vestitei generații haretiste de *apostoli* dedicați trup și suflet vitalizării satului românesc.

Deși născut în Călinești-Botoșani (14 sept. 1878), dragostea de munte, de *munteni* și straiul lor popular, născută în parte și datorită prieteniei legate încă din prima zi de institut vasilian (15 sept. 1893) cu colegii Simion T. Kirileanu și Petru Gheorgheasa, l-a făcut să își dorească un post pe valea Bistriței și, mai ales, în comuna de obârșie a celor doi (Broșteni-Neamț, astăzi – județul Suceava). Aici a și dăscălit în primii trei ani după absolvire, în școala înnobilată nu doar de efemera și buclucașa contemporaneitate cu caprele Irinucăi, ci, mai cu seamă, prin harul unor Nicolae Nanu (1840-1851) și Mihai Lupescu (1884-1898).

Membru fondator al *Asociației Generale a Învățătorilor și Învățătoarelor* (1902), ctitor de publicații pentru lumea satelor (*Almanahul Învățătorilor* – 1901; *Calendarul Gospodarilor Săteni* – 1904; *Răvașul Poporului* – 1907; *Vestitorul Satelor* – 1912), ca și de structuri asociative menite a contribui la emanciparea țăranilor („Avem două arme de luptă: lumina cărții și cooperația” – afirma el adesea), Stoleriu s-a bucurat de o largă și caldă prețuire, vecină uneori cu divinizarea. „Minunile” pe care le-a făcut la Baia, fosta cetate de scaun a Moldovei, ce ajunsese, după chiar cuvintele sale din anul instalării (1904), un sat la fel de amărât precum Sărăcenii lui I. Slavici (vezi *Popa Tanda*) l-au întipărit apoi, în conștiința mai multor generații de normaliști, drept personificarea superlativă a „învățătorului apostol”. Nu-i de mirare, așadar, că este „singurul dintre învățători care s-a bucurat de marea cinste de a i se închina de către foștii săi colegi și colaboratori un volum omagial de mari proporții și singurul în memoria căruia s-a ridicat, până în 1989, un bust în fața școlii” pe care a slujit-o [Ambele evenimente au fost prilejuite de comemorarea a 20 de ani de la moartea sa (vezi în: *Liceul Pedagogic „Vasile Lupu” din Iași. 1855-1980*, red. coordonator: Vasile Uglea, București, s.n., 1981, p. 320)].

Învățătorii: *N. Stoleriu, A. Vasiliu-Tătăruși și Simion Kirileanu* (fotografie din 1905).

Și, cum a fost considerat, prin excelență, un „om al faptei și al pildei”, enumerăm din multele realizări în plan cultural-educativ și social-economic: 1. *Casă de sfat*, după modelul cercurilor de lectură și șezători din Ardeal; *Cercul „Deșteptarea Sătenilor”*, întru trezirea gustului de a citi și editarea unor publicații pentru săteni; *teatru popular*; *bibliotecă*; *societate corală pentru tineret.* 2. *Bancă populară*, întru descurajarea cămătăriei; *cooperativă de producție și consum,* pentru consolidarea micii industrii țărănești; *societate de cumpătare*, pentru a modera producția și consumul de alcool; *obște de arendare*, în contra cupidității arendașilor; *cooperativă de dogărie*; *cooperativă de pitărie [brutărie]*.

Pilduitor s-a comportat N. Stoleriu și pe front, refuzând ferm „șansa” de a fi repartizat într-un post mai ferit: „Sunt totuși fericit, sunt mândru că voi pune o cât de neînsemnată piatră și la edificiul *României Mari*. Și dacă în vârtejul luptelor îmi va fi sortit – ***cum am presentimentul*** (subl. noastră) – să plec DINCOLO, *unde nu este durere, nici suspin, ci viață fără de sfârșit*, voi fi ACOLO cu atât mai fericit, mai mândru de partea ce am luat și eu la realizarea visului de veac al Neamului” (din scrisoarea adresată profesorului Ioan Mitru, director pe atunci al Școlii Normale „V. Lupu”).

A fost smuls pentru totdeauna dintre cei cărora, cu dragă inimă, le-ar fi dat oricând și viața (soție, elevi, colegi, săteni și camarazi de arme) de fulgerarea unui glonț vrăjmaș ce l-a lovit în cap pe muntele Rusca, în seara zilei de 12 septembrie 1916, într-unul din primele asalturi din Munții Călimani. Extrema încrâncenare a acelor lupte a făcut ca, din păcate, corpul să nu-i mai poată fi recuperat…

Din osteneala exemplarei sale vieți, curmate în prag de 38 de ani, rămâne vie, peste atâția ani, și această veritabilă *scrisoare de învățătură*, trimisă în 1901 unui coleg ce încă bâjbâia prin lumea celor cărora trebuia „să le dea lumină”:

„Învățătorul, mai înainte de orice, e chemat să fie învățător al copiilor. Și după chipul cum își va îndeplini această datorie, va fi judecat și apreciat.

Țăranul ține cu toată inima ca odraslele lui, odată trimise la școală, să învețe carte. Cine crede că țăranul nu iubește cartea și nu-i prețuiește foloasele, nu-l cunoaște pe țăran.

Țăranul are tot respectul pentru știința de carte și o consideră ca singurul mijloc de dezrobire și de înălțare a omului sărac și în special a țăranului. «Vreau ca băiatul meu să învețe carte, ca măcar el să scape de amarul vieții pe care-l trăim noi, țăranii» este vorba cu care îți încredințează el ție, învățător, pe copilul său sau copiii săi.

Altfel, cum s-ar explica frumoasele și înțeleptele vorbe ce le are despre carte, ca: *Cine știe carte, are patru ochi. Cine are carte, are și parte. Școala face pe om, om, iar altoiul pe pom, pom. Nu-i sărac cel ce n-are tată și mamă, ci-i sărac cel ce nu știe carte. Omului cu învățătură îi curge miere din gură.* Etc. etc.

Țăranul urmărește pas cu pas activitatea școlară a învățătorului. Controlul cel mai convingător și-l face prin însuși copilul lui. «Ei, ce v-a învățat azi d-l învățător? – întreabă el pe copii când vin de la școală». [...] După chipul cum răspund copiii la examen, țăranul trage încheieri favorabile sau nefavorabile asupra învățătorului.

Dar mai e ceva: țăranul când trece pe lângă școală trage cu ochii (și trage bine), ca să vadă cum merg treburile. Și dacă vede că la ora 8 învățătorul e în clasă, unde își face lecțiile; dacă vede că la această oră nu se mai găsește nici un copil căscând gura pe ulițele satului și pe la cele porți; dacă bagă de seamă că școlarii nu-și pierd aproape toată vremea în «recreații», înjurându-se, bătându-se și umplându-se de sânge; dacă vede pe învățător și elev lucrând iarna în atelier sau în clasă la confecționarea obiectelor casnice, iar vara cultivând grădina școlară în chip rațional – dar nu speculând pe elevi ca pe niște slugi fără simbrie; dacă vede pe elevi venind [spre] și ieșind de la școală în ordine, cuviincioși și respectuoși față de toată lumea și mai ales față de bătrâni și de gospodari, ridicându-și căciula și salutându-i cu „bună ziua”; dacă învățătorul conduce regulat pe elevi la biserică, unde face cor cu ei și unul spune *Crezul* și altul *Tatăl Nostru*; dacă învățătorul ține ca la zilele mari și la sărbători să facă serbări școlare, teatru popular, toate cu caracter religios și național; dacă țăranul vede toate aceste manifestații cărturărești, atunci prestigiul învățătorului crește. [...] Ori cu cine se întâlnesc și oriunde se duc, vorbesc cu toată dragostea și cu tot respectul de «domnul lor», lăudându-se și mândrindu-se cu el și, totodată, mulțămind lui Dumnezeu că le-a dat «un om așa de bun».

Dar pe cât de mult iubesc și respectă țăranii pe un învățător muncitor și conștiincios, tot pe atât de mult îl urăsc și-l disprețuiesc pe un învățător lipsit de simțul datoriei. Un învățător slab, leneș, lipsit de simțul datoriei și poate și vicios tulbură și înfurie satul până la revoltă. «Luați-l de pe capul nostru! – strigă ei la diferitele anchete ce le provoacă. Duceți-l de aici cât mai răpede, că ne nenorocește copiii. Nu-i învață nimic și rămân tot proști, iar noi ne alegem cu cheltuiala și vremea pierdută în zădar. Mutați-l de aici, că de nu, îl mutăm noi!»

Iată dar cât de mult ține țăranul la carte și cât de greșiți sunt aceia ce cred contrariul [...] Câtă măgulire pentru corpul învățătoresc, dar și câtă răspundere!

Așadar, învățătorul, dacă ține – și trebuie să țină – să-și capete iubirea și încrederea sătenilor, atunci să-și facă, cu toată conștiința și cu tot devotamentul și cât mai complet, datoria de *învățător al copiilor*. Numai pe temeiul acestei activități și numai cu încrederea și dragostea ce le-a câștigat de la săteni, în acest chip, poate să iasă și în sat, ca să-și îndeplinească cu deplin succes și rolul de *învățător al sătenilor*.

Un învățător poate să culeagă – vorba ceea – stelele de pe cer și să facă să curgă în satul lui lapte și miere, dacă însă nu-și face datoria în școală, n-are în fața sătenilor nici o trecere și să nu îndrăznească să încerce nimic cu ei, căci nu va izbuti. *Prestigiul învățătorului și succesele lui pleacă dintre cei patru pereți ai școalei, dinăuntru școalei, iar nu din afară.* Acesta e un adevăr ce nu sufere nici o discuție – o axiomă”...

Maria și Neculai Stoleriu

Sigur, multe realități, multe trăiri ale inimii și spiritului sunt racordate acum altui timp și altor „priorități”. Evocarea unor gânduri, principii și fapte ce vorbesc despre oameni zidiți, despre conștiință, dăruire, profesionalism, nu poate fi însă decât perenă, pe potriva disponibilității noastre de a nu uita pilda înaltă a unor mari înaintași, de a ne cultiva propriile vise și elanuri, fără de care adevărata viață nici nu ne poate locui…

Constantin BOSTAN

Ctitori şi destine

De multă vreme şi de multe ori m-am întrebat de unde a izvorât patima învăţătorimii pentru marea cultură, ori măcar pentru zone culturale care nu aveau vreo legătură directă cu formaţia lor profesională, între acestea fiind năzuinţa de a face gazetărie şi, mai mult, chiar de a crea ziare şi reviste.

Abundenţa publicaţiilor susţinute de învăţători, în prima jumătate a veacului trecut, este un fenomen social de mare interes pentru cercetătorul de azi. Ispititor, subiectul, chiar restrâns la aria judeţului Neamţ, depăşeşte cu mult spaţiul unui articol aniversar şi ţinta acestuia. Deci, amânând studiul exhaustiv pentru un viitor indecis, mă opresc la contribuţia a trei învăţători porniţi din Dobreni la naşterea şi viaţa primei serii a revistei „Apostolul” (1934-1943).

Am convingerea că, de nu ar fi fost calamitatea războiului şi a sovietizării culturii româneşti, prima serie a revistei, care îşi demonstrase valoarea şi trăinicia în timp, ar fi continuat fără întrerupere.

Pentru a înţelege cum s-a născut „Apostolul”, trebuie să ne amintim că, după primul Război Mondial, ca şi cu o jumătate de veac înainte, în epoca Hogaş, se formase un grup intelectual valoros, cu un nucleu de buni prieteni, la Piatra şi în judeţul Neamţ, în jurul institutorului Constantin Luchian, grup alcătuit din foştii săi colegi de la Şcoala Normală şi, ceva mai târziu, din unii profesori de la liceele nemţene.

Elevul învăţătorului Gheorghe Cojocaru din Dobreni (despre care scrie mai târziu cuvinte deosebit de elogioase), crescut în casa lui Leon Bogdan şi protejat de Lucia Kogălniceanu, fiica marelui cărturar, navigase, bine condus, în noianul de cărţi şi reviste adunat între 1869-1900 de legendarul Constantin Darius. Acolo, între colecţiile de gazete şi reviste culturale, s-a născut, probabil, acel excelsior care l-a mânat toată viaţa pe Constantin Luchian: dorinţa de a face mult mai mult decât a-i învăţa pe pruncii ţăranilor să scrie şi să citească.

Cu un excepţional talent managerial, i-a transformat pe colegii săi şi mai cu seamă pe prietenii învăţători în colaboratori la „Apostolul”, ceea ce nu însemna că ei doar scriau revista, ci o şi susţineau financiar, sarcină aproape insurmontabilă pentru buzunarele dascălilor tineri.

Cel mai apropiat şi mai calificat colaborator al său a fost mai tânărul Mihai Avădanei, intelectual de bună factură, învăţător în satul natal Sarata – Dobreni (mai apoi în Piatra), la început omul de legătură cu colaboratorii şi mai apoi chiar redactorul şef al revistei.

Treptat, în jurul ctitorilor învăţători s-au aliniat profesorii şi alte categorii de oameni cu şcoală înaltă, mânaţi de dorinţa firească de a se pronunţa limpede, uneori programatic, faţă cu starea şi nevoile învăţământului şi culturii româneşti, revista acoperind un spectru larg de preocupări, nu doar didactice, ci general culturale. Cu timpul, în paginile tipărite la Piatra au apărut şi scurte creaţii literare.

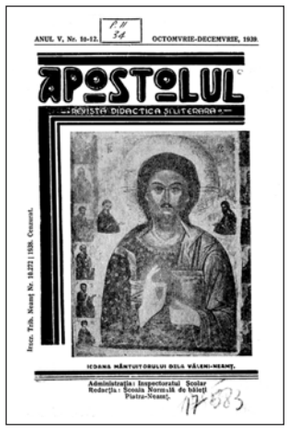

Cu o participare editorială importantă s-a înscris învăţătorul Mihai Cojocaru, din Dobreni, învăţător cu variate preocupări în domeniul etnografiei, istoriei şi filosofiei. Acesta, după câţiva ani de ucenicie în şcoala din satul natal, a fost transferat, ca model de muncă pentru tinerii normalişti, la Şcoala de Aplicaţie de pe lângă Şcoala Normală din Piatra şi, pentru scurt timp, a devenit şi inspector şcolar al judeţului. Fratele său, Constantin Cojocaru, învăţător şi preot paroh în Dobreni, a presărat în revistă, de asemenea, câteva articole de-a lungul anilor.

Destine …

După o prodigioasă activitate la Piatra-Neamţ, unde a fost şi revizor (adică inspector general) şcolar, Constantin Luchian a fost cooptat în nucleul de învăţători din presa dascălilor bucureşteni. În Capitală, a devenit inspector şcolar regional. Nu a uitat baştina şi a scris o carte temeinică, masivă, despre istoria şcolilor şi satelor nemţene, publicată sub egida Asociaţiei Învăţătorilor din judeţul Neamţ (Locuri, oameni şi şcoli – Piatra-Neamţ, 1996).

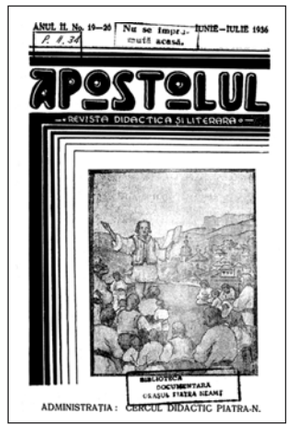

Mihai Avădanei, salvat de Dumitru Almaş şi (Ei, da!) de liderul comunist local Căciuleanu de la puşcăria politică ce i se pregătea după război, a fugit din oraş şi, cu nume de împrumut, a devenit student la o vârstă respectabilă, încununând cariera sa didactică prin titlul de profesor universitar doctor, în specialitatea pedagogie, la Universitatea din Iaşi.

Mihai Cojocaru, comandant al unui pluton de mitraliere din Regimentul 15 „Războieni”, a murit eroic, împreună cu toţi ostaşii săi, în crâncena luptă de la Mândra – Călăraşi, în iulie 1941. Cel care visase să devină arheolog a semnat ultimul său „articol”, scris pe front şi publicat în „Apostolul”:

„Dacă Dumnezeu va vrea ca eu să nu mă mai întorc acasă de pe drumul pe care am plecat, îl rog pe părintele Constantin să aibă grijă de sufletul meu. Să-mi aducă oasele la Dobreni, în vechiul cimitir, şi să le puie lângă acele ale răzbunicului …” (Din scrisoarea publicată în „Apostolul”, anul VIII, nr. 5, martie 1942.)

Dar nimeni nu i-a mai găsit osemintele!

Trei învăţători din Dobreni, care, alături de alţi valoroşi dascăli nemţeni, au ctitorit şi au scris în prima serie din „Apostolul”.

Ctitori şi destine …

Mihai-Emilian MANCAŞ

Dascăli romaşcani de altădată

A VI-a ediţie a Colocviului „Dascăli romaşcani de altădată”, a avut loc la Muzeul de Istorie Roman, joi, 18 mai 2017. Domnul Adrian Ciobanu, muzeograf, a evidenţiat bucuria cu care colocviul reuneşte şi anul acesta evocări ale unor personalităţi deosebite care au marcat nu doar învăţământul romaşcan. În cuvântul de deschidere, Lucian Ovidiu Micu, primarul Municipiului Roman, a salutat eforturile dascălilor în educarea tinerilor şi a susţinut necesitatea recunoaşterii acestor modele comportamentale pentru generaţiile actuale.

Prezent la activitate, senatorul Laurenţiu Leoreanu a adus un cald omagiu foştilor săi profesori.

Invitaţii speciali ai manifestării au fost cercetătorul ştiinţific – pensionar Mihai Apăvăloaie, muzeograful Daniel Sava (Muzeul Municipal Paşcani), profesoara Sabina Mircea Stănescu, Pr. dr. Florin Aurel Ţuscanu, profesorul Gheorghe Amaicei, profesorul – muzeograf Dan Mihăilescu, profesorul Ovidiu Trifan şi veteranul profesor Gheorghe A. M. Ciobanu.

Aceştia au susţinut comunicări despre dascălii din comuna Oniceni, despre învăţământul din zona Paşcanilor şi Şcoala Normală din Roman (aşa cum reiese din „ Cronica ....” profesorului Mircea Gheorghe), despre Arhiereul Policarp Popescu, despre profesorul Gheorghe Pascu şi nu în ultimul rând despre Grigore Capşa.

Cu toţii au adus un omagiu înaintaşilor, acelor dascăli care au pus suflet şi au sporit valoarea învăţământului românesc. Cu acest prilej P. C. pr. dr. Florin Aurel Ţuscanu a organizat şi o expoziţie de carte veche, sec. al XVIII-lea şi al XIX-lea, din colecţia personală. Manifestarea dedicată Zilei Internaţionale a Muzeelor s-a alăturat celorlalte activităţi desfăşurate cu ocazia Zilelor Municipiului Roman. La mulţi ani, Roman!

Prof. Sabina STĂNESCU

Preotul profesor Ioan Gherasim şi „turnul său de fildeş”

Părintele profesor Ioan Gherasim îşi pune semnătura pe o nouă carte, apărută nu de mult timp la editura *Cetatea Doamnei* din Piatra-Neamţ, numită sugestiv **Pe ce lume trăim!**. Titlul volumului ne îndeamnă la o lectură atentă a textelor pentru a descoperi, în esenţă, manifestul critic al autorului la adresa unei societăţi frământate în care ne ducem traiul, acum la început de secol XXI.

Pe ce lume trăim! este o carte de atitudine asupra unor „virtuţi” ale lumii de azi. O atitudine surprinzătoare şi salutară în acelaşi timp, mai ales că scriitorul lucrează oarecum izolat într-un „turn de fildeş”, din motive care nu ţin de voinţa sa, ci mai degrabă determinat de problemele de sănătate ivite peste tihna vieţii sale. Paradoxal însă, spiritul său neliniştit, iscoditor zburdă mai mult ca altădată şi se apleacă asupra multor fenomene sociale care au căpătat largă răspândire la nivelul întregii societăţi româneşti.

Sursele de inspiraţie ale părintelui Ioan Gherasim par limitate doar în aparenţă. În realitate, lumea cărţilor în care se afundă se află în strânsă intimitate cu firea sa mereu deschisă spre nou, spre necunoscut, curioasă în a descoperi sensul valorii în oricare idee ce pare a aparţine unui loc comun.

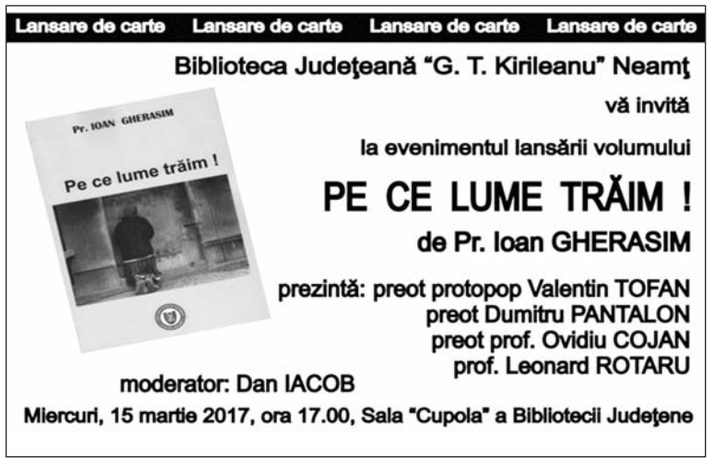

Apoi, cărţilor li se adaugă explozia informativă produsă în habitatul său de numeroase mijloace media, cu bunele şi cu relele lor şi, nu în ultimul rând, aşteptatele ore de taifas pe care le trăieşte cu maximă intensitate alături de prieteni şi apropiaţi. Aşadar, conectat la tot ce se întâmplă în juru-i, autorul descoperă că lumea în care trăieşte este alta decât cea în care s-a născut, nu sub aspectul generaţiilor mai noi ivite, ci sub aspectul mentalităţii, mai ales. Părintele profesor mărturiseşte că lumea de azi „trăieşte după reţete scrise de alţii” şi, din această pricină, „nu-i cunoaşte firea” sau o surprinde cu greutate.

Pornind de la această aserţiune, îşi propune să descifreze „misterul”, nu prin pură meditaţie filozofică, ci prin una angajantă, eseistică, permisivă structurii şi formaţiunii sale interioare, de om şcolit în teologie şi în filologie, considerând că scrisul este şi el „un semn al mântuirii”. Prin scris, ca şi prin practica sacerdotală şi pedagogică, părintele Ioan Gherasim cultivă sămânţa înveşnicirii. Între altele, în crezul său artistic consideră că „arta e un spaţiu unde artistul se întâlneşte cu sfântul”. Dumnezeu l-a mângâiat pe creştet, după care i-a dat drumul în lume, ca să-i bucure pe oameni, iar ştiinţa şi cultura sunt a doua cale, după cea a religiei, de apropiere a omului de divinitate.

Tematica cărţii este variată şi generoasă. În cele 148 de pagini, cartea cuprinde 130 de titluri care aparţin unor texte de mai mare sau mai mică întindere, ceea ce solicită ceva efort dacă se doreşte ordonarea lor pe o anumită idee. Mai firesc ni se pare a le citi independent, precum nişte tablete ce apar în presa actuală. Şi totuşi, dacă urmărim o idee de clasificare, întâlnim texte care se referă la desacralizarea societăţii de astăzi, texte care vorbesc despre valoare şi non valoare, modele şi pseudo-modele, despre adevăr şi neadevăr ori dreptate şi nedreptate. Iar concluzia ar fi aceea că lumea aceasta are nevoie de rânduială, de restaurare intelectuală şi morală. Multe dintre eseuri se raportează la educaţie, la şcoală, la relaţia omului cu Dumnezeu, cum era şi firesc.

Sub aspect stilistic, este de remarcat faptul că în unele texte atitudinile autorului sunt diferite şi se întretaie, trecându-se cu uşurinţă de la sobrul livresc la amuzamentul oralităţii. Astfel, în eseul „Tradiţii şi tradiţii”, textul musteşte de persiflare. Cu privire la sărbătorirea celor 40 de sfinţi mucenici, părintele aminteşte că adevăratelor tradiţii vin să le ia locul unele care nu au de-a face cu religia, cum ar fi băutul celor 40 de pahare cu vin, mai ales că „dimensiunea paharului nu este prezentată de tradiţie” şi de aici tot necazul. Numărul paharelor este încurcat şi se întâmplă că mulţi ajung în comă alcoolică, aşa cum la nişte ştiri de seară, odată, se spunea că au ajuns la spital şase bărbaţi şi şapte femei, de unde şarja usturătoare a autorului că „tot femeile sunt mai păstrătoare de datini!”.

Pe ce lume trăim! este o carte plăcută la lectură, care oferă satisfacţie intelectuală, dar şi estetică. Ideile zburdă şi te invită la meditaţie, autorul plimbându-ne prin diferite perioade istorice ca în cazul de faţă unde, pornind de la jurământul din Roma Antică ajunge la jurământul din zilele noastre: „Dacă ar fi să privim numai la societatea noastră românească, cu un procent atât de mic de atei, după cum arată recensământul, ne-am cruci cu câtă uşurinţă se jură pe Biblie, pe constituţie, pe steag, pe mamă, pe tată, pe patria adorată şi pe tot ce a fost sacru până mai ieri la români”(p. 133). Aşa că autorul face următorul îndemn: „Ascultaţi atent la cimitire şi auziţi cum plâng strămoşii...”

E de presupus că valoarea umană este importantă în orice comunitate. Referitor la această idee, părintele profesor Ioan Gherasim relatează la pagina 80 a cărţii o întâmplare de pe vremea mitropolitului Irineu Mihălcescu, unde se spune că la ierarh a venit cu jalba-n proţap o ceată de enoriaşi dintr-un sat cu gândul de a li se schimba preotul. Nemulţumirea lor era că preotul ţinea aceeaşi predică de douăzeci de ani. „« – Şi despre ce se vorbeşte în predică?», îi întreabă mitropolitul. «Nu ştim», veni răspunsul, «dar de douăzeci de ani o tot repetă». Mitropolitul zâmbeşte a înţelegere, le face semn să se apropie, ca şi cum le-ar fi încredinţat un secret, apoi le şopti: «Spuneţi-i părintelui că am poruncit să ţină predica încă douăzeci de ani, până o învăţaţi!»”. Relatarea are farmecul ei literar, indiferent de cât şi ce au înţeles ţăranii din spusele mitropolitului.

Aşadar, **Pe ce lume trăim!** „are sare şi piper”, iar cuvintele lui Giovani Papini ni se par cele mai potrivite pentru o asemenea încheiere: „Într-o lume în care fiecare se gândeşte la hrană şi la bani, la distracţie şi la putere, e nevoie ca, din când în când, cineva să împrospăteze viziunea lucrurilor, să scoată la iveală extraordinarul care se ascunde în lucrurile ordinare, misterul din banalitate, frumuseţea din gunoi.”

Un comentariu de Leonard ROTARU

Arte şi meserii ❐ Arte şi meserii ❐ Arte şi meserii ❐ Arte şi meserii ❐ Arte şi meserii ❐ Arte şi meserii

Iunie 2017

■ 1/1946 – n. **Petruş Andrei,** la Goşmani, Neamţ, profesor, scriitor. Absolvent al Liceului „Petru Rareş” din Piatra-Neamţ şi al Facultăţii de Filologie Iaşi, a predat, până la pensionare, la Liceul din Puieşti, Vaslui. Redactor la mai multe publicaţii („Visătorii”, „Amurg sentimental”, „Dor de dor”). Colaborator la: „Dacia literară”, „Convorbiri literare”, „Cronica”, „Cuvântul adevărului” (Canada). Cărţi: „Descântece de inimă rea”, „Floare de jar”, „Flacăra de veghe”, „Cântecul toamnei”, „Mierea din trestii de cuvânt”, „Poeme târzii”, „101 sonete”, „Crepuscul de miere”, „Într-un crâng de neuitări”.

■ 2/1943 – n. **Cezarina-Georgeta Strătilă**, profesoară. A absolvit Liceul „Calistrat Hogaş” din Piatra-Neamţ şi Facultatea de Matematică-Mecanică din Iaşi. Cariera didactică: profesor la Dobreni, Neamţ şi la Grupul Şcolar de Chimie din Piatra-Neamţ, azi, Colegiul Tehnic „Gheorghe Cartianu” (1971-2000), director adjunct, director (1994-1999). Pe lângă cariera profesională, a desfăşurat o activitate deosebită ca manager, în administrarea şcolii şi în organizarea unui număr important de manifestări didactice şi ştiinţifice cu elevii şi cu cadrele didactice (Simpozionul „Ştefan Procopiu”, de ex., de nivel naţional), multe dintre aceste acţiuni fiind susţinute material din fonduri proprii, chiar şi după pensionare. De numele său se leagă înfiinţarea Fundaţiei Grup Şcolar Chimie şi continuarea publicării revistelor şcolare, „Anotimpuri” şi „Anuarul şcolii”.

Rememorări nemţene

■ 3/1943 – n. **Vasile Vasile**, la Borleşti, Neamţ, profesor, dirijor, muzicolog. Absolvent al Seminarului Teologic de la Mănăstirea Neamţ, al Conservatorului de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj (1971) şi al Facultăţii de Filologie a Universităţii din Iaşi (1974); doctor în pedagogie (1993) şi în muzicologie (1994). Profesor în Bacău şi Piatra-Neamţ; fondator, director al Şcolii Populare din Piatra-Neamţ, cercetător ştiinţific la Institutul de Ştiinţe ale Educaţiei, profesor asociat la Academia

Elemente de teologie catafatică în opera lui Mihai Eminescu

Am gândit abordarea acestui subiect în contextul în care nu este unul facil, dar şi pentru faptul că eminescologii nu s-au aplecat prea mult asupra acestei cercetări. Întrucât spaţiul alocat nu permite relatarea amănunţită a unui studiu pe această temă, mă voi limita doar la câteva lucruri ce scot în evidenţă unele aspecte ale teologiei, ale cunoaşterii catafatice din opera marelui nostru poet.

Studiind opera lui Mihai Eminescu în totalitatea ei (poezia, proza, publicistica) ne dăm seama că poetul nu a avut o credinţă simplă, trăită orbeşte, dar nici una asemănătoare cu cea a sfinţilor, ci a practicat o credinţă naturală care a căutat sensurile existenţei descoperind raţiunile lumii.

Poezia lui Eminescu nu este o poezie religioasă, însă a evoluat de la elemente concrete ale poeticului, trecând prin credinţe populare şi diverse mituri până spre spiritualizarea naturii şi a omului.

Interesul lui Eminescu pentru tema cosmică, pentru geneză şi eshatologie, ocupă un loc privilegiat în imaginarul romantic. Este de la sine înţeles că genezei îi urmează eshatologia. Această temă a cosmogoniei este întâlnită în numeroase poeme eminesciene: *Rugăciunea unui dac, Memento mori, Scrisoarea I, Luceafărul, Povestea magului călător în stele* etc. Referitor la viziunea cosmologică a poeziei eminesciene putem distinge două aspecte: ascendenţa metafizică (înclinaţia poetului spre filosofie) şi primatul sentimentului (dimensiunea afectivă). Relevantă este poezia *La steaua*, în care poetul pleacă de la datele astronomice („La steaua care-a răsărit/ E-o caleatât de lungă, /Că mii de ani i-au trebuit, Luminii să ne-ajungă.") cărora, subordonându-le unei stări afective, le dă o semnificaţie spirituală. („Icoana stelei ce-a murit/ Încet pe cer se suie;/ Era pe când nu s-a zărit, / Azi o vedem şi nu e.").

Având în vedere faptul că el îşi construieşte sistemul cosmologic pe sentimentele proprii şi nu pe o bază conceptuală, Eminescu nu reprezintă un caz izolat ci reflectă o regulă generală. Pentru Eminescu, creaţia reprezintă aspiraţia către frumosul absolut, binele absolut, adevărul absolut, în contextul în care Absolutul reprezintă perfecţiunea divină. Deplina realizare a cosmologiei eminesciene se regăseşte în *Scrisoarea I*. („La-nceput, pe când fiinţă nu era, nici nefiinţă,/Pe când totul era lipsă de viaţă şi voinţă,/ Când nu s-ascundea nimica, deşi tot era ascuns.../ Când pătruns de sine însuşi odihnea cel nepătruns./ Fu prăpastie? genune? Fu noian întins de apă?/ N-a fost lume pricepută şi nici minte s-o priceapă, ..."). Imaginea cuprinsă în aceste versuri este cea biblică expusă în formă poetică.

În *Luceafărul*, Eminescu vorbeşte despre atributele divine: Dumnezeu este stăpân al vieţii şi morţii; este atotputernic şi nemuritor. („De greul negrei veşnicii,/ Părinte mă dezleagă/ Şi lăudat pe veci să fii/ Pe-a lumii scară'ntreagă;/ O cere-mi, Doamne orice preţ,/ Dar dă-mi o altă soarte,/ Că Tu izvor eşti de vieţi/ Şi dătător de moarte;...").

Viziunea eshatologică aparţinând omului de geniu îmbracă în creaţia lui Eminescu două aspecte: un corolar al cosmogoniei (*Scrisoarea I, Luceafărul, Rugăciunea unui dac*) şi drama stingerii colective (*Memento mori, Egipetul, Mureşanu*) sau a stingerii individuale (*Demonism, Mai am un singur dor*) care ia unele proporţii cosmice.

Iubirea este creatoare în cel mai înalt sens. Întrucât obiectul ei este plasat, prin creaţie, în sfera idealului, poetul îi atribuie iubitei sale calităţi divine, dar nu cade în idolatrie. În poeziile sale, Eminescu a asociat legea iubirii cu cea a creaţiei: „*Falnică-i pare legea*

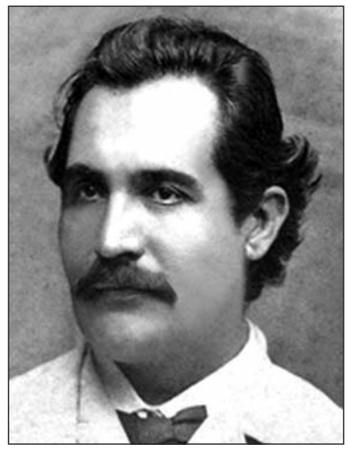

Creării, / Lumi ce de focuri în lumi înot, / Candele aprinse lui Zebaot, / Ce ard topirei şi reînvierii./ Dar mai puternic, mai înalt, mai dulce / Îi pare legea de a iubi, / Fără ea nu e de a trăi, / Fără ea omul ca stins se duce. / De-aceea nu voiu ca eu să fiu:/ Pală idee-a Dumnezeirei, ..." (Phylosophia copilei). În ultima parte a poemului *Călin – file de poveste* este dezvoltată aceeaşi idee a iubirii ca principiu cosmic, unde nunta lui Călin cu fata de împărat se desfăşoară în spaţiul paradisiac. La fel, sacralitatea iubirii văzută ca lumină călăuzitoare, apare în ultima strofă a poeziei *Pe lângă plopii fără soţ*: „Tu trebuia să te cuprinzi / De acel farmec sfânt / Şi noaptea candelă s-aprinzi / Iubirii pe pământ."

Religiozitatea la Eminescu îşi găseşte anumite puncte de sprijin în poezia *Dumnezeu şi om* (1873), în funcţie de cum este evaluată relaţia religie – cultură sau religie – literatură. Structurat pe un sistem de antiteze, poemul prezintă naşterea Mântuitorului Iisus Hristos după modelul relatat de Sfintele Evanghelii („*Te-am văzut născut pe paie, faţa mică şi urâtă,/ Tu, Hristoase,-o hieroglifă stai cu fruntea amărâtă, ...*"), ca în final să fie prezentat ca Judecător: „*Azi artistul te concepe ca pe-un rege-n tronul său.*"

Este interesant de urmărit modul în care Mihai Eminescu se raportează la Religie: cel care scria „*Religia – o frază de dânşii inventată*" (Împărat şi proletar), avea să argumenteze cu mare sensibilitate fenomenul religios în articolul *Şi iarăşi bat la poartă*, publicat în *Timpul*, 12 aprilie 1881: „*Tristă şi mângâietoare legendă! Iată două mii de ani aproape de când ea a ridicat popoare din întuneric, le-a constituit pe principiul iubirii aproapelui, două mii de ani de când biografia Fiului lui Dumnezeu e cartea după care se creşte omenirea... Omul trebuie să aibă înaintea lui un om ca tip de perfecţiune după care să-şi modeleze caracterul şi faptele. Precum arta modernă îşi datoreşte renaşterea modelelor antice, astfel creşterea lumii nouă se datoreşte prototipului omului moral, Iisus Hristos.*"

Din succinta prezentare reiese faptul că Eminescu tratează religia, pe de o parte raţional şi pragmatic legată fiind de contextul istoric, social şi politic, iar pe de altă parte, reflecţia filosofică şi meditaţia poetică asupra problematicii religioase se regăsesc sub cupola cunoaşterii şi aspiraţiei spre absolut. Astfel, putem concluziona că Eminescu parcurge un traseu metanoetic de la frumosul natural, la cel estetic, culminând cu cel divin.

Prof. dr. Mihai FLOROAIA

Rememorări nemţene

de Muzică, Bucureşti, conferenţiar la Universitatea Naţională de Muzică, profesor la Facultatea de Teologie din Piteşti. Scrieri: „Iubirea de moşie e un zid", „Profiluri de muzicieni români, sec. XIX-XX, I", „Gavriil Galinescu – reprezentant de seamă al muzicii româneşti".

■ 4/1952 – n. **Iosif Haidu**, la Făgăraş, Braşov, pictor. Absolvent al Facultăţii de Artă din Iaşi (1977), profesor la Clubul Copiilor şi la Cenaclul „ProArte" din Roman. Membru al U. A. P. (1982). Numeroase expoziţii personale, de grup şi colective. Lucrări în colecţii din ţară şi din străinătate (Olanda, Franţa, Germania, Cipru, Portugalia, Italia, Israel, Turcia, S. U. A.).

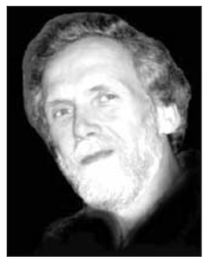

Premii: Bienala Naţională de Artă „Lascăr Vorel" (2001) şi Premiul pentru 30 de ani de activitate pedagogică şi 25 de ani de activitate expoziţională (2009).

■ 7/1925 – n. **Elena Botez-Butnaru**, la Piatra-Neamţ, soprană. A fost eleva Sidoniei Hogaş, a absolvit Academia de Muzică şi Artă Dramatică, Bucureşti, solistă la Opera din Bucureşti şi primsolistă la Opera din Timişoara, interpretând peste 30 de ani, alături de Nicolae Herlea, Dan Iordăchescu, Viorica Cortez. Turnee: Franţa, Italia, Germania, Polonia ş. a. Colaborează la Catedra de canto a Liceului de Artă „Victor Brauner" din Piatra-Neamţ.

■ 8/1967 – d. **Otilia Cazimir**, la Iaşi, (n. 12. 02. 1894, la Cotu Vameş, Roman, v. fişa lunii februarie.)

■ 12. 06. 1962 – n. **Petru Vamanu**, la Negreşti, Neamţ, artist plastic. A absolvit Liceul de Artă din Bacău. Între 1981 şi 2014, a participat la numeroase expoziţii de grup: Bacău (1981), Piatra-Neamţ (1984, 1993), Botoşani (1988), precum şi la Taberele de creaţie de la Dumbrava, Neamţ (1991) şi Potoci, Neamţ (1992, 1993). A pictat mai multe biserici.

■ 12/1977 – d., **Filip Brunea-Fox**, la Bucureşti, ziarist (n. 18. 01. 1898, Roman, v. fişa, lunii ianuarie.)

■ 13/1949 – n**. Eugen Steţcu**, la Roman, poet format în cenaclurile literare „Cezar Petrescu" şi „Panait Muşoiu" din oraşul natal. Este fiul cunoscutului profesor, istoric şi criticul literar Neculai Gr. Steţcu. Debut (1996) cu placheta „Mitologii şi sentimente", cu o prefaţă de Eugen Simion, urmată de „Pe vocala unui zeu", 2005 şi „Pânza mov a obsesiei", 2012.

Constantin TOMŞA

(continuare în pag. 10)

Aniversări culturale – luna iunie

0 1. **ZIUA INTERNAŢIONALĂ A COPILULUI** (zi nelucrătoare)

02. **GJELLERUP, KARL ADOLPH** (1857-1919) scriitor danez, laureat Nobel; 160 ani de la naştere

03. **ZAMFIRESCU, DUILIU** (1858-1922) scriitor, academician; 95 ani de la moarte

03. **CONTIMPORANUL**, revista avangardistă, 95 ani de la apariţia la Bucureşti

04. **(†) POGORÂREA SF. DUH** (Rusaliile)

05. **(†) SFÂNTA TREIME** (zi nelucrătoare)

07. **PAMUK, ORHAN** scriitor turc, laureat Nobel; 65 ani de la naştere

08. **CAZIMIR, OTILIA** (1894-1967) poeta; 50 ani de la moarte

09. **CARAGIALE, ION LUCA** (1852-1912) scriitor, ziarist; 105 ani de la moarte

10. **TRACY, SPENCER** (1900-1967) actor american; 50 ani de la moarte

15. **ANTONESCU, ION** (1882-1946) mareşal, prim-ministru al României; 135 ani de la naştere

15. **EMINESCU, MIHAI** (1850-1889) scriitor; 128 ani de la moarte

17. **BALAŞA, SABIN** (1932-2008) pictor; 85 ani de la naştere

18. **MAIORESCU, TITU** (1840-1917) scriitor, critic literar, filosof, politician; 100 ani de la moarte

26. **ZIUA DRAPELULUI NAŢIONAL ROMÂN** /26 iunie

28. **CELIBIDACHE, SERGIU** (1912-1996) dirijor; 105 ani de la naştere

28. **PIRANDELLO, LUIGI** (1867-1936) scriitor italian, laureat Nobel; 150 ani de la naştere

28. **RUBENS, PETER PAUL** (1577-1640) pictor flamand; 440 ani de la naştere

29. **(†) SFINŢII APOSTOLI PETRU ŞI PAVEL**

30. **ZIUA ÎNVĂŢĂTORULUI** (***Red.***)

Valea Muntelui – proiecte culturale

Regiunea ce poartă acest nume, netrecut pe hărţile mai noi, dar primit pe bună dreptate şi ştiut din vechime, îşi răsfiră satele pe văile Bistriţei, Bistricioarei şi Bicazului. Sunt sate de munte, unde din vechime traiul a fost greu, departe de târguri şi oraşe, fără locuri largi pentru arătură, cu păduri multe şi fâneţe, dar care nu prea erau ale sătenilor. Nici astăzi nu sunt multe schimbate, de aceea ne bucură când acestei regiuni i se acordă atenţie. Cu atât mai mult când apar iniţiative culturale şi, nota bene, când sunt sprijinite de Consiliul Judeţean Neamţ. Astfel, remarcăm iniţiativa Asociaţiei „Pro Grinţieş” care propune un proiect pentru desfăşurarea unui „Festival al Haiducilor” într-o poiană de sub muntele Grinţieş, în care să fie reînviate vremurile când pe acele locuri hălăduiau haiduci vestiţi precum Vasile cel Mare sau Ion Pietraru, prin muzică, teatru folcloric, gastronomie haiducească şi întreceri voiniceşti. Elevii vor urca pe scenă pentru concursuri de muzică populară şi folk, iar gospodarii se vor întrece la călărie, aruncarea baltagului, tăiatul buşteanului cu securea sau cu beschia, prezentarea celor mai frumoase animale. În poiana de sub munte sunt aşteptaţi rapsozi populari, meşterişi producători locali, într-o manifestare ce va oferi tinere talente, dar şi nume de prestigiu ale culturii nemţene. Este aşteptat şi cunoscutul om de televiziune Cristian Tabără, care anul trecut a filmat pe aceste locuri stâne din munţi, docare ce transportă turişti, bisericuţe vechi şi nu în ultimul rând „teatru haiducesc ca la ... Grinţieş!”. Este aşteptat şi sprijinul autorităţilor locale şi implicarea ONG-urilor din domeniul cultural şi de turism. Începutul de septembrie va fi unul haiducesc pe Valea Muntelui...

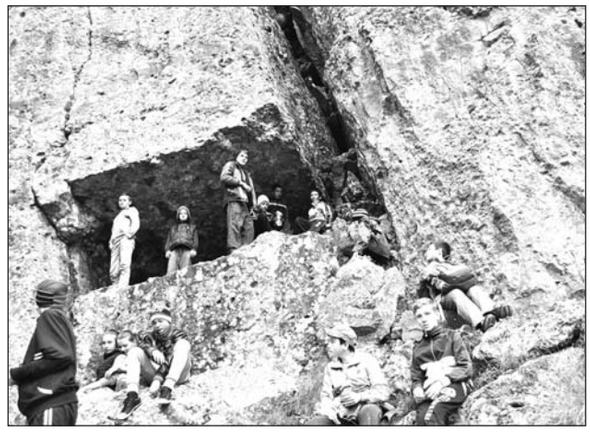

O altă iniţiativă pe care o considerăm binevenită este „Biblioteca Văii Muntelui”, un proiect iniţiat de Virgil Cojocaru de la Biblioteca Judeţeană „G.T. Kirileanu” dedicat valorificării patrimoniului cultural al regiunii prin acţiuni ale bibliotecilor publice şi ale operatorilor culturali. Bibliotecarii şi voluntarii proiectului vor intervieva, vor filma, vor face fotografii, vor culege poveşti şi legende, tradiţii ancestrale, vor căuta meşteşugurile vechi ale zonei, bătrânii de prin sate, adevăratele „documente vii” ale locului. Materialele rezultate vor fi în formatul tipărit, dar şi cel digital, spre constituirea unei „biblioteci digitale a Văii Muntelui”. Dacă cele două iniţiative apar ca premiere în peisajul cultural nemţean, un alt proiect ce se va desfăşura în vara ce urmează are deja tradiţie – „Ranger Junior în Munţii Neamţului”. Revista „Apostolul” din octombrie 2016 prezenta în paginile ei experienţa unui astfel de proiect cu impact deosebit asupra elevilor care, prin acţiuni desfăşurate în ariile protejate nemţene, au învăţat ce este un „ranger” şi cum poate fi ocrotită natura cu minunile ei, multe dintre ele pe cale de dispariţie. Dacă în anul precedent au fost excursii tematice şi tabere de tip „ranger junior” în Parcul Naţional Ceahlău şi Parcul Natural Vânători-Neamţ, în acest an atenţia micilor proteguitori ai naturii se îndreaptă şi spre Parcul Naţional Cheile Bicazului-Hăşmaş. Iniţiativa unui astfel de proiect aparţine Asociaţiei Ecologice Corolar şi Crăcăoani. Vor fi selectaţi mici rangeri de la mai multe şcoli nemţene şi, cu sprijinul administraţiilor celor trei parcuri, vor fi pregătiţi prin patrulări cu rangerii seniori, foto safari, treasurehunt, ascensiuni alpine etc.

Daniel DIEACONU

(urmare din pag. 9)

■ 13/1883 – n. **I[oan] I. Mironescu,** la Tazlău, Neamţ (d. 22. 07. 1939), medic, scriitor. Absolvent al Facultăţii de Medicină, doctorat (1912) şi studii de specializare la Berlin. Profesor universitar şi şef de clinică (1921). A debutat cu proză scurtă („La priveghiu” şi „La praznic”) în revista elevilor. Colaborări: „Viaţa românească”, „Însemnări ieşene”, „Solia Moldovei”, „Avântul”, „Însemnări literare”. Debut editorial: „Sandu Hurmuzel”, (1916). „Scrieri”. Alte volume**:** „Oameni şi vremuri”, 1920; „Într-un colţ de rai” (desene de A. Murnu), 1930; „Catiheţii de la Humuleşti”, 1938; „Tulie Radu Teacă”, pref. Mihail Sadoveanu, 1940; „Scrieri”, ed. îngr. de Cezar Ţucu, 2006.

■ 13 iunie 1957 – n. **Petre Lucanu**, la Vânători-Neamţ, artist plastic. A absolvit şcoala primară în satul natal, Liceul „Ştefan cel Mare” din Târgu-Neamţ, apoi Institutul de Artă Plastică „Ion Andreescu” (1982). Participant la expoziţii naţionale şi municipale organizate de U. A. P.: Bucureşti (1989, 1992); expoziţii internaţionale (1988-1989); expoziţia de miniaturi (Canada). Lucrări în colecţii particulare din Spania şi Franţa.

Rememorări nemţene

■ 14/1961 – n. **Radu Florescu**, la Sabasa, Borca, Neamţ, poet. A absolvit Liceul „Mihail Sadoveanu” din Borca. Debut în Revista „Amfiteatru” (1982), după unele surse, în „Ateneu” (8/1883), apoi în volumul colectiv „Poeme sin-

gure”, 1989. Alte cărţi de poezie: „Camera liturgică”; „Satrapia”, „Casa din care ies”; „Negru transparent”; „Rău de pământ”; „Probă de viaţă”; „Poeme singure”, antologie. Membru al U. S. Premiul Colocviilor de Poezie de la Neamţ, premiile revistelor: „Convorbiri literare” şi „Hyperion”, ale Festivalurilor de Poezie: „Marin Sorescu” şi „George Coşbuc”, Premiul Uniunii Scriitorilor din România, Filiala Iaşi, 2008.

■ 15/1903 – n. **Victor Brauner**, la Piatra-Neamţ (d. 1966, Paris), artist plastic. Scurt timp a frecventat Şcoala de Belle Arte Bucureşti. Debut: prima expoziţie personală la Galeria „Mozart” (1924). Participă la editarea revistelor avangardiste

Alexandru Tomescu şi vioara fermecată

După strălucitoarea apariţie la Piatra-Neamţ a pianistului Horia Mihail, cu *Pianul călător*, iată că publicului nostru meloman i s-a oferit miercuri, 24 mai, la Cinematograful Dacia – un alt deliciu şi anume, întâlnirea cu Alexandru Tomescu, cel mai cunoscut violonist român contemporan, sub auspiciile *Turneului Internaţional Stradivarius*. Ideea acestui turneu, ajuns la ediţie aniversară, porneşte în anul 2007, când, în urma unui concurs, Alexandru Tomescu intră în posesia viorii Stradivarius Elder – Voicu, vioară veche de 315 ani, proprietate a statului român, folosită timp de patru decenii de maestrul Ion Voicu şi considerată a fi unul din cele mai bine conservate instrumente Stradivarius din lume.

Alexandru Tomescu, fiu al unei familii de muzicieni, studiază la început cu mama sa, Mihaela Tomescu, profesoară de vioară la Liceul de Muzică *George Enescu* din Bucureşti. De la vârsta de şase ani cântă acompaniat de tatăl său, pianistul Adrian Tomescu, participând la numeroase evenimente şi concursuri muzicale. Formaţia sa muzicală este desăvârşită între anii 1995 şi 1999 la *Conservatorul din Bucureşti*, având ca maestru pe Ştefan Gheorghiu – cel mai important pedagog român al şcolii de vioară a momentului. Apoi obţine burse de studii în SUA (2000) şi Elveţia (2001) şi în paralel participă la cursuri de perfecţionare cu Ruggiero Ricci, Igor Oistrah şi Hermann Krebbers. Astfel, a câştigat numeroase competiţii naţionale şi internaţionale; a concertat sub bagheta unor dirijori importanţi; a cântat alături de pianişti consacraţi precum Valentina Lisitsa şi Eduard Kunz, în săli celebre ca Berliner Philarmoniker, Carnegie Hall, Metropolitan Art Center; a înregistrat pentru posturi de radio şi televiziune româneşti dar şi din Anglia, Franţa, Elveţia, Germania, Olanda, Polonia, SUA etc. O menţionare deosebită merită şi activitatea concertistică desfăşurată alături de Horia Mihail şi violoncelistul Răzvan Suma în cadrul *Romanian Piano Trio*.

Întrebat ce înseamnă 10 ani de *Turneu Stradivarius*, Alexandru Tomescu a dat doar câteva repere:

– peste 150 de spectacole, la care au asistat peste 75.000 de spectatori

– peste 100.000 de kilometri parcurşi... pe drumurile din România

– mii de ore de studiu imposibil de contabilizat

– numeroase cauze sociale şi umanitare sprijinite (*Asociaţia Nevăzătorilor din România*, protezarea copiilor hipoacuzici, dotarea secţiei de cardiologie a spitalului *Marie Curie*, salvarea *Casei Enescu* etc.)

– colaborarea cu numeroşi artişti, muzicieni, actori, pictori, graficieni, producători video, regizori, fotografi pentru a putea oferi de fiecare dată un spectacol altfel, în care muzica să-şi urmeze calea spre inima publicului.

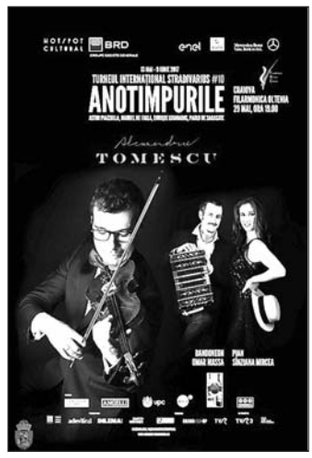

De-a lungul timpului, protagonistul nostru a dovedit că poate îmblânzi orice formă de muzică, astfel că, după ce în turneele precedente a trecut prin muzica lui Paganini, Bach, Bartok, acum a oferit spre explorare piese pe cât de pasionale pe atât de meditative şi melancolice, din repertoriul compozitorilor Enrique Granados, Isaac Albeniz, Manuel de Falla, Pablo de Sarasate şi Astor Piazzola.

Alexandru Tomescu nu se rezumă doar la a cânta în faţa publicului său, ci cultivă un dialog intens cu acesta, de pe scenă, prezentând atât piesele cât şi alte aspecte interesante. Am aflat astfel că pentru acest turneu este însoţit de doi artişti remarcabili şi anume pianista Sânziana Mircea – de asemenea cu parcurs carieristic internaţional – şi bandoneonistul argentinian Omar Massa, care în anul 2011 l-a acompaniat pe Placido Domingo, la Buenos Aires, în faţa unui public de 120.000 oameni. Ni s-a mărturisit şi cum muzicieni de mare valoare îşi redefinesc identitatea şi după studii şi cariere în străinătate decid să se întoarcă în ţară...

Se poate spune că am văzut pe scenă un om şi o vioară. Dar când omul este Alexandru Tomescu iar vioara este Stradivarius, aceste două coordonate sunt suficiente pentru a naşte un Univers locuit de creaturi sonore fascinante, menite să subjuge publicul aflat în sală.

Gianina BURUIANĂ

Aniversări culturale – luna iulie

02. **HESSE, HERMANN** (1877–1962) scriitor, laureat Nobel; 140 ani de la naştere

02. **ZIUA JUSTIŢIEI ROMÂNE** (prima duminică a lunii iulie) /2 iulie

03. **GHIAŢĂ, DUMITRU** (1888–1972) pictor; 45 ani de la moarte

04. **ARHIVA NAŢIONALĂ DE FILME**; 60 ani de la înfiinţare

07. **LEIGH, VIVIEN** (1913–1967) actriţă americană; 50 ani de la moarte

12. **VĂCĂRESCU, IENĂCHIŢĂ** (c.1740–1797) istoric, poet, filolog; 220 ani de la moarte

14. **ARGHEZI, TUDOR** (1880–1967) scriitor, academician; 50 ani de la moarte

14. **PACIUREA, DIMITRIE** (1873–1932) sculptor; 85 ani de la moarte

14. **PALIA** de la Orăştie; 435 ani de la apariţie (tipărită de Şerban Coresi)

14. **STAËL, MADAME DE** (1766–1817) scriitoare elveţiană; 200 ani de la moarte

14. **ZIUA NAŢIONALĂ A FRANŢEI**

18. **AUSTEN, JANE** (1775–1817) scriitoare engleză; 200 ani de la moarte

18. **MINOVICI, ŞTEFAN S.** (1867–1935) medic, chimist; 150 ani de la naştere

20. **FERDINAND I, REGE AL ROMÂNIEI** (1865–1927); 90 ani de la moarte

21. **ALECSANDRI, VASILE** (1821–1890) scriitor, om politic; 196 ani de la naştere

21. **GRIGORESCU, NICOLAE** (1838–1907) pictor; 110 ani de la moarte

26. **ANTONESCU, IULIAN** (1932–1991) istoric, muzeograf; 85 ani de la naştere

27. **ŢUCULESCU, ION** (1910–1962) pictor, medic; 55 ani de la moarte

29. **AIVAZOVSKI, IVAN** (1817–1900) pictor rus; 200 ani de la naştere

29. **STEINHARDT, NICOLAE** (1912–1989) scriitor; 105 ani de la naştere

29. **ZIUA IMNULUI NAŢIONAL AL ROMÂNIEI, „DEŞTEAPTĂ-TE ROMÂNE!”** (***Red.***)

„75 H. P.” şi „Integral”. În revista „unu” publică ilustraţii şocante. Se stabileşte la Paris, ia contact cu avangarda (1930) şi realizează „Autoportret fără un ochi”. Expune la Galeriile „Pierre”, catalog prefaţat de André Breton (1934). Membru al Partidului Comunist, în ilegalitate (un an 1935). În 1966, reprezintă Franţa la Bienala de la Veneţia. Multe lucrări sunt la Muzeul de Artă Modernă din Paris.

■ 16/1907, n. **Nicolae Horodniceanu**, la Spiridoneşti, Băluşeşti, Roman, azi Neamţ (d. 04. 04. 1994, San Juan, Argentina), profesor, a intrat în mişcarea legionară, fiind unul dintre cei mai apropiaţi colaboratori ai lui Corneliu Zelea Codreanu. În 1941, ia calea exilului: Germania, Italia, Argentina, la San Juan, compozitor, unde este solicitat să reconstruiască oraşul distrus de cutremur. Devine profesor la Şcoala Politehnică din San Juan, şi decan, formând o întreagă generaţie de ingineri şi o bună parte din corpul profesoral. La încheierea carierei profesionale şi profesorale i se atribuie titlul de Profesor Extraordinar Honorario.

Rememorări nemţene

■ 17/1825 – n. **Elena Cuza,** la Iaşi (d. 2. 04. 1909, Piatra-Neamţ), „sfânta”, cum o numeau localnicii, soţia domnitorului Alexandru Ioan Cuza. După moartea lui Cuza, va fi soră la Spitalul de Copii „Caritatea” din Iaşi, iar din 1903 se stabileşte la Piatra Neamţ, în casa situată pe Strada „Ştefan cel Mare” cumpărată, pe când se afla în Elveţia, de la familia ing. Bacalu. Aici a trăit discret ultimii ani de viaţă, făcând acte de caritate, donaţia către primul spital al oraşului, care funcţiona în localul unde este azi Centrul de Îngrijiri Comunitare. La 24 ianuarie 1909, când se împlineau 50 de ani de la Unire, a fost vizitată de Nicolae Iorga, iar manifestările dedicate evenimentului s-au desfăşurat în faţa casei sale.

■ 17/1907 – n. **Ioan Resmeriţă**, la Grumăzeşti, Neamţ (d. 1977, Cluj), profesor universitar, doctor. (1937) inginer, publicist. Absolvent al Facultăţii de Ştiinţe Agricole din Iaşi, a ocupat diferite locuri de muncă: referent în Ministerul Agriculturii şi Domeniilor, la Centrul de Cercetări al Academiei, Filiala Cluj. Membru în diferite asociaţii ştiinţifice din străinătate. Zeci de lucrări în nume propriu şi în colaborare.

■ 18/1938 – n. **Paul Findrihan** la Icuşeşti, Roman (d. 22. 07. 2004, Piatra-Neamţ), profesor, publicist. A absolvit Liceul „Roman-Vodă”, Facultatea de Filologie-Istorie a Universităţii Bucureşti (1960),

(continuare în pag. 12)

ANI de ŞCOALĂ

Era în 1939, toamna, 15 septembrie, când ţinându-mă de fusta mamei, cu o traistă la şold în care se afla o carte (aveam să aflu mai târziu că se citeşte abecedar), cu o plăcuţă de ardezie, de care era legat un burete, cu un obiect care se numea plumb şi un mănunchi de beţişoare, avea să intru în curtea şcolii, a clădirii noi, pentru a-mi deschide ochii pentru a doua oară. În clasă m-a primit Doamna, învăţătoarea Coca Ceauşu. Să fi avut în jur de treizeci de ani, băiatul ei, Cocuşor, era coleg cu noi, cei vreo treizeci de copii, cam jumătate fete şi jumătate băieţi.

Celelalte imagini din clasa I s-au cam estompat. Totuşi, prin faţa ochilor îmi mai trec începuturile de săptămână, lunea dimineaţa la ora opt, când pe un catarg plantat la mijlocul curţii şcolii se ridica drapelul tricolor iar noi, înghеţaţi, cântam *Trăiască regele în pace şi onor*. Rege era Carol al II-lea, noi eram străjeri, iar el era primul străjer al ţării.

Premii nu prea am luat, decât în clasa a IV-a, premiul III. Până atunci premiul I îi revenea lui Cocuşor, al doilea se dădea după vreme (Plural vremuri), fiul unui legionar, al unui ofiţer de aviaţie, iar premiul III era rezervat celui mai bun elev din clasă, Costache Atomii. Pe noi, copiii, nu ne interesau aceste lucruri. Vara ne scăldam în Cracău până ne apuca foamea, prindeam chitici, jucam mingea întinsă (un fel de oină modernă), iarna ne dădeam cu sania pe derdeluşul de la Burlacu, fără să ţinem cont că ne înghеţau mâinile pe funia de la sanie. Mai marii lumii, însă, nu au ţinut cont de joaca şi cartea noastră şi peste lume a venit războiul. În clasa a III-a o colegă, Vrânceanu, veni la şcoală, plânsă toată. România eliberase Basarabia cu mult sânge. Într-o altă zi veniră în curtea şcolii două căruţe. Învăţătorii ne-au aşezat câte doi în rând şi, când ajungeam lângă căruţe, ni se dădeau o bucată de friptură, o plăcintă, un colac, se aprindea o lumânare şi ni se spunea. De sufletul lui...

1943. La sfârşitul anului şcolar, Cocuşor dăduse examen de intrare la Liceul „Petru Rareş”. Mai rămăseseră locuri pentru examenul din toamnă. Ai mei hotărăsc să-mi încerc şi eu norocul. Toată vara m-am pregătit cu Doamna Orza din Roznov, după cartea „1001 de probleme”, am scris după dictare, am făcut compuneri, am învăţat poezii şi poveşti. Şi am reuşit. O altă lume aveam în faţă, nu mai erau opinci, nu mai erau pălării sau căciuli miţoase, ci pantofi, haine din stofă, uniformă şcolară cu vestonul închis până sub bărbie, cu şapcă ca de ofiţer, de culoare bleumarin, cu bandă galbenă şi cu emblema Liceul „Petru Rareş” în frunte, scrisă cu fir auriu. Pe mâna stângă purtam număr. Al meu era 67. Toţi eram la fel, dar numai îmbrăcaţi. Eu cunoşteam ceva din istoria şi geografia României, rezolvam uşor exerciţiile la matematică. Ştiam cum se face caşul, ce este un miel, cum se prăşeşte porumbul, cum se cultivă grâul. Orăşenii, majoritatea elevilor, cunoşteau limba franceză, miturile Greciei Antice, citiseră din Creangă, Eminescu şi Sadoveanu. Profesorii, ca profesorii acelui timp, domni Trandafir şi domni Vucea.

Făceam naveta cu trenul, de la Slobozia. În picioare aveam saboţi, nişte tălpi de lemn prinse cu nişte curele. Dirigintele Calin, profesor de naturale, m-a descălţat să vadă dacă am picioarele curate. Erau pline de praf. Mi-a tras o palmă de am văzut stele verzi. Amărăciunea mi-a trecut când colegul Oaidă a luat o palmă de l-a buşit sângele pe nas. Nu eram singurul bătut. Există o solidaritate a celor umiliţi.

Dar pe Calin, profesorul şchiop şi slab, aveam să aflu anul trecut la o întâlnire de promoţie, şi-l mai aminteau şi alţi foşti colegi. Ne preda Anatomia şi fiziologia omului. Din Muzeul de ştiinţe naturale aducea un schelet complet, cu toate oasele omului. Trebuia să le cunoşti pe toate. Cum dădeai greş, te trezeai lovit peste cap cu falangele şi falangelele, bine legate cu sârmă. În trimestrul al II-lea, scheletul a rămas văduv.

În viaţa de elev la „Petru Rareş” am mai văzut o dată stele verzi. Eram în clasa a IV-a, anul 1947. Stăteam la geam şi priveam cerul. A intrat pedagogul. I s-a părut că fumez. M-a dus la director. Era Aurel Rotundu. Nu mi-a spus nimic, dar mi-a tras o palmă, şi am văzut din nou stele verzi. Durerea a fost mai mare, fiindcă eram în clasa a patra. Viaţa mă maturizase prea repede.

În liceu erau şi profesori oameni. Dumitru Ailincăi, alias Dumitru Almaş, scriitorul, mi-a fost profesor de Istoria României şi de geografie al aceluiaşi spaţiu mioritic. Vorbea frumos, cu pasiune, ne povestea ce ştia, nu dicta lecţia. Profesoara de Limba română, Doamna Chetreanu, m-a pregătit pentru Capacitate. Mama a vrut să-i plătească. N-a luat niciun ban. Domnul Chiriţescu, de Educaţie cetăţenească, când intra în clasă ne saluta reverenţios, parcă ar fi intrat într-o sală cu personalităţi alese. La matematică, domnul Pascu, liniştit, calm, răbdător. Ţilică Velea – exigent, fără părtinire. Aş mai aminti pe domnişoara Braha, frumoasă, elegantă, dar sobră, respectuoasă cu elevii. Orele de Limba franceză erau aşteptate. La sport, bătrânul Gheorghiu ne lua în parc, se aşeza pe o bancă din beton iar noi, pe un teren plin de pietre ne juleam genunchii alegând după minge. A fost înlocuit de Iacobai, om cu răspundere faţă de meserie. Ne învăţa să sărim, să alergăm, să ridicăm mingea la plasa de volei.

Ultimul examen la „Petru Rareş” a fost de capacitate, de trecere de la cursul inferior – etapa gimnazială de azi, la cursul superior – cea de liceu din prezent. Se dădea examen la cinci obiecte: Limba română şi Matematică – scris şi oral –, Istoria României, Geografia României şi Limba franceză. La oral era prezentă toată comisia iar noi, ca să răspundem, treceam de la un profesor la altul. Cu acest examen s-a terminat relaţia mea de elev cu Liceul „Petru Rareş”, nu prea plăcută, într-o perioadă de război şi de foamete. Continuarea învăţământului liceal am făcut-o la Brăila, un oraş cosmopolit, cu oameni cu altă deschidere spre lume. Aveam să revin la „Petru Rareş” în calitate de jurnalist şi apoi de profesor de filosofie. Numai doi ani, dar cu multe imagini despre dascălii şcolii, de astă dată colegi.

Notă: *Articolul de faţă reprezintă doar o infimă parte, descrisă, din viaţa mea de şcolar, impusă de spaţiul revistei. Restul se constituie într-o carte cu multe zeci de pagini.*

Emil BUCUREŞTEANU

Arte şi meserii ❒ Arte şi meserii ❒ Arte şi meserii ❒ Arte şi meserii ❒ Arte şi meserii ❒ Arte şi meserii

(urmare din pag. 11)

Rememorări nemţene

Profesor şi director la Săbăoani, Neamţ, referent şi secretar literar al T. T. din Piatra-Neamţ (1966-1998), autor (colab.) a primului corpus de documente privind activitatea T. T. („Remember”, „Breviar” şi „TT”). A editat – singur sau în colaborare: Revista „Zigzag” (1984-1989), Caietele-program ale spectacolelor TT. A participat la realizarea unor manifestării cu public, „Antologia Scriitorilor Români Contemporani” şi „Colocviile critice”. Colaborări: ziarul „Ceahlăul”, revistele „Asachi” şi „Apostolul”.

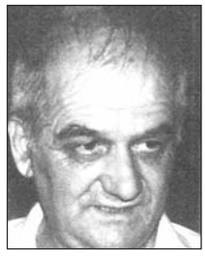

■ 20/1938 – n. **Mihai Merticaru**, la Beţeşti, Rediu, Neamţ, profesor, poet, publicist, membru al U. S. A absolvit Facultatea de Filologie, Iaşi. A fost redactor la ziarul „Ceahlăul”. Colaborări: „Convorbiri literare”, „Antiteze”, „Asachi”, „Spirit critic”, „Flacăra” şi în reviste didactice Cărţi de poezie: „Vânătoare princiară”, „Catedrala de azur”, „Scriere cuneiformă”, „Întâlnire pe pod”, „Imperiul lupului”, „Împărăţia clipei. 333 micropoeme în stil haiku”, „Arca lui Petrarca”, „Împărăţia frigului”, „Geometrie lirică. 66 de sonete”, „Umbra păsării, poeme alese”; „Arta euritmiei, 74 de sonete”, şi cărţi didactice. („Repere literare şi stilistice” ş. a.)

■ 21/1942 – n. **Lucian Teodosiu**, la Valea Dunării, Turnu-Măgurele, poet, eseist, publicist. A absolvit Liceul „Unirea” din Turnu-Măgurele, Facultatea de Filologie a Universităţii din Iaşi, a profesat la Liceul din Stulpicani, Suceava, la Comitetul de Cultură şi Artă al Judeţului Neamţ, (1969-1970), la şcolile din Vaduri şi Bistriţa, Neamţ (1970-1971), redactor la Studioul de Radio Iaşi, director la Centrul Judeţean al Creaţiei Populare, transferat la Centrul de Librării, a revenit la radioul ieşean (1989). Debut în Revista „Cronica” (1963), editorial, în volumul colectiv „Incantaţii” (1989). Cărţi: „Planetă la marele bal”; „Dimitrie Stelaru, aşa cum l-am cunoscut”; „Despre libertatea calului”; „Într-o bună dimineaţă”; „O zi din viaţa mea / Une journée de ma vie”, „Privilegii”, „Al cincilea punct cardinal – Opera poetică şi alte texte”. Este membru al U. S. din România.

■ 21/1949 – n. **Dan Cepoi,** la Târgu-Neamţ (d. 2008, Piatra-Neamţ), pictor. Absolvent al Facultăţii de Arte Plastice, Iaşi. Membru al U. A. P. În paralel cu activitatea didactică la Piatra-Neamţ, expune permanent, în cadrul expoziţiilor colective, ocazionale

Remember: ERMILIA CHIRUŢĂ (noiembrie 1955- iunie 2017)

Ce poţi spune, la un capăt de drum, despre viaţa unui om? Doar să aminteşti câte ceva din cele multe şi bune.

Dar, despre un om de talia doamnei directoare ERMILIA CHIRUŢĂ, este de la sine înţeles că nu ai cum să consemnezi tot.

La ultimul Consiliu Profesoral îndoliat – desfăşurat în biserica de la Poiana Teiului – au fost prezenţi toţi oamenii şcolii, părinţi şi elevi. Doamna a rămas să privegheze adunarea, pe meleagurile copilăriei sale, într-o atmosferă solemnă şi îndurerată. Slujba cea de pe urmă a fost oficiată de trei preoţi, iar părintele Păvăleanu a evocat printre lacrimi personalitatea celei dispărute, subliniind felul în care profesoara de fizică ERMILIA CHIRUŢĂ ne-a dat o lecţie de demnitate şi discreţie prin ultima perioadă de viaţă.

Nu greşesc dacă voi spune că familia sa a inclus nu doar rudele, ci şi colegii de şcoală.

Aşa a dorit doamna să fie Şcoala 2 – o mare familie în care a primit pe cei nou-veniţi cu braţele deschise, iar pe cei, care au plecat spre zona pensionării, i-a însoţit cu o strângere de mână, cu vorbe bune şi cu invitaţia de a-şi scrie gândurile în Cartea de Onoare a şcolii. Ea n-a mai apucat să facă lucrul acesta. „Timpul n-a mai avut răbdare”.

Vreme de 26 de ani, – ŞEFA – invita la 15 septembrie pe cei din clasa I, mai apoi clasa 0, să păşească pragul şcolii şi se bucura văzându-i plini de emoţie. Niciodată însă nu a uitat să-i încurajeze pe părinţi, pe bunici, pe cei aflaţi în spatele copiilor cu emoţii mai mari decât piticii.

Şi tot timp de 26 de ani, în iunie, ŞEFA dădea glas listelor cu premianţi, cu olimpici, cu campioni – cu cei care înnobilau cartea de vizită a şcolii. Pronunţa apăsat şi cu atâta mândrie numele şefilor de promoţie, încât te întrebai dacă nu cumva toţi sunt copii ei.

Şi da, erau copiii ei de suflet, cei cărora le deschisese poarta învăţăturii cu opt ani înainte.

Şi n-a fost doamna ERMILIA CHIRUŢĂ doar ocrotitoarea elevilor, ci şi a cadrelor didactice. A dorit pentru şcoala ei pe cei mai buni învăţători, pe cei mai buni profesori şi – credem – i-a avut.

N-a fost un *director – funcţionar* – a fost un *director – temelie*, un „spiritus rector”, prezent de la prima până la ultima oră, în şcoală.

A adunat, n-a dezbinat! A apreciat, n-a criticat. A dat încredere, n-a cultivat neîncrederea. A fost logoditā cu şcoala!

ERMILIA CHIRUŢĂ ne-a dat lecţii până în ultima clipă a vieţii. Ne-a arătat cum se trăieşte responsabil, cu fruntea sus, arzând complet pentru profesie, dar, mai ales, ne-a arătat cum se trece pragul către Dincolo: demn, fără tânguire, cu seninătate.

Nu-i este dat fiecărui muritor să aibă atâta putere şi înţelepciune. Ea le-a avut. A fost un model al sacrificiului de sine. Nu şi-a etalat diplomele primite, nu a făcut paradă de plachete, distincţii, medalii. A fost un om modest – semn al celor aleşi. Dacă Şcoala Nr. 2 este astăzi, probabil, una dintre cele mai bune instituţii gimnaziale din Piatra-Neamţ, asta se datoreşte în cea mai mare parte omului deosebit care a fost ERMILIA CHIRUŢĂ.

Împlinind vârsta ieşirii la pensie, ŞEFA a decis că locul ei nu este aici, pe pământ, ci acolo, în înalt, printre stele.

Mulţumim Celui de Sus că ne-a fost dat, în existenţa noastră, să ne intersectăm drumul vieţii cu un astfel de om de excepţie.

Drum netulburat în strălucirea veşnică, draga noastră prietenă, colegă, şefă – ERMILIA CHIRUŢĂ.

Profesor Monica M. CRISTEA

Remember Doctor SORIN CIOBANU

În perioada 8-15 iunie 2017, simezele Sălii Cupola a Bibliotecii „G. T. Kirileanu” au găzduit lucrările celei de a doua ediţii a Concursului şi Expoziţiei de Arte Plastice pentru Copii „Dr. Sorin Ciobanu”.

Cele circa o sută treizeci de desene, lucrări de pictură şi de colaj care alcătuiesc expoziţia, au fost realizate cu măiestrie de copii şi tineri cu vârste cuprinse între 6-19 ani, de la şcoli gimnaziale (Şcoala Nr. 2, Şcoala Nr. 3, Şcoala „Elena Cuza”, Şcoala „Nicu Albu”, Şcoala „D. Cuciuc”, Şcoala Nr. 1, Şcoala Borleşti etc.) şi licee din oraş (C. N. „Petru Rareş”, C. N. „Calistrat Hogaş”, C. N. de Informatică, Liceul de Artă „Victor Brauner” ş. a.), de la cluburi de pictură din cadrul unor ONG-uri şi de la Palatul copiilor din Piatra-Neamţ.

Expoziţia a reunit cele mai reuşite creaţii ale copiilor, selectate atent de un juriu exigent format din profesori de artă plastică, bibliotecari şi muzeografi, juriu condus de doamna doctor Mariana Ciobanu, cea care a oferit şi premiile concursului. Lucrările au fost structurate şi evaluate în funcţie de cele trei nivele de vârstă şi experienţă: primar, gimnazial şi liceal. S-au acordat diplome pentru menţiune şi premiile 1, 2, 3. Orele de muncă, atenţia, răbdarea, talentul şi determinarea au fost celebrate printr-un Premiu special pentru fiecare categorie de vârstă, în valoare de 500 lei (nivel primar – *Matei Alungoaei*, de la Şcoala Gimnazială Nr. 2 din Piatra-Neamţ; nivel gimnazial – *Miruna Morţe*, de la Clubul „Atelierul de Arte” din cadrul Asociaţiei Culturale „Arte.Ro” din Piatra-Neamţ; nivel liceal – *Carrina Roşu* de la Palatul Copiilor din Piatra-Neamţ).

Manifestarea s-a dorit a fi o acţiune culturală dedicată copiilor, şi este realizată anual, în preajma zilei de naştere a celui care a inspirat această expoziţie-concurs, – o celebrare prin lucrările micilor artişti a excelenţei în artele vizuale – medicul Sorin Ciobanu, doctor în ştiinţe medicale (imagistică medicală). Care a fost un mare iubitor de pictură, de natură, de frumos şi un susţinător fervent al copiilor şi al artei acestora, plecat din păcate dintre noi de curând, mult prea devreme, spre o lume mai colorată şi mai bună.

Asociaţia culturală „Arte.Ro”
Preşedinte, Prof. Cristina Spânache PETRARIU

Arte şi meserii ❒ Arte şi meserii ❒ Arte şi meserii ❒ Arte şi meserii ❒ Arte şi meserii ❒ Arte şi meserii

Sau anuale, şi participă la Taberele de pictură: Almaş, Văratec, Durău, Dumbrava. Este prezent în selecţiile Filialei Neamţ a U. A. P. pentru expoziţiile deschise la Iaşi (1985), Târgu-Mureş şi Piatra-Neamţ (1987), Bucureşti (1986), Bienala „Lascăr Vorel”, Piatra-Neamţ. Au publicat reproduceri după lucrările sale revistele: „Arta”, „Orizonturi româneşti”, „Vatra”. Prezent în numeroase colecţii particulare din ţară şi de peste hotare.

■ 27/1951 – n. **Laurenţiu Dumitraşcu**, la Moineşti, Bacău, arhitect, stabilit cu părinţii la Bicaz (1958), apoi în Piatra-Neamţ. Absolvent al Institutului de Arhitectură „Ion Mincu”. Membru al U. A. P. (1990). Diverse şi multiple proiecte de amenajare a unor zone (Bălţăteşti, Bicaz, C. F. S. Săvineşti ş. a.). Lucrări de artă monumentală („Anamorfoze”), lucrări de scenografie (spectacole: la TT, Teatrul Naţional din Iaşi, Teatrul „Mihai Eminescu” din Botoşani ş. a.), proiecte de construcţii în ţară şi în străinătate.

Rememorări nemţene

■ 28/1912 – n. **Sergiu Celibidache**, la Roman (d. 14. 08. 1996, lângă Paris). Muzician, compozitor, membru de onoare al Academiei Române. A absolvit liceul în oraşul natal, se consacră muzicii. Pleacă la Berlin unde studiază la Şcoala de Înalte Studii Muzicale (1936), unde va debuta (1945) la pupitrul Filarmonicii. Dirijează cu regularitate renumite orchestre simfonice europene; ţine cursuri de perfecţionare în arta dirijorală la Academia Musicală din Siena (1960-1962), iar mai târziu la Fontainebleau şi la München pentru tineri dirijori. Autorul unui „Requiem”, a patru simfonii şi al unui Concert pentru pian şi orchestră, rămase în cea mai mare parte inedite. A condus Orchestra Filarmonică din Paris (din 1969), director al Filarmonicii din München (din 1979), pe care o va dirija şi la Ateneul Român (1978 şi 1990).

■ 29/1907 – n. **Mihai Avadanei**, la Dobreni, Neamţ (d. 20. 08. 1977, Iaşi), profesor universitar, doctor în ştiinţe pedagogice (1969). În 1942, împreună cu Mihail Madgearu, scoate ziarul „Ceahlăul”. Fost elev al Şcolii Normale „Gheorghe Asachi” din Piatra-Neamţ (1924) va deveni învăţător (Magazia, Crăcăoani; Sărata, Dobreni şi Piatra-Neamţ). După absolvirea Facultăţii de Filozofie, din Iaşi (1946-1950), devine asistent (1950-1957), lector, conferenţiar la Conservatorul „George Enescu” şi la Institutul Agronomic „Ion Ionescu dela Brad” (1966-1974). Articole şi studii în „Revista de pedagogie”. Contribuie la elaborarea „Istoriei pedagogiei româneşti”.

Dan AGRIGOROAE

Profesor

Să ne (re)câştigăm stima de sine

Cred că, în general, noi românii practicăm o gândire negativă. Majoritatea gândurilor pe care le avem mulţi dintre noi sunt izvorâte din regrete, ură, invidie, furie, dispreţ, învinovăţire etc. Acestea au fost cultivate în inconştientul nostru cu mulţi ani în urmă, au prins rădăcini şi s-au dezvoltat cu vigoare.

În timpul regimului trecut eram sufocaţi de ideologia comunistă şi de cultul personalităţii dictatorului. Copleşiţi de deznădejde, gândeam cu amărăciune că nu vom scăpa niciodată de tiranie, prostie, foame, prefăcătorie. Trăiam gânduri de neputinţă, disperare, ciudă, lipsă de demnitate.

După o mare şi scurtă euforie, prilejuită de speranţele revoluţiei din decembrie 1989, gândurile negative au revenit în firea noastră, dezvoltându-se de la an la an: de neîncredere, de neputinţă, de dezamăgire, de disperare.

Astăzi, de la mic la mare, de la sărac la bogat, de la ţăran la academician, de la slujitor la conducător, cu toţii ne înveninăm prin critică, ceartă, dezbinare, suspiciune, complicitate... Aproape cu toţii ne simţim nefericiţi şi aruncăm venin în sufletul şi mintea noastră. Fie la nivelul unei persoane – un şomer care nu-şi găseşte o slujbă, un mic întreprinzător care nu reuşeşte să facă faţă concurenţei, un cap de familie al cărui salariu nu ajunge pentru nevoile familiei, fie la nivel colectiv – personalul unei întreprinderi care dă falimentul, un colectiv de cadre didactice care nu reuşeşte să găsească soluţia reformei şcolare, un institut de cercetare pentru care nu s-au alocat fonduri – cu toţii ne credem, cu argumentele care ne stau la îndemână, o nulitate. Bâlbâielile şi compromisurile făcute de conducătorii noştri şi de noi înşine, laolaltă, ne conduc la a ne închipui un popor de neputincioşi.

Iar ceea ce ne credem devenim.

Starea morbidă a situaţiei prezentate mai sus se manifestă, bineînţeles, şi la nivelul domeniului didactic. Elevii sunt nemulţumiţi de ceea ce le oferă şcoala, nu mai au motivaţie pentru învăţare, îi tratează cu lipsă de respect pe profesori. Cadrele didactice îi reclamă pe elevi de neputinţă, mediocritate, încăpăţânare, lipsă de înţelegere. Părinţii elevilor acuză şi ei şcoala, devenind, mulţi dintre ei, inamici declaraţi ai dascălilor. Şi, în mod paradoxal, unii dintre cei de mai sus ajung să regrete anii trecuţi de „glorie comunistă" ai învăţământului.

Reforma începută şi coordonată, după părerea mea, de un hotărât şi luminat român, în persoana ministrului învăţământului (care nu scapă şi el de nedrepte ponegriri din partea nepricepuţilor şi leneşilor), este gândită negativ de cei mai mulţi care vin în contact cu ea.

Gândurile negative care ne copleşesc le-au distrus pe cele pozitive, şi acum tronează cu satisfacţie. Şi cel mai grav lucru este că în această situaţie ne-am pierdut stima pentru aproapele nostru şi stima de sine. Iar aceasta a condus la pierderea a ceea ce în trecut a alimentat sufletul înaintaşilor noştri şi a făcut posibilă dăinuirea românismului într-o istorie de foarte multe ori nefavorabilă: dragostea faţă de popor şi de ţară. Şi, de aici, mâhnirea multora că s-au născut pe aceste locuri, şi nu în altă parte, dorinţa a enorm de mulţi tineri, şi nu numai, de a emigra în alte ţări, dezgustul faţă de cei ce ne reprezintă ţara în relaţiile cu alte naţiuni.

Cred că este de mare urgenţă ca sociologi şi pedagogi, profesori şi medici, preoţi şi părinţi, toţi cei care doresc binele neamului nostru, să observe şi să ia atitudine pentru a împiedica alunecarea pe această pantă, mai periculoasă sau poate chiar generatoare a dezastrului economic. Este nevoie să ne (re)câştigăm stima de sine. Trebuie să învăţăm să vedem partea plină a paharului. Şi vă asigur că, în ciuda neîncrederii cu care citiţi aceste rânduri, o putem găsi. Să învăţăm noi, adulţii, şi apoi şi pe copiii şi tinerii noştri, să punem stavilă gândurilor pesimiste şi oarbe care-şi caută mereu locul în mintea noastră. În locul lor să punem speranţe de mai bine, proiecte constructive, planuri de muncă şi de creaţie.

De ce atâta îndârjire şi disperare? Oare numai în România sunt şomeri şi înfometaţi?

Corupţia să înflorească numai aici? Departe de mine gândul de a ne împăca cu ele şi de a le accepta, ci de a lupta conştient şi perseverent împotriva lor, cu încrederea că încetul cu încetul le vom stârpi. Pentru câştigarea bătăliei cu democraţia şi cu înfăptuirea reformelor în diferite domenii de activitate, trebuie să învăţăm să gândim şi să trăim pozitiv. Aceasta presupune a fi realişti, a aprecia viaţa ca o luptă cu răul din noi şi din alţii, a fi deschişi şi prietenoşi, a accepta ca omenească greşeala, a lupta cu luciditate şi perseverenţă pentru îndreptarea răului. Trebuie să cultivăm înţelegerea şi interesul pentru oameni, pentru cei pe care-i pregătim să înfrunte greutăţile vieţii de mâine. Este nevoie să ne spunem clar ceea ce dorim să facem fiecare şi să luptăm pentru realizarea obiectivelor stabilite. Să ne păstrăm încrederea şi să vedem un oricât de mic progres în drumul nostru.

Vă propun fiecăruia să ne alegem, în fiecare dimineaţă, între alternativa de a fi fericiţi şi cea de a fi nefericiţi, pe prima, veghind tot timpul zilei la bunăstarea noastră interioară. Pentru că, vă reamintesc un mare adevăr: „Fericirea este foarte greu de găsit în tine însuţi (însăţi) şi imposibil de aflat în altă parte."

Dacă vom veghea mereu să promovăm gândurile bune, vom avea dispoziţie şi energie să-i ajutăm şi pe alţii. Iar în şcoală, alături şi împreună cu cei ce vor însemna ţara de mâine, putem găsi nenumărate prilejuri pentru speranţă şi activitate constructivă, pentru o autentică reformă în noi înşine şi, apoi, cu partenerii noştri de educaţie. (*Apostolul*, nr. 3, mai, 1999)

Adrian ALUI GHEORGHE

Scriitor

Cultura politicii

Politicienii noştri nu vor nimic pentru România, nu ştiu spre ce se îndreaptă România, nu ştiu unde e România în Europa, un singur lucru le e limpede: ştiu ce vor ei de la România! Nu politicianul slujeşte patria, patria trebuie să stea ca un covor roşu la picioarele politicianului român. De aceea zic: Patrie, zilnic gândeşte-te ce poţi da tu politicienilor tăi! Varsă-le, zilnic, în poală tezaurul câte unei bănci! Dă-le cheile vreunei fabrici! Câmpie, fă-te soră cu codrul şi împreună deşertaţi-vă prinosul în contul politicianului român! Politicienii de stânga seamănă cu cei de dreapta, împreună seamănă cu cei de centru iar toţi la un loc formează o marmeladă în care mai distingi doar degetele care duc la gură tot ce-i bun şi dulce. Bălcescu, Kogălniceanu, Cuza, Carol, Brătianu... etc. au fost păguboşii romantici care, în loc să-şi tragă stupina sub ceardacul personal, au gândit o Românie eternă, ca o văcuşoară bună de muls de toţi nesimţiţii politruci de azi. Poeţi, pictori, muzicieni, arhitecţi, arheologi, actori, mimi, pantomimi, istorici, păpuşari, bibliotecari, folclorişti, sculptori ... puneţi-vă la un loc talentele pentru a crea politicianului român confortul mental care să-i dea sentimentul că domină o lume normală. Dacă circarul de pe vremea perceptului „Pâine şi circ" era bine plătit, astăzi dispreţul politicianului se lasă ca o flegmă în creştetul artistului român. Prost îmbrăcat, cu haine de la kil, el însuşi om stresat de alternanţele politice formale care bălăngăne viitorul între Est şi Vest, omul de cultură român se simte ca un clopot fără limbă într-o ţară de surzi. De câte ori ţi-a fost ruşine, în aceste vremuri, să spui că eşti poet, dragul meu coleg de metaforă? Cum să spui că eşti poet unui politician agramat care-ţi explică obsesia lui, schemele diabolice prin care va prinde din nou Senatul la viitoarele alegeri? Dar cum să-i explici că eşti pictor unui afacerist veros care îţi râde în nas când îi vorbeşti de picturile tale care te costă? Patria? Patria e o cifră din cont! Spune-mi cât ai în cont ca să-ţi spun cât ţine patria la tine, ar suna un proverb al zilelor noastre. Ai pus umărul ca să susţii politicieni care ţi-au promis că de acum se vor sacrifica doar conducătorii...! Politica culturii e simplă: talentul şi instrucţia care răzbesc eroic, ca firul de iarbă prin betonul turnat de-a valma. Dar cultura politicii (şi politicienilor) e ceva mai obscură ca luminiţa de la capătul unui tunel despre care nimeni nu ştie unde e amplasat; e ceva mai absentă ca adevărul în discursul unui activist marxist recondiţionat...! N-o să mă convingă nimeni că în ţara asta lucrurile merg prost pentru că nu avem cartofi, lapte, pâine, carne pentru că sunt prea convins că şi crizele de genul acesta sânt efectul culturii politice, a culturii politicienilor… Cu politicieni proşti, care în haită devin canalii sfâşiind ţara ca pe-o ciozvârtă însângerată, zău că-mi vine să cred că Brucan a fost generos când a dat şanse poporului peste doar două decenii... Stimaţi politicieni, sunteţi mulţumiţi de cât v-a dat patria azi? O vilişoară, o afacere, un comision acolo...!? Ţineţi-vă strânşi unul de altul, agăţaţi-vă unul de altul, luptaţi să nu vă debarce nimeni, fie că sunteţi de stânga, de dreapta, că sunteţi albi, roşii sau maronii…! Numai culoarea banului contează! Politicianul funcţionar e o monstruozitate. Politicianul care nu are simţul istoriei e un negustor jalnic într-o piaţă de zarzavat. Politicianul care e seara de dreapta, ca să-şi mulţumească nevasta şi dimineaţa e de stânga ca să-şi mulţumească electoratul – ca să parafrazez pe cineva – e, de asemenea, jalnic. Politicianul corupt e ca individul care deşartă speranţele electoratului la canal. Politicianul prost e teroarea de fiecare zi... (*Apostolul*, nr. 153, martie, 2013)

→

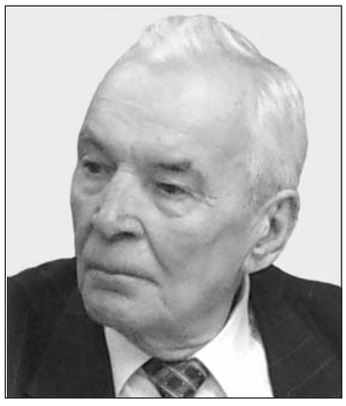

Gheorghe AMAICEI
Maior (r) profesor,
Preşedintele Asociaţiei Învăţătorilor Neamţ

ZIUA EROILOR în memoria „APOSTOLULUI”

Motto: „*Statuile, monumentele şi lăcaşurile de odihnă ale eroilor şi martirilor neamului sunt pentru trupul ţării ca şi icoanele în casele noastre*” (N. IORGA)

Încă din anul 1912 când s-a constituit Asociaţia Învăţătorilor din Judeţul Neamţ ca Secţie a Asociaţiei Generale a Învăţătorilor din România, printre multiplele scopuri (obiective) propuse se regăseşte şi acela de a dezvolta dragostea de patrie şi faţă de eroii neamului căzuţi pe câmpurile de luptă ştiute şi neştiute. Dragostea de ţară şi sentimentul naţional sunt sădite cu însufleţire, de educatoare, de învăţători şi profesori pe tot parcursul vieţii lor în fiecare ostaş al ţării, în fiecare fiu al satului sau al oraşului. Copilul de mic este încredinţat educatoarelor, învăţătorilor, profesorilor care îl iniţiază în istoria patriei şi-i aprind în suflet sentimentul de iubire de neam şi ţară până la jertfă (sacrificiu). Că nu sunt vorbe spuse în vânt (sau de prisos) vă prezint o lucrare premiată la un concurs de compuneri libere scrisă în urmă cu 71 de ani de eleva Veronica Chiribău, pe atunci în clasa a IV-a la Şcoala Bicaz (eleva a devenit, în timp, o distinsă profesoară de limba şi literatura română). Lucrarea a fost publicată în revista „Apostolul” anul I nr. 8 din iunie 1935. *„De ce pomenim în fiecare an pe EROII NEAMULUI?” „Între marile sărbători ale Românilor, care ştiu să serbeze atât de frumos zilele însemnate ale Neamţului, la 40 de zile după Paşti, mai este o sărbătoare numită Ziua Eroilor (sărbătorită odată cu Înălţarea Domnului- n.n.- nota autorului). În această sărbătoare, steagul Românesc fluturã deasupra tuturor caselor. Dar de ce investim cu atâta dragoste această sărbătoare? Iată de ce: În Dacia Romană, lăsată nouă moştenire de la vitejii noştri strămoşi, au năvălit păgânii barbari, care au luat toate bogăţiile scumpei noastre ţări, atât de bogată, atât de frumoasă şi atât de dragă nouă. Urgie mare a fost atunci! Dar apa trece, pietrele rămân. Au trecut barbarii, au rămas Românii în ţara lăsată de Traian. Dar zile grele s-au abătut din nou asupra Românilor. Ungurii, tot un neam barbar, aşezându-se în şesul Tisei, cuprind o parte din Patria noastră, Ardealul. Jale mare a fost în ţară şi freamăt de durere a trecut prin sufletul Românului, care luându-şi coasa şi toporul, a pornit la luptă. Dar Ungurii curgeau puhoi şi au biruit bietul popor Român. Iată apoi că austriecii pun ochii pe cea mai frumoasă parte a ţării, Bucovina, şi cuprinzând-o, o iau în stăpânire. Iarăşi jale în ţară. Mai târziu Ruşii ne răpesc Basarabia. Mult a luptat poporul Român, dar până la anul 1916 n-a izbutit nimic. Şi iată că la anul 1916, Domnul Carol I Ferdinand îşi mobilizează viteaza Sa oştire, pentru a lupta în contra Nemţilor, Ruşilor şi Ungurilor, alături de popoarele de acelaşi sânge. Zid de piepturi au făcut Românii şi au rezistat puhoiului de duşmani. Însuşi Domnul Ferdinand, trăind clipe grele alături de soldaţii lui, a luat comanda armatei. Iar în anul 1918, adică după doi ani de luptă, viteaza noastră armată, învingătoare, îşi ia înapoi ţinuturile cotropite de duşmani. 800.000 de soldaţi eroi au adormit întru fericire, privind în fiecare oră moartea, „ce de pe Răchitaş rânjia a pradă”. Zeci de mii de invalizi, văduve şi orfani, au rămas de pe urma acestui război. Cum dar s-ar putea, ca cele 800.000 de piepturi ce au luptat pentru libertatea şi întregirea noastră să nu fie pomenite? Cum s-ar putea să aibă mormânt neumbrit de flori şi neudat de lacrimi? Nu! Cât timp România va trăi sub soare, Eroii vor fi pomeniţi. Eroi, dormiţi în pace!”*

Eroii vor fi pomeniţi. Eroi, dormiţi în pace!” ***Veronica CHIRIBĂU*, Şcoala Bicaz**.

În această zi de dublă sărbătoare, îngenunchem în faţa eroilor noştri şi îi preamărim. Noi nu avem morţi, ci numai Eroi. Cinstirea lor nu se face cu lacrimi, ci cu fapte bune care să poată fi puse alături de ale lor. Bunul Dumnezeu să-i odihnească şi să-i aibă în pază oriunde se vor afla. (*Apostolul*, nr. 83, iunie-iulie, 2006)

Vasile BAGHIU
Psiholog

NOTE DE TRECERE

O şansă pe filiera lecturii

Este răspândită în societatea noastră un fel de schizoidie comportamentală căreia îi găsesc rădăcinile în comunism şi pe care, din cât se vede, au dezvoltat-o şi mai mult cele aproape trei decenii de după 1989.

Astfel, ori de câte ori suntem îndemnaţi (oficial şi ritos) la mai multă colegialitate, la atitudine prietenoasă şi aşa mai departe putem fi siguri că toate acestea nu vor fi urmate în primul rând tocmai de către cei cu sfaturile şi recomandările.

Suntem o lume bolnavă de individualism ambalat în cuvinte măreţe, de autoritarism alimentat de frustrări complexe, de ipocrizie adusă la rang de stil de viaţă, de vorbitori peste vorbirea celorlalţi, de oameni care nu au cultura respectului şi a recunoaşterii celuilalt, pierduţi în plasa unei imagini de sine distorsionate, exagerate. Mişcărim atunci când trebuie doar să spună lucruri fireşti sau să tacă, ridică tonul şi admonestează atunci când s-ar cuveni o atitudine colegială, iar dacă scot o vorbă bună într-o împrejurare oarecare despre cineva este numai pentru a pregăti o frumuşică bârfă veninoasă pentru un ceas mai târziu. Orice ar face nu reuşesc să exprime decât prefăcătorie. Aflaţi într-o poziţie oarecare, îi recunoşti şi după felul mieros în care se poartă cu superiorii şi arogant cu subordonaţii. Sunt oameni ai epocii.

Probabil că doar cei tineri ne-ar mai putea vindeca, însă mă tem că dacă nu se vor ţine de carte, cu toată lipsa lor de frică şi cu tot simţul deprins al libertăţii, având în vedere şi sărăcia care macină totdeauna totul, avem cale deschisă spre un eşec garantat. Pentru că atunci când şcoala îşi caută resursele parcă mereu în altă parte decât în cultură sau în motivaţia profesorilor şi disponibilitatea elevilor (iar fenomenul e declanşat de sus), când televiziunile promovează tâmpenii şi marginalizează lectura, e dificil chiar şi pentru cei tineri să se conecteze la valorile adevărate.

Lectura şi cartea au din ce în ce mai multă nevoie în ultimul timp de promovare, de susţinere, de argumente, de pledoarii convingătoare. Aici s-a ajuns, iar salvarea pare a fi o sumă de salvări la nivel individual. În acest sens, ar trebui să fim poate mai atenţi la ceea ce ne oferă această banală şi paşnică ocupaţie a cititului în mod concret în viaţa de zi cu zi, în pătrăţelele slujbelor pe care le avem. De fapt, în toate profesiile care presupun comunicarea cu oamenii este necesară lectura. Cititul cărţilor este – se ştie – un mijloc prin care se poate ajunge la cunoaşterea omului.

Dacă eşti profesor şi nu îţi este familiar obiceiul cititului riscul de a fi mai mereu paralel cu lumea elevilor şi studenţilor este foarte mare, indiferent de materia pe care o predai.

Dacă eşti medic sau asistent medical şi nu citeşti, riscul tehnicizării excesive şi al dezumanizării relaţiei terapeutice este evident, de asemenea.

Dacă eşti funcţionar şi nu citeşti nici măcar o carte pe lună, eşti în pericol de a trata omul din faţa ta ca pe o anexă a hârtiei pe care o aduce la tine.

În sfârşit, chiar acest straniu comportament dublu şi individualismul manifest, specifice societăţilor lipsite de libertate, ar putea fi ameliorate pe filiera lecturii, dacă educaţia şi cultura ar fi ridicate la rang de politică naţională, dacă familia ar pune mai mult preţ pe ea, dacă şcoala şi-ar face un motiv de mândrie din promovarea ei. Mai e mult însă până departe. (*Apostolul*, nr. 197, mart., 2017)

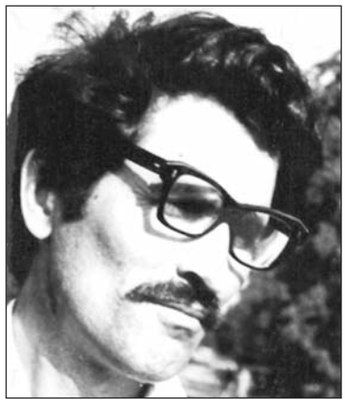

Emil BUCUREŞTEANU

Ziarist

Mama Nata

Mama Nata este pseudonimul doamnei Natalia Rusu, profesoară din Roman. S-a născut în Basarabia, la Tighina. A suportat odiseea războiului, trecând Prutul de două ori spre inima ţării, în 1940 şi 1944, şi o dată înapoi, bucuroasă pentru că se întorcea acasă, după ce Antonescu a ordonat armatei române, de la Piatra-Neamţ, trecerea Prutului şi eliberarea pământului luat din trupul ţării. Acei ani i-au marcat viaţa şi dorul de ţară o va frământa mereu. Când a fost posibil, după decembrie 1989, şi-a exprimat simţămintele în versuri şi le-a publicat, în două volumaşe, după puterile materiale ale autoarei. Ele se numesc *Poiana cu flori târzii*... şi *Basarabie, raza mea de soare*. Este atâta dor cuprins între copertele acestor cărţi! Dar nu numai dor ci şi revoltă şi dorinţă ca Prutul să nu mai fie hotar: *Peste unda apei lină/Prutul soarta şi-o suspină:/Peste vad adânc şi lat/Mii de doruri îl străbat*. (Podul de flori). Dar mai întâi a fost: *La miezul nopţii bat cu pumnu-n geam:/"Vin ruşii"! strigă cineva din stradă./Vin ruşii? Adunăm ceva în grabă/ Şi prindem caii repede în ham.* Şi după ce redă întreaga dramă a părăsirii locurilor natale pentru a doua oară, Natalia Rusu îşi exprimă pesimismul întoarcerii vreodată la Tighina, cetate ridicată de Ştefan pe Nistru, acolo unde erau hotarele Moldovei, Moldovă unită apoi cu celelalte provincii surori: *Sunt ani de-atunci, de jale şi de dor,/ De soarta noastră nimeni nu mai ştie,/ Iar un Ion, nu cred c-o să mai vie,/ Să treacă Prutul ca dezrobitor*. Natalia Rusu încă mai speră, măcar poetic, că Basarabia va fi a noastră, a românilor, Citiţi acest Testament al Nataliei Rusu, pentru a înţelege toată durerea şi dorinţa basarabenilor: *Ce pot să-ţi las când toate-s pe sfârşite – Un vers de doruri ruginite/ Nu-ncape într-un act de moştenire. /Dar totuşi aş dori să iei aminte/ Că dorm strămoşi la porţile tighine / Şi n-au hodihnă-n ziduri şi morminte / De când îi calcă hoardele străine./ Să ţii în suflet sfântă datoria / De-a strămuta pe Nistru iarăşi vama./ Aş vrea ca însăţi tu să porţi solia! / Acesta-i testamentul de la mama./*

Suntem prea mici pentru un război aşa mare şi, fără a uita de testamentul Nataliei Rusu, mă întorc la Mama Nata, cea care a scris două cărţi excepţionale pentru copii, cu poezii despre vieţuitoarele necuvântătoare, în limbajul nostru, vieţuitoare ce ne înfrumuseţează viaţa: despre berzele ce stau într-un picior, despre cărăbuşjucăuş, Doamna Bufniţă, despre Cri-Cri, Veveriţă, Cuţu-Cuţu, Iepurilă... Dar de ce să vă spun eu şi să n-o las pe Mama Nata să vă spună prin versurile ce ţin loc de introducere la a II-a carte dedicată copiilor, ce poartă titlul ***Cartea bucuriei mele***. *Am chemat în carte aici/ Libelule şi arici,/ Vulpi şirete şi pisoi,/ Broaşte cu picioare moi/ Şi şopârle, albinuţe,/ Libelule, furnicuţe./ Toate aşteaptă ocrotire,/ Grijă, milă şi iubire./Şi-am adus şi nişte mere/Adunate în panere/ Şi cireşe cotnăreşti:/ Să mănânci şi să citeşti.* (…) (*Apostolul,* nr. 109, oct., 2008)

Coralia-Letiţia BUNGHEZ

Profesor

Un nou liceu centenar în Piatra-Neamţ: Colegiul Naţional Gheorghe Asachi

** fragment*

Festivitatea închinată aniversării a 100 de ani de la înfiinţarea primei Şcoli Normale de Băieţi din Piatra-Neamţ a avut loc pe 13 decembrie, ca un act de desăvârşită normalitate, deşi începutul acestei luni a fost marcat de evenimente politice şi meteorologice care ar fi putut perturba bunul mers al activităţilor din orice domeniu. Ca fostă profesoară la această unitate şcolară între anii 1969-1975, am răspuns deci cu plăcere invitaţiei de a participa la manifestarea jubiliară şi am asistat cu sinceră admiraţie la serbarea pregătită cu devoţiune şi mult drag de elevii colegiului, sub îndrumarea unor competenţi membri ai corpului didactic. Programul festivităţilor, alcătuit într-o formă elegantă, cuprinde un scurt istoric al liceului dar şi informaţii interesante despre baza materială şi modul de organizare a întregii activităţi şcolare de astăzi a colegiului. Citind aceste pagini, am fost tentată să fac o comparaţie între condiţiile materiale de acum şi cele din anii '69-'75 când am lucrat la acest liceu, reînfiinţat după o sincopă de 15 ani. Nu aveam o clădire proprie, deşi localul vechii Şcoli Normale exista (şi există şi azi), dar cu o altă destinaţie, fără a se ţine cont de respectarea unei tradiţii şi de necesităţile de spaţiu specifice unei astfel de şcoli. Considerente cu totul anacronice şi fără vreo legătură cu clădirea care simboliza tradiţia, au făcut ca amplasarea noului edificiu, destinat Liceului Pedagogic, să fie departe de centrul urbei, deşi elevii ar fi trebuit să poată lua parte firesc la viaţa socială şi cultural-spirituală a oraşului. Cu toate acestea, şi atunci ca şi acum, am avut absolvenţi care s-au pregătit cu toată seriozitatea, încât fac cinste liceului lor, fie că au urmat cursurile liceale sau postliceale, fie că au urmat apoi şi cursuri universitare. Revenind însă la aprecierea festivităţii consacrate importantei aniversări, trebuie să menţionez ţinuta exemplară a formaţiilor artistice care au susţinut spectacolul. (…)

Pentru această deplină reuşită în derularea festivităţilor aniversare, începute la sediul liceului şi încheiate pe 13 decembrie la sala mare a Consiliului Judeţean Neamţ, merită sincere felicitări doamnele profesoare Mihaela Gherghelescu şi Constanţa Chelaru dar şi întregul colectiv profesoral, pentru modul în care au conceput complexul program dedicat aniversării centenarului. Este păcat că la acest important şi excepţional eveniment al singurei unităţi de învăţământ pedagogic din judeţul nostru (ca de altfel şi la semicentenarul Liceului Teoretic *Vasile Alecsandri*, din Săbăoani, din septembrie 2011), atât Inspectoratul Şcolar cât şi celelalte foruri administrative judeţene au excelat printr-o nejustificată absenţă. (De menţionat totuşi că, de această dată, domnul inspector şcolar general a fost reprezentat printr-un mesaj citit de o doamnă inspectoare.) La rându-mi, apreciind întreaga derulare a festivităţilor, am gândit la excepţionala însemnătate a învăţământului pedagogic, la reluarea căruia în acest judeţ am contribuit alături de distinşi colegi precum Paul Vasiliu, Eugenia Stafie, Boris Alexianu, Olga Chiţu, Viorica Hanaru, Teodora Covali, Constantin Michiu, Gheorghe Blaga, Traian Cicoare, Octavian Macovei şi încă mulţi alţii. Seriile de absolvenţi de până acum au demonstrat deja, în şcolile judeţului şi ale ţării, însemnătatea deosebită a acestei forme de învăţământ vocaţional, faţă de care, în viitor, se impune să se manifeste o grijă corespunzătoare de către toate forurile decidente din judeţul Neamţ.

La mulţi ani Colegiului Naţional GHEORGHE ASACHI! (*Apostolul*, nr. 150, dec., 2012)

Sofia BURCULEŢ

Profesor

Tranziţia pedagogiei

Din punct de vedere etimologic, paid – copil şi agoghe- conducere, pedagogia desemnează acţiunea conducerii copilului, adică ştiinţa educaţiei.

Înainte de a ocupa un loc în societate, fie în viaţa politică de vârf, ştiinţifică, culturală, artistică, religioasă sau direct în producţie, orice om este elev, primeşte educaţie – în familie, şcoală şi mediul social. Minţile omeneşti se încadrează în trei categorii: I. care văd singuri şi „prevăd" totul; II. care văd când alţii le arată; III. minţi care singure nu văd şi nici nu înţeleg când li se arată. Şcoala

luptă pentru formarea celor din prima categorie.

Învăţământul românesc a străbătut un drum ascendent cunoscut şi apreciat peste hotare, cu examene de admitere, capacitate, bacalaureat la şapte obiecte, susţinut în prezenţa publicului şi, de ce nu, cu uniformă, disciplină bazată pe exigenţă şi înţelegere.

Istoria pedagogiei româneşti cunoaşte reforme, legi, modalităţi de organizare, apărători înflăcăraţi ai culturii şi ştiinţei ca un învăţământ pentru mase, fără de care nu se pot rezolva sarcinile economice şi culturale ale societăţii. Amintim doar ideile pedagogice ale lui Gh. Lazăr, Asachi, N. Bălcescu, pedagog democrat, după care „adevărul luminează şi dă putere", apoi G.G. Antonescu, V.A. Urechia, geograful S. Mehedinţi, fără să uităm legea lui Spiru Haret din 1898. Numeroşi cărturari, legaţi de popor, au luptat pentru dezvoltarea învăţământului. Revizorul şcolar Mihai Eminescu a criticat unele metode folosite în învăţare, memorarea mecanică, dar şi faptul că un învăţător era plătit cu 27 lei pe lună, iar cei de la conducere cu 1000 lei. Unde eşti, Luceafăr al poeziei româneşti, să vezi că istoria se repetă? De asemenea, învăţătorul Ion Creangă, revizorul şcolar I. L. Caragiale, prof. Al. Vlahuţă, prin ideile lor pedagogice, prin actele de acuzare la adresa regimului, au îndepărtat răul, cu timpul.

Tranziţia Pedagogiei merge cu paşi mărunţi, ba uneori dă înapoi. Cadrele didactice şi elevii au obosit de atâtea manuale alternative, de programe supraîncărcate, care contribuie la instalarea inhibiţiei de protecţie, la abandon şcolar, la scăderea apetitului, a capacităţii de înţelegere. Fiecare conducere se disculpă, considerând că vina aparţine conducerii precedente şi tot aşa. Fiecare epocă a promovat elemente noi, progresiste în practica şi gândirea pedagogică. Valorificarea tradiţiei şcolii naţionale şi universale, a experienţei pozitive a învăţământului românesc a creat cadrul legal pentru organizarea unei şcoli care să corespundă etapei actuale. Psihologii susţin că orice activitate necesită încercări şi erori, dar dacă erorile nu sunt lichidate, rămânem un popor asemenea unui Beethoven surd, unui Rafael orb, unui Napoleon lipsit de ostaşi, unui Balzac fără condei.

România a fost şi este prezentă în plan mondial cu elemente de excepţie, tineri olimpici, intelectuali şi muncitori care se afirmă prin pregătire şi capacitate teoretică şi practică şi care nu se mai întorc în ţară. De ce şi pentru ce?

În perioada de tranziţie a Pedagogiei, un rol important revine mass media, televiziunea însă prezintă adevărate lecţii demonstrative negative, încât nu-i de mirare că un tânăr prins asupra faptului de tâlhărie, întrebat de poliţist de unde cunoaşte această practică, a răspuns simplu „de la televizor". E trist că în sondajul de opinie efectuat în rândul elevilor, cu privire la greva cadrelor didactice, ei au răspuns „da, suntem de acord fiindcă au salarii mici şi o duc greu" – învăţătorul şi profesorul îşi dobândesc prestigiul prin pregătirea de specialitate şi pedagogică, dar şi prin locul pe care îl ocupă în scara valorilor sociale.

Unele emisiuni fac ca televiziunea să devină cumplit meşteşug de îmbolnăvire psihică, prin filme de groază, crime, pistoale, cuţite, furturi, sinucideri, violuri, limbaj agresiv, copii maltrataţi, ucişi, dormind prin canale precum şobolanii. Muzica românească a dispărut, se practică cântece stridente, ţipătoare însoţite de mişcări dezorganizate, ca nişte frunze purtate de vânt, fără graţie, suplеţe, gingăşie, ţinută elegantă, frumuseţe. Vai nouă!

Dea Dumnezeu ca tranziţia Pedagogiei să ne apropie de europeni, ca să ne putem numi Europeni şi cu faptele, nu numai cu numele. (*Apostolul,* nr. 36, mai, 2002)

Gianina BURUIANĂ
Profesor

Recital extraordinar al pianistului Horia Mihail

Vineri, 7 aprilie, la Liceul de Arte din Piatra Neamţ a avut loc cel de-al treilea popas (din cele şaisprezece programate) al turneului extraordinar al pianistului Horia Mihail, sub denumirea „Pianul Călător". Acest turneu are deja o istorie, un bilanţ remarcabil, ajungând la cea de-a şaptea primăvară, sub tematica „Romantic Vals", după ediţiile anterioare care au început cu „Anii de pelerinaj ai lui Liszt", au continuat cu variaţiunile lui Beethoven şi Mozart, urmând cicluri exclusiv romantice cu Brahms, Shumann, Rachmaninov, Chopin. Partenerii evenimentului din oraşul nostru au fost Radio România, Asociaţia Culturală „Accedo", Consiliul Judeţean Neamţ, Centrul pentru Cultură şi Arte „Carmen Saeculare" şi Academia de Muzică „Gheorghe Dima" din Cluj-Napoca, Extensia Piatra Neamţ.

Dar cine este Horia Mihail?

Conform Wikipedia, „Horia Mihail este un pianist român". El ar fi putut deveni un pianist american de origine română dacă ar fi ales aceasta,

…după ce a urmat cursurile Universităţii din Illinois, unde a studiat cu Ian Hobson, obţinând diplomele de absolvire şi de masterat în 1995

...după ce în 1999 a primit Artist Diploma de la Boston University, unde a studiat cu Anthony di Bonaventura

...după ce a beneficiat de bursa Kate Neal Kinley Memorial Fellowship

...după ce a funcţionat o perioadă de trei ani ca lector universitar la Boston University.

Un bilanţ de zece ani în America, urmat de întoarcerea în România, în toamna anului 2002, la Braşov, oraşul natal, ca solist al Filarmonicii şi membru al deja cunoscutei formaţii Romanian Piano Trio, alături de violonistul Alexandru Tomescu şi violoncelistul Răzvan Suma, cu care a susţinut concerte de mare succes în ţară şi străinătate.

La întrebarea unui ziarist în legătură cu întoarcerea din Statele Unite ale Americii, pianistul Horia Mihail răspunde franc: „Nu i-am mai suportat (Râde). Am vrut să trăiesc dintotdeauna în România. În ciuda mizeriei de aici – trebuie să recunoaştem că România nu este o ţară foarte civilizată din păcate – eu o iubesc, în ţară mă simt bine. Mă simt cu adevărat acasă, când iau curba de pe DN1 şi văd Tâmpa."

Şi totuşi cine este Horia Mihail?

Concurentul care a obţinut Premiul I la toate concursurile la care a participat, pianistul care a susţinut concerte, recitaluri solo şi de muzică de cameră în 18 ţări pe patru continente (colaborând cu artişti cunoscuţi precum Roman Totenberg, Lory Wallfisch, Robert Merfeld, Peter Zazofsky, Andres Diaz Nathaniel Rosen etc.) şi a putut fi ascultat la diverse posturi de radio şi de televiziune din România, Belgia, Anglia, Danemarca, Ungaria, Statele Unite şi Vocea Americii înregistrând cu Orchestra Simfonică Naţională Radio din România.

Deci cine este Horia Mihail?

Artistul care afirmă că i se întâmplă de multe ori ca atunci când este pe scenă, să dispară legăturile spaţiale, temporale cu lumea reală şi să simtă că de intensitatea următoarei note depinde soarta întregului Univers... „În acele momente, fizic, mă trec fiori, iar publicul simte asta. O piesă nu se aude la fel, chiar dacă o interpretez de trei ori la rând."

Recitalul din oraşul nostru a fost moderat cu înalt profesionalism de doamna Vasilica Stoiciu Frunză, care, cu finеţea observaţiilor şi subtilitatea deja cunoscute, ne-a avertizat că vom avea parte de o seară aristocratică, prilej de întâlnire cu doi regi, pianul şi valsul, continuând cu o pledoarie pentru muzica ce aduce în jurul ei valoare, bucurie şi îmbogăţeşte sufletul... După care, pianistul de cursă lungă Horia Mihail ne-a introdus în universul sonor al valsurilor compuse de Schubert, Brahms, Dvorak, Chopin, Ravel şi Debussy, demonstrându-ne cum acesta implică intimitate, poezie, o comuniune care merge dincolo de cuvinte…cum poate însemna pentru fiecare din noi cu totul altceva…

A fost o invitaţie de neratat pentru publicul meloman nemţean, o seară de o imensă bogăţie culturală, care va persista mult timp în memoria fiecăruia. (*Apostolul*, nr. 198, apr., 2017)

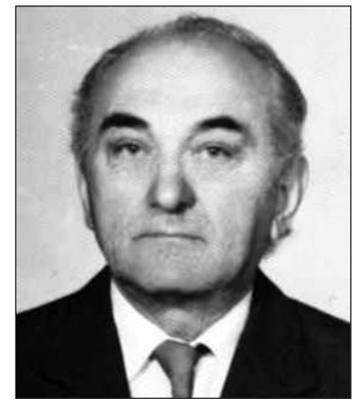

Traian CICOARE
Profesor

Mircea Eliade – conexiuni nemţene

Încă din ianuarie a.c., diriguitorii culturii româneşti au proclamat anul 2006 ca „Anul Naţional Mircea Eliade". Motivaţia, împlinirea a 20 de ani de la moartea

celui mai universal dintre români, la Chicago, în 22 aprilie 1986. Se doreşte ca anul viitor – 2007 – când se împlinesc 100 de ani de la naştere – în Bucureşti, la 9 martie 1907 – să fie adoptat ca „Anul Mondial Mircea Eliade". Prestigioasa revistă a cadrelor didactice nemţene – „Apostolul" – a publicat în numărul trecut substanţialul articol „Mircea Eliade – întoarcerea în timp", de Luminiţa Moscalu. În numărul din martie 2002 a publicat articolul „Mircea Eliade – dascălul" în care se releva strălucita afirmare ca profesor la universităţile din Bucureşti (1933-1938), din Paris (1945-1956) şi din Chicago (1956-1986). Semnalam atunci existenţa unor tainice conexiuni între opera marelui gânditor asupra arhaicului, miturilor şi sacrului pe de o parte şi judeţul Neamţ, pe de altă parte, în special cu învăţământul, care sunt explicite. Conexiuni la nivelul probabilităţii simţim în romanul „Noaptea de Sânziene", apărut întâi în traducere franceză, cu titlul „Foret Interdite", Paris 1971. Sânzienele – patronul municipiului Piatra Neamţ de azi – este o sărbătoare ce vine din „transistorie" şi se întâlneşte cu istoria prin ctitorirea Bisericii Domneşti Sfântul Ioan Botezătorul de către Ştefan cel Mare şi Sfânt. Pe eroul principal îl cheamă Ştefan şi în el se îngemănează ipostaza angelică cu cea satanică a amorurilor. Explicite şi incontestabile sunt conexiunile desprinse din naraţiunea „Tinereţe fără de tinereţe..." scrisă, după cum notează autorul, în noiembrie-decembrie 1976, la peste 30 de ani de autoexil şi publicată în 1978. Acţiunea se desfăşoară mai mult la Piatra-Neamţ, căreia îi descrie cu exactitate străzi şi clădiri ca, de pildă, cafeneaua „Select", existentă, până în anii '70, vizavi de Teatrul Tineretului, ca şi Hotelul Regal. Cu privire la cafeneaua „Select" citim: „a frecventat-o şi Calistrat Hogaş (...) din 1869 până în 1886, cât timp a fost profesor aici la Piatra-Neamţ. S-a pus şi o placă" (în vol. „În curte la Dionis", 1981, p. 613). Uimitoare este consemnarea datelor exacte cu privire la funcţionarea lui Hogaş la Piatra-Neamţ. Îl cunoştea bine. Probabil de la tatăl său, născut la Tecuci, ca şi Hogaş şi care i-ar fi putut fi elev, când Hogaş a funcţionat la Tecuci. Mai putea cunoaşte despre Hogaş şi învăţământul nemţean de la colegii de facultate nemţeni (precum D. Almaş) sau prieteni în exil (precum Eugen Relgiş şcolit la Piatra-Neamţ). În rândul lor, slujitori ai învăţământului nemţean s-au aplecat cu dragoste şi competenţă asupra operei eliadeşti: Tudor Ghideanu, Gh. Achiţei, V. Spiridon, C. Crişan, Cristian Livescu, Lucian Strochi ş.a. Numeroase sunt acţiunile CCD Neamţ dedicate marelui evocator al învăţământului nemţean, cu răsunet mondial. Amintim doar două: „Întâlnirea cu tema Calistrat Hogaş (1847- 1917) – 155 ani de la naştere", de joi, 25 aprilie 2002, la care s-a prezentat şi comunicarea „Calistrat Hogaş văzut de filosofii Ion Petrovici şi Mircea Eliade". Deosebit de important şi de onorant pentru învăţământul nemţean a fost Simpozionul Naţional Mircea Eliade, din 18.04.1992, la care au participat prestigioşi profesori universitari: Teodor Dima, Petre Dumitrescu, Ştefan Afloroaei, Ion Rotaru, V. Latiş, Tudor Ghideanu (nemţean), Radu Negru. Profesoara, în Piatra Neamţ, Dorina Nicoară a stârnit admiraţia tuturor cu „Rezonanţe ale prozei lui Mircea Eliade în literatura română şi universală". (*Apostolul,* nr. 81. apr., 2006)

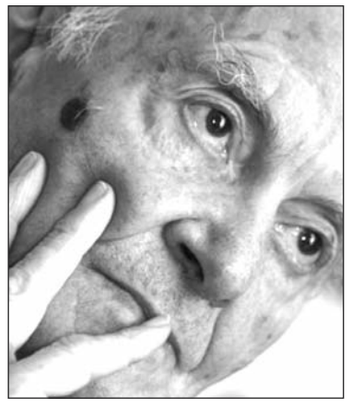

Gheorghe A. M. CIOBANU

Profesor

ALBASTRU DE... IPOTEŞTI

– „Bună dimineaţa, Miraj!"

Şi Mirajul acesta se numeşte Eminescu, cel cu care, în miezul acestei luni, ne îmbrăţişăm spiritele într-o reîntâlnire generatoare de înfiorări. Orice nouă învesmântare în protoplasmă umană aduce, pentru fiecare dintre noi, necesitatea de a ni se revela cerul şi de a descoperi Mirajul eminescian.

Un Eminescu, a cărui polivalenţă demiurgică nu cunoaşte egal. S-ar putea vorbi, astfel şi despre o lume a sculpturalului eminescian. În universul întruchipărilor statuare se petrece o dizolvare a timpului, spre a supravieţui, cu intenţie de eternitate, spaţiul. Oare „Luceafărul" său este un adevărat poem al întinderilor largi, pendulate între haos cosmic şi iatac de Domniţă, în vreme ce picăturile de devenire s-au transformat în stalactite decorative? Lumea de marmură anulează, în plăsmuirile ei de tăcere, orice foşnet protoplasmatic, sau vibraţie făuritoare de culori. Tocmai o astfel de năzuinţă după albul feeric al pietrei sculptate, după lucirile de zăpadă ale epidermei feminine şi după argintul rece al luminii selenare, învăluie întreaga creaţie a Nemuritorului.

– „Noapte bună, Constelaţie!"

Şi constelaţia aceasta, Eminescu se numeşte, cu care, odată apartenenţi oamenilor, simţim nevoia de a ne reîntâlni mereu, la fiecare neastâmpăr al inimii şi la fiecare maree a pieptului.

Un Eminescu, a cărui polivalenţă demiurgică nu cunoaşte egal. S-ar putea vorbi, astfel şi despre o lume a picturalului eminescian. Deşi bidimensională, arta penelului strecoară în noi evadarea înspre o zare subiectivă, înspre un orizont la care nu vom ajunge niciodată. Zborul spre altceva, un altceva istoric sau geografic, înfioră întreaga creaţie a „Zburătorului" de la Ipoteşti. Picturalul este acea lume în care vibraţia subtilă a fotonilor se constituie într-o adevărată chermeză a contrastelor şi într-un carnaval solar al culorilor. La fel şi în universul eminescian, cavalcada cromatică înlocuieşte pana cu penelul, albastrul alăturându-se focului, iar argintul de pe ape logodindu-se, pastoral, cu aurul aerului din amurguri.

– „Rămâi cu noi, Veşnicie!"

Şi Veşnicia aceasta, se numeşte Eminescu, a cărui venire între şi întru noi s-a zămislit, parcă, nu din carne de mamă, ci din magma spirituală a acestui pământ, din însângerările de legendă ale acestei istorii. O geneză şi un destin ale unui om, emanate din destinul şi geneza oamenilor săi. De aceea, poate, a fi lângă Eminescu, înseamnă a ne oglindi, asemenea unui Narcis, în lucirea fiinţării noastre şi a lui. Un Eminescu de la care, noi toţi cei coborâtori din muritoarea Cătălină, ne luăm rămas bun, unul după altul, de la El, Nemuritorul şi Singuraticul nostru Orfeu. (*Apostolul*, nr. 184, ian., 2016)

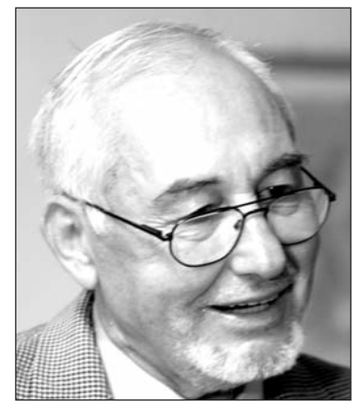

Valentin CIUCĂ

Critic de artă

Singurătăţi laolaltă. Umbra lui Tonitza la Durău

O îndelungată complicitate culturală, exersată pe parcursul a vreo trei decenii, exclude, şi în premise şi în finalităţi, un comentariu critic, dezinhibat de frisoanele unei subiectivităţi pe care mi-o asum cu seninătate. Anii formării intelectuale alături sau împreună, mai bine zis, de expozanţii recentei ediţii a taberei estivale de la Durău permit mai degrabă exerciţii de admirare decât pedante evaluări. Cu toate acestea, sunt nevoit să previn cititorul că nu voi abdica nicidecum de la rigoarea de fond a actului critic. Asemenea rigoare nu poate fi explicată decât prin respectul faţă de fiecare în parte şi de toţi la un loc.

Este necesară o scurtă privire istorică. La Durau, în anii '35, un grup de studenţi ai Academiei de Arte din Iaşi, adunaţi în jurul maestrului lor Nicolae Tonitza au decis să restaureze pictura vechiului schit de la Durău în maniera picturii neobizantine.

Nu a existat nici un program estetic explicit pentru asemenea demers, nici măcar schiţa unui decalog proiectiv. Bunul simţ estetic şi câteva experienţe în domeniu ale maestrului l-au pus în situaţia de a contura de unul singur viziunea ansamblului. A mărturisit deseori în corespondenţa sa frământările legate de proiectul ansamblului de la Durau. Studenţii l-au urmat fără ezitare topindu-şi contribuţiile individuale în monumentala viziune tonitziană. Oricum, lucrul în campanie semăna întrucâtva cu experienţele impresioniştilor la Barbizon sau Pastoise. Climatul de lucru ţinea loc şi de program estetic.

Urmăresc de câţiva ani buni, nu doar cu interes profesional, ceea ce se petrece în tabăra de la Durău, mai important, ceea ce rezulta de acolo. Pot afirma fără ezitare că strădaniile poetului Adrian Alui Gheorghe sunt răsplătite cu prisosinţă, expozanţii reuşind să se exprime fără crispările celor marcaţi de frisoanele unei modernităţi excentrice nu o dată şi nici de tentaţia de a trage discret cu ochiul unul la şevaletul celuilalt. Libertatea lor e aproape anarhică aşa cum stă bine unor creatori conştienţi de propria valoare dar şi de exigenţele timpului. Chiar şi în vârf de munte ei nu uită că sunt expresia unei îndelungate civilizaţii a ochiului şi că lecţiile realului şi ale abstractului deopotrivă şi-au cam consumat substanţa, dar simt că mai este ceva de spus.

În asemenea împrejurări, trebuie uitat tot şi trebuie reinventat tot. Câtă trăire tot atâta adevăr, cât adevăr uman atâta expresie. Spaţiul expoziţional devine complementar, fiecare strigându-şi singurătatea care se va finaliza într-o prelungită tăcere. Ei au fost singuri în măsura în care l-au simţit alături pe celălalt. Celălalt am putea fi oricare dintre noi.

Două mi se par a fi tendinţele de fond ale demersului lor. Unii nu pot scăpa de presiunea realului, realizându-şi operele aproape în priză directă la real, alţii nu se pot sustrage zonelor de sugestivitate ale abstractului. Unii reînnobilează realul prin interpretare, alţii îi întorc spatele spre a-l vedea mai bine în oglinzile eului. Practic, indiferent de mijloace toţi acelaşi drum, fiecare însă văzând altceva. Unii vor fi tentaţi de semne, alţii de semnificaţiile lor. Am sesizat în expoziţia de la Muzeul de Artă din Piatra-Neamţ, exprimate cu egală ardoare şi profesionalism, etape din cercetări plastice mai vechi dar şi fervori impresioniste epuizate cu fiecare lucrare. Urmaşii lui Tonitza nu trăiesc nici o clipă crispări provinciale ori ezitări ineficiente. Ceea ce produce anual în tabăra de la Durău şi, firește, atelierele insalubre din Aleea Tiparului poate constitui oricând substanţa unor selecţii, de nivel naţional. Tot astfel orgoliile consumate prin aceleaşi locuri pot furniza materie primă unei duzini de gazete de scandal.

Dinu Huminiuc exprimă într-un registru grav dileme cristice uzând de o grafie acroşantă şi neliniştitoare pentru confortul nostru imediat, în timp ce **Doina Daschievici** a atins nivelul de sus al unei relaţii între decorativul somptuos şi abstractul sugestiv. În acelaşi timp cu propunerea constantă pentru structura materiei înnobilată de duhul pământului, **Dan Cepoi** află rezonanţe cromatice în registru romantic, **Dumitru Bezem** nu şi-a pierdut exuberanţa cromatică, în timp ce fiul său, **Oliv**, se păstrează pe un palier mai grav şi, de aceea, uneori mai profund. Schimbaţi în bine ne apar **Mihai Agape** şi **Iosif Haidu**, doi artişti la maturitate pentru care fiecare compoziţie reprezintă rezolvarea unei probleme plastice. **Gh. Vadana, Liviu Şoptelea, Cornel Dumitriu, Ioan Burlacu, Dorin Baba, Lucian Tudorache,** invitaţii nemţenilor în tabără, au adus cu ei fermentul unei benefice emulaţii. Accesul la idee şi contaminarea cu modelele marelui colorism românesc, umbra lui Tonitza şi a genialilor lui discipoli au însufleţit un parcurs artistic estival demn să confere spaţiului cultural nemţean dimensiune naţională. (*Apostolul,* nr. 7, sept., 1999)

Ştefan CORNEANU

Profesor

Uciderea pruncilor (De la Irod la Năstase)

MOTTO: „După ce au plecat magii, un înger al Domnului se arată în vis lui Iosif, şi-i zise: „Scoală-te, ia Pruncul şi pe mama Lui, fugi în Egipt, şi rămâi acolo până îţi voi spune eu; căci Irod are să caute Pruncul, ca să-l omoare” (Fuga din Egipt. Omorârea pruncilor – Evanghelia după Matei).

Actualizând şi parafrazând citatul din Noul Testament, după înfrângerea C.D.R. – ului în campania electorală un îngeraş cu corniţe s-a pogorât asupra Iui Năstase şi l-a pus să omoare pruncii de la 6 la 14 ani, nu de tot, ci numai cât să-şi dorească singuri moartea, căci Guvernul nu are atâţia bani şi nu poate respecta Constituţia şi Legea Învăţământului. Pruncii trebuie (fiind sortiţi) să rămână ortodocşi credincioşi, dar neştiutori de carte pentru ca, pe viitor, să nu citească legile, să nu le înţeleagă, ci să se supună orbeşte lor.

Cum altfel s-ar putea interpreta ceea ce e pe cale să se făptuiască în judeţul Neamţ unde un număr de 1200 de salariaţi din învăţământ (educatoare, învăţători, maiştri, profesori şi personal TESA) nu sunt cuprinşi în prevederile bugetului pentru anul 2002 şi, în consecinţă, vor fi disponibilizaţi, pe parcursul acestui an, până la 1 ianuarie 2002? Ar fi inuman, dar simplu, să sacrifici 1200 de apostoli, numai că lucrurile nu stau aşa?! Celor 1200 apostoli le corespund printr-o simplă analogie în plan didactic peste 6000 de elevi de toate categoriile, preşcolari, clasele I – IV, gimnaziu şi învăţământul complementar cu numărul de elevi minim pe clase (16), elevi ce rămân fără educatoare, învăţători sau profesori, deci neşcolarizaţi, siluiţi spiritual, intelectual, moral. Lor li se va lua dreptul de a cunoaşte şi de a învăţa, lumina minţii, ei vor fi lăsaţi să orbecăiască pe terenul atât de periculos şi viciat al delincvenţei juvenile (hoţie, viol, tâlhărie, criminalitate, şi apoi vor ajunge la „facultate”).

Nu ştim ce semne au prorocit venirea lui Anticrist pe pământ, dar fenomene de acest gen îl premerg şi îl anunţa ca fiind pe aproape. Deci: „Oameni, cât mai aveţi timp căiţi-vă, pocăiţi-vă şi salvaţi pruncii cât mai este timp şi stă în putinţa voastră”.

Un popor, o ţară care-şi omoară pruncii, îşi omoară viitorul. La noi pruncii vor muri, în timp ce guvernanţii trâmbiţează zori noi şi un posibil viitor mai prosper şi luminos.

Câtă minciună, câtă făţărnicie, cât cinism trebuie să fie în sufletele unor asemenea oameni?!

Dar nu trebuie să ne mai mire nimic. Cei care au avut curajul să nu reformeze şi să îmbunătăţească, ci să distrugă tradiţia unui învăţământ românesc apreciat şi cu rezultate ce nu vor putea fi niciodată şterse de nimeni, cei care au avut şi au curajul să nege şi să profaneze valorile spirituale emblematice, românești, cei care au avut curajul să lovească în simbolul de geniu al acestui neam, Mihai Eminescu, sunt şi vor fi în stare de orice.

Din nou pietrele lovesc cea mai nevinovată, dar singura piatră fundamentală din temelia unui popor, şcoala. Ei ştiu unde şi pentru ce lovesc – dărâmând şcoala, dărâmă totul în timp, după care vor putea dicta şi conduce mai simplu şi mai uşor.

E vremea deşteptării: să ne unim forţele şi să încercăm să stăvilim „uciderea pruncilor”. (*Apostolul.* nr. 32, nov., 2001)

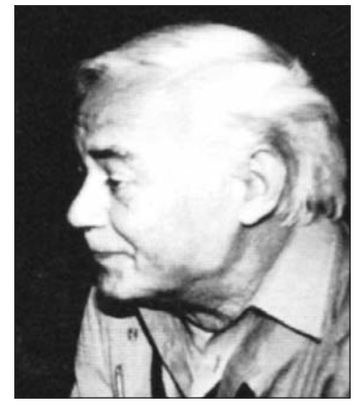

Eduard COVALI

Scriitor

De ce citim?

Motto (citat aproximativ): „Un lucru însuşit dintr-o carte îmi aparţine” (Montaigne)

Izolat în mulţime, presat de necesităţi reale sau imaginare, trăind într-un ritm trepidant, omul a întrerupt parţial dialogul viu. Informaţia dirijată, presa, radioul, televiziunea şi-au pierdut creditul. Copleşită de greutatea întrebărilor contemporane şi presimţindu-şi frângerea, trestia gânditoare caută cu febrilitate soluţia supravieţuirii.

Citim pentru a ne părăsi camera, apartamentul, oraşul, ţara, pământul şi pentru a cuceri spaţiul nesfârşit, deoarece, exploratori perpetui, vom căuta totdeauna să cunoaştem şi să stabilim repere în spaţiile albe (Hinc sunt leones!) şi să le botezăm cu numele nostru.

Citim pentru că ştim puţin şi pentru că vrem să acoperim ignoranţa noastră care, cu fiecare pagină citită, creşte în proporţie geometrică.

Citim pentru că vrem să ni se confirme părerile şi astfel să putem fi mulţumiţi de noi înşine.

Pentru a ni se umple sufletul, dar pentru a obţine şi alte goluri şi dorinţa de a le umple.

Pentru a ne justifica impulsurile primare şi elementare.

Pentru a trăi mai mult, mai bine şi mai frumos.

Pentru a nu reacţiona numai la stimulenţi fizici şi chimici şi pentru a depăşi astfel condiţia noastră larvară.

Citim pentru că nu trăim destul, pentru că nu avem timp sau

curaj, sau libertatea de a trăi, pentru că trăim prost şi pentru că suntem nemulţumiţi. Copleşiţi de nedreptatea socială, politică sau economică, apelăm la carte ca la un judecător suprem, obiectiv şi imparţial.

Citim ca să fim minţiţi, duşi cu zăhărelul, ca să ne fie îndulcite clipele de amărăciune care se succed agravant, una după alta.

Pentru a ne dilata prezentul atât de efemer.

Pentru a trăi marea aventură eroică sau spirituală pe care am visat-o cândva.

Pentru a iubi şi a fi iubiţi.

Pentru a ne întări sentimentul de apartenenţă la umanitate, pentru a ne găsi rude spirituale şi pentru a ne însimţi cu acestea.

Citim pentru a dialoga cu oameni de seamă – prezenţi sau dispăruţi – şi, în acest fel, pentru a creşte în proprii noştri ochi. Citim pentru a fi mai bogaţi. Pentru a fi în timp şi în afara lui. Pentru a ne cunoaşte şi, cunoscându-ne, pentru a intra în deplina noastră posesie.

Citim ca să ne părăsim temporar şi pentru a ne regăsi, după o absenţă, alcătuiţi altfel.

Citim pentru că ne plictisim sau pentru că suntem foarte curioşi, pentru a ne omorî timpul sau pentru a-l câştiga.

Citim.

Dar ce altceva mai bun avem de făcut? (*Apostolul*, nr. 76, nov., 2005)

Monica CRISTEA

Profesor

Cromatică adolescentină

Sub acest generic, în perioada noiembrie – decembrie 2004, este deschisă la Muzeul de Artă din Piatra-Neamţ, o expoziţie de lucrări realizate de elevii de la Liceul Pedagogic „Gheorghe Asachi” din municipiul reşedinţă de judeţ. Cei 57 de liceeni expun un număr de peste 60 de lucrări realizate în orele de educaţie plastică, sub îndrumarea profesorului Augustin Neculai Cristea, mentorul expozanţilor. Desenele şi grafica sunt executate în tuş, carioca, acuarelă şi tempera. Lucrările conturează universul incitant şi divers al tinerilor aflaţi la început de drum, care îşi caută şi îşi descoperă personalitatea. Punctul, linia, culoarea sunt elemente de construcţie a unor creaţii plastice care trădează interesul pentru universul înconjurător. Portretele, natura moartă, peisajele, contururile antropomorfe, jocurile de forme şi culori dovedesc un dezvoltat simţ de observaţie, dar şi o voluptate în utilizarea mijloacelor specifice picturii. Creaţiile figurative şi nonfigurative sunt – în fond – 57 de perspective asupra realităţii, percepută în funcţie de personalitatea fiecărui creator. Imaginaţia acestor elevi talentaţi a vizat şi viitorul omenirii, dacă ţinem seama de faptul că – în câteva lucrări descoperim modele de aşezări umane pentru mileniul următor, în spaţii ale galaxiei pe care omenirea le va coloniza. Semnatarii lucrărilor din expoziţie sunt elevi din clasele a X-a, a XI-a şi a XII-a. Dintre expozanţii cu performanţe în domeniul artelor plastice enumerăm pe Atomulesei Elena, Balmuş Maria, Bârnat Iuliana, Craiu Iuliana Elena, Dediu Delia, Lecuşescu Andreea, Muraru Ioana, Niţă Ana Maria, Răchieru Raluca, Ruştioru Ana Roxana, Tănase Roxana, Toma Mioara, Ţăranu Diana şi Ungureanu Florenţa – toate eleve în clasa a XII-a, a cărui diriginte este chiar profesorul îndrumător. Dacă avem în vedere faptul că acest colectiv de elevi este la profilul pedagogic, înseamnă că viitoarele domnişoare educatoare sau învăţătoare vor desfăşura activităţi de educaţie plastică de un înalt nivel calitativ, când, nu peste mult timp, vor trece din bancă, la catedră. De altfel talentul adolescenţilor de la această unitate şcolară a fost confirmat şi reconfirmat şi cu alte prilejuri. Astfel, în vara acestui an, colectivului de elevi, care a participat cu desene la Concursul naţional „Lumea ca metaforă şi culoare”, organizat de revista Cronica din Iaşi, i s-a decernat Diploma de excelenţă. Juriul, format din personalităţi ale lumii artistico-plastice, a considerat că în acest mod recunoaşte calitatea de excepţie a celor peste 40 de lucrări care au intrat în competiţia aflată la a XXVIII-a ediţie. O cascadă de culori se revarsă spre vizitatorul ce admiră tablourile din această expoziţie, căci tinerilor creatori nu le-a fost frică să caute şi să găsească modalităţi inedite de exprimare. Culorile calde şi reci se îmbină, se întrepătrund, se împacă şi intră în armonie prin măiestrită îmbinare. Există compoziţii realizate pe o singură culoare – albastru, de exemplu – care prin vibraţii de tonuri şi nuanţe amintesc de creaţiile muzicale. Mânuitorii penelului de la „Gheorghe Asachi” se dovedesc redutabili concurenţi pentru elevii de la Liceul de Artă nu numai prin dragostea faţă de culoare, ci şi prin seriozitate, fantezie şi răbdare. Dacă târziul de toamnă a început să valseze cu primii fulgi de nea, în sala Muzeului de Artă care adăposteşte expoziţia „Cromatică adolescentină” tocmai s-a instalat primăvara. Poftiţi să o vedeţi! (*Apostolul*, nr. 66, dec., 2004)

Steluţa CRĂCIUN

Profesor

Pentru a face portretul unui profesor

Pictaţi mai întâi o şcoală / Cu o uşă deschisă / Pictaţi apoi /Ceva simplu, /Ceva modest,/

Ceva util / Pentru profesor. //

Aşezaţi tabloul/ Într-un oraş / Pe o stradă din centru /Sau, de ce nu, /

Într-un cartier la periferie.//

Ascundeţi-vă undeva/ Fără să spuneţi nimic, / Fără să vă mişcaţi./ Aşteptaţi profesorul. //

Şi, când la sunetul clopoţelului/ profesorul soseşte, / Observaţi-l cu cel mai profund respect./
Aşteptaţi să intre în şcoală/ Şi când a intrat / Închideţi încetişor uşa cu pensonul, /Apoi ştergeţi uşor, una câte una,/
Toate barierele care mai despart/ Profesorul de elevi, /Având mare grijă să nu ştirbiţi/ Nimic din demnitatea profesorului /Sau ceva din candoarea adolescenţilor. //

Pictaţi apoi ceva din insomnia lungilor nopţi / De iarnă, /Câteva riduri, apărute prea devreme/ în colţul ochilor,/ Puţină frustrare / În faţa unei cărţi prea scumpe /Şi verdele strălucitor al vacanţelor /Pe care profesorul /
Nu şi le poate permite...//

Alegeţi cu grijă culorile hainelor/ Profesorul nu vrea să iasă în evidenţă /Dar, dacă puteţi, treceţi cu vederea /
Peste uzura hainelor şi a pantofilor...//

Pictaţi şi o sală de clasă/ Alegând cea mai frumoasă catedră /Pentru profesor./ Aşteptaţi ca profesorul să se hotărască /Să rămână în clasă./ Dacă nu rămâne, e semn rău /Semn că şi-a schimbat meseria/ Că a devenit om de afaceri /Sau altceva //

Dar dacă profesorul rămâne în clasă /Este semn bun/ Semn că această societate mai poate spera,/ Că tabloul e reuşit /Şi că puteţi semna. /Atunci, luaţi o bucată de cretă /Şi scrieţi undeva, într-un colţ al tabloului, /Profesorul sunt eu. //

Parafrază după poemul lui Jacques Prevert, „Pour faire la portrait d'un oiseau” (*Apostolul*, nr. 94, iun., 2007)

Constantin CUCU

Ziarist

„Revista Apostolul. Bibliografie”

Puţini sunt cei care îndrăznesc să se angajeze la întocmirea unei lucrări de felul celeia pe care ne-a dăruit-o, în aceste zile, profesorul Constantin Tomşa. Este un travaliu uriaş, care solicită timp şi

răbdare, şi mai ales punerea în valoare a unor vaste cunoştinţe în bibliologie, domeniu frecventat numai de specialişti încercaţi. Unul din întemeietorii acestei discipline, bibliologul Nicolae Georgescu-Tistu, afirma pe bună dreptate că cine purcede la o asemenea întreprindere trebuie să fie un om afirmat în multe domenii, altfel demersul său ştiinţific se menţine la suprafaţa exigenţelor şi, în consecinţă, rezultatul muncii sale se relevă a fi unul de minimă utilitate, dacă nu chiar inutil (Orientări bibliologice, Bucureşti, 1938). Or cartea domnului Tomşa ne confirmă un astfel de autor, temeinic introdus în discipline precum Istoria limbii, Istoria literaturii române şi universale, Pedagogie, Istorie, Critică literară, Teorie literară, Istoria presei, Sociologie ş.a.m.d. Cu atât mai deosebit ne pare studiul domniei sale cu cât el pune în valoare nu o scriere de autor sau scrieri dintr-o anumită perioadă pe diferite teme şi din varii domenii, teritoriu unde s-a acumulat o oarecare experienţă, ci din zona mai puţin călcată de exegeţi, cea a publicisticii. Alegând ca obiect de cercetare revista didactică şi literară *Apostolul*, apărută la Piatra-Neamţ în două serii: noiembrie 1934 - decembrie 1943 şi martie 1999 - decembrie 2007 C.T. se opreşte la numărul 100 inclusiv; autorul face dovada unei temeinice cunoaşteri a ştiinţei şi tehnologiilor de informare, de unde şi solida analiză şi reprezentare a informaţiei conţinută în această incitantă lucrare pe care o socotesc de referinţă în literatura de specialitate. Aşa cum se şi prezintă cititorului, studiul domnului Constantin Tomşa se adresează atât celor care vor să se slujească de el pentru a întocmi o monografie atotcuprinzătoare, exhaustivă a revistei, cât şi celor care intenţionează să dezvolte doar o anumită latură a activităţii acestei prestigioase publicaţii care a ocupat şi ocupă un loc de seamă în viaţa învăţământului nemţean. Ne oprim doar asupra primei serii, şi vom remarca tematica, care vine în întâmpinarea interesului unor posibili exegeţi: I. Învăţământ. Educaţie. II. Cultură, civilizaţie, viaţa spirituală. III. Literatură română. IV. Literatură universală. V. Artă. VI. Aniversări. Comemorări. Personalităţi. VII. Ştiinţă. VIII. Politice, economice, sociale, militare. IX. Miscelaneea. X. Iconografie. Sunt zece segmente, pe fiecare din ele putând fi zidite alte construcţii la fel de temeinice şi de largă trebuinţă. Să ne oprim numai asupra unuia dintre segmente, la primul. Iată asupra căror subcapitole s-a oprit autorul când a abordat problemele învăţământului şi educaţiei, în mod firesc esenţiale în economia publicaţiei: 1. Educaţie şi instrucţie. 2. Metodică. 3. Reformă şcolară. Inspecţii. 4. Şcoala şi Biserica. 5. Orientare profesională. 6. Programe. Manuale. Examene. Excursii. 7. Învăţători şi profesori eroi. 8. Organizaţii. Asociaţii, Cercuri culturale şi didactice. 9 Recenzii. Nici că se putea o mai cuprinzătoare paletă tematică adunată într-un singur capitol. Cuprinzătoare şi incitantă. Parcurgând-o, realizăm cu uşurinţă ce mare câştig constituie pentru un viitor exeget pornind de la această lucrare studierea, să zicem, a problemelor de metodică sau ale atitudinii şcolii faţă de biserică în perioada în care a apărut publicaţia.

M-am referit nu întâmplător la aceste două, întrucât ele s-au dovedit de actualitate şi atunci ca şi acum când învăţământul este supus unor mari prefaceri, din păcate multe doar începute şi pierdute pe drum. Pornind doar de la aceste câteva segmente ale lucrării, putem să constatăm ce izvor de idei sunt ele pentru posibile lucrări de grad sau de absolvire a facultăţilor, al unor teme acum rătăcite prin tenebrele unor formulări anoste, pretins savante dar nimănui folositoare. În acelaşi mod poate fi apreciată şi partea a doua a lucrării asupra căreia mă voi opri mai pe larg cu un alt prilej. Evident, studiul domnului profesor Tomşa nu se adresează publicului larg, este „o carte de consultat nu de citit" cum afirmă pe bună dreptate dl. Mircea Zaharia în *Precuvântare*. Dar celor cărora le este destinată – cadrele didactice din învăţământul de toate gradele – nu trebuie să le lipsească din biblioteci, ea constituindu-se în permanenţă într-o invitaţie la necesara şi folositoarea cunoaştere a unor contribuţii ale oamenilor catedrei, de pe aceste locuri. Trecând doar cu privirea peste numele colaboratorilor evidenţiaţi de partea a doua a lucrării, avem o imagine completă a valorilor de care dispune judeţul nostru, nume grele ale căror contribuţii la redactarea fiecărui număr a fost şi rămâne de maximă importanţă. Ele nu sunt cu nimic mai prejos decât cele ale înaintaşilor, slujitori ai catedrei care merită deplina recunoaştere şi cinstire. Editura *Cetatea Doamnei* şi-a confirmat din nou valoarea şi locul în activitatea editorială din judeţ. Faptul că această carte apare într-o colecţie intitulată „Profil" ne întăreşte convingerea că în viitor vom fi părtaşi şi la alte asemenea frumoase daruri, „profiluri" intelectuale cărora le simţim lipsa. (*Apostolul*, nr. 103, mart., 2008)

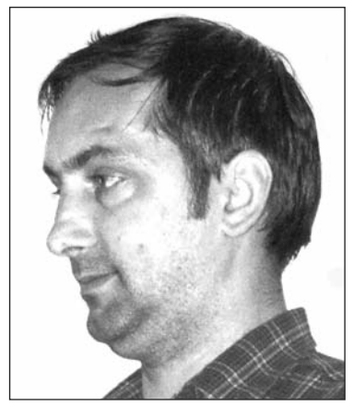

Daniel DIEACONU
Profesor

Poteci ale cunoaşterii – un proiect pentru protecţia parcurilor naturale nemţene

Una dintre cele mai active asociaţii din zona montană a judeţului Neamţ, „Pro Grinţieş", a iniţiat, cu sprijinul Consiliului Judeţean Neamţ, un proiect în care au fost angrenaţi elevi din şcoli precum Grinţieş, Ceahlău, Pipirig, Bicaz, Crăcăoani, Farcaşa, Borca în acţiuni de cunoaştere a rolului ariilor protejate nemţene şi de promovare a acestora în rândul comunităţilor locale.

Dacă în anul trecut elevii de la şapte şcoli din jurul muntelui Ceahlău au fost „rangeri juniori" în Parcul Naţional Ceahlău, în vara şi toamna lui 2015 acţiunile au fost extinse şi la celelalte două mari arii protejate ale judeţului: Parcul Natural Vânători şi Parcul Naţional Cheile Bicazului-Hăşmaş. Au fost realizate excursii tematice în cele trei parcuri pentru identificarea speciilor protejate şi nu numai, a poveştilor şi legendelor, a formaţiunilor stâncoase deosebite. Şi aceste parcuri oferă din toate din belşug: chei, stânci cu forme ciudate, peşteri şi grote, animale superbe precum zimbrii şi caprele negre, flori neasemuite precum sângele voinicului, floarea de colţ, bulbucii şi garofiţele şi nu în ultimul rând legende şi poveşti şi de asemenea numeroase lăcaşuri de cult cu vechime, frumuseţe arhitectonică şi bogăţie spirituală.

Elevii au beneficiat de sprijinul şi coordonarea profesorilor lor, dar şi de implicarea activă a direcţiilor de administrare a parcurilor conduse de domnii Cătănoiu (Parcul Natural Vânători), Barna (Parcul Naţional Cheile Bicazului-Hăşmaş), Gavrilescu (Parcul Naţional Ceahlău).

Activităţile au fost ilustrate în cadrul unei reviste (ajunsă acum la cel de-al doilea număr anual) ce cuprinde impresii, poveşti, fotografii, descrieri ale unor specii, planuri de acţiune, informaţii despre ecologie şi protecţia mediului etc. De asemenea, s-a realizat un ghid de excursie pentru aceste trei arii protejate care oferă itinerarii, adevărate poteci ale cunoaşterii, descoperite de micii rangeri şi pe care aceştia le oferă şi celorlalţi elevi iubitori de frumos, de natură, de drumeţie. Încununarea activităţilor publicistice s-a realizat prin cele două manuale de discipline opţionale: un manual de istorie, geografie şi etnografie locală şi un al doilea dedicat ecologiei, protecţiei mediului, fotografiei geografice şi excursiilor montane. Manualul de istorie şi geografie locală intitulat „Legendă, tradiţie şi istorie în munţii Neamţului" deja a fost adoptat în cadrul disciplinelor opţionale la Şcoala din Ceahlău, Şcoala Grinţieş, Şcoala Boboieşti-Pipirig, Şcoala Taşca şi Şcoala Crăcăoani şi sperăm la extindere şi la alte şcoli din zona montană a judeţului. Urmează ca celălalt manual, dedicat ariilor protejate, ilustrat foarte frumos de profesorul Traian Stanciu, să fie implementat din semestrul al doilea (selectiv) şi în anul următor şcolar în întregime.

Sfârşitul proiectului a fost marcat printr-o întâlnire de tip simpozion la sediul Direcţiei de Administrare a Parcului Naţional Ceahlău din Durău cu prezenţa presei la 18 octombrie 2015, în cadrul căreia cercetătorii cu experienţă au prezentat comunicări ştiinţifice, iar tinerii cercetătorii au prezentat aspecte din activitatea lor de proteguitori ai parcurilor. (…) Acţiunile generate de acest proiect au avut şi consecinţe extra-nemţene: elevii din Grinţieş au realizat un film – „Ceahlăul – un parc de legendă" – cu care au participat la concursul lansat de Asociaţia „Pro Park" fiind premiaţi cu o tabără gratuită de cinci zile în Parcul Naţional Retezat, în iulie 2015. Astfel elevii grinţieşeni au avut în vara aceasta activităţi de mici rangeri în patru mari arii protejate ale României.

Micii rangeri de la şcolile din munţii Neamţului au avut ocazia să cunoască ariile protejate, au înţeles rolul lor şi vor începe o nouă acţiune: vor împărtăşi cele învăţate colegilor, familiilor, prietenilor şi cu siguranţă vor fi nişte profesori excelenţi.(*Apostolul,* nr. 181, oct., 2015)

Vasile DANCI

Ziarist

Romaşcanii, pe podium la „Gala Culturii”

Gala Culturii Nemţene din acest an a inclus în tolba cu premii şi un număr important de distincţii pentru personalităţi din zona Romanului implicate direct sau indirect în domeniul cultural. Astfel, evenimentul care a avut loc la Teatrul Tineretului din Piatra Neamţ în ziua de 13 ianuarie a purtat noroc bibliotecarilor Elena Bujor – de la biblioteca din comuna Dulceşti – şi Elena Moisei, de la biblioteca din comuna Moldoveni, ambele doamne fiind nominalizate la secţiunea „Bibliotecari, memoria culturii, cultura memoriei” a evenimentului în discuţie. O recunoaştere aparte a fost adusă cu acest prilej şi pentru doi primari din zona Romanului – Ec. Carol Bereşoaie, primarul comunei Gherăeşti, şi ing. Valeria Dascălu, primarul comunei Săbăoani – în cadrul secţiunii „Managementul evenimentelor culturale” al galei, organizatorii acordând şi un premiu special pentru Revista „Melidonium”, editată de directorul Editurii „Muşatinia” din Roman, dna. Emilia Ţuţuianu.

În necunoaştere de cauză asupra criteriilor după care s-au orientat organizatorii înainte de a face aceste nominalizări, o atenţie aparte vizavi de numele romaşcanilor de pe lista premianţilor acestei ediţii o merită în mod deosebit doamnele (oricum, majoritare!) Valeria Dascălu şi Emilia Ţuţuianu, chiar dacă nu neapărat în această ordine. Dacă prima este un fel de „Margaret Thatcher” a mediului administrativ local din zonă şi cu asta am cam spus tot, doamna Emilia Ţuţuianu se încadrează perfect în profilul unui astfel de premiant, ba, cunoscând-o bine, aş spune chiar că ar mai fi avut un set de argumente pentru încă o nominalizare, având în vedere CV-ul cultural al domniei sale.

Persoană discretă şi peste măsură de modestă pentru calibrul unui astfel de personaj public, Emilia Ţuţuianu este cunoscută la Roman atât în calitatea sa de bibliotecar la Biblioteca „George Radu Melidon”, cât şi ca editor. Dacă în plan strict profesional este recunoscută ca fiind iniţiatoarea şi susţinătoarea unor acţiuni deosebite în cadrul bibliotecii publice romaşcane, alături de alţi colegi deosebiţi ai domniei sale, ca editor numele Emiliei Ţuţuianu s-a legat pentru eternitate de numele Prof. Gheorghe A.M. Ciobanu, fiind editoarea celui al cărui renume s-a consacrat ca „patriarh” al culturii romaşcane, un fel de prototip renascentist „rătăcit” la graniţa dintre cele două veacuri. Nu în ultimul rând, psihologul Emilia Ţuţuianu este un poet rafinat, recunoscut la nivel naţional la câteva concursuri mari de creaţie lirică, iubitorul şi editorul de carte fiind şi fondatorul Revistei „Melidonium” (se poate citi şi online) care de ceva ani încoace este o veritabilă punte de legături culturale cu nume sonore consacrate la nivel local, naţional şi chiar international. (*Apostolul,* nr. 184, ian 2016)

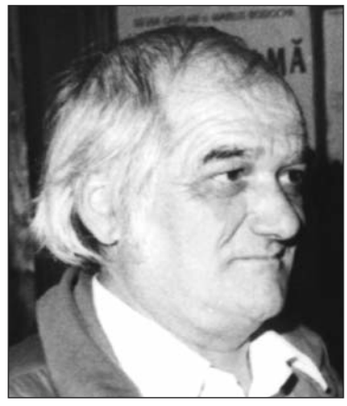

Paul FINDRIHAN

Secretar literar

Arta, un joc divin

Jocul, teritoriul inexpugnabil al copilăriei. El este vis şi visare. Teama de cădere, teama lui Icar, înrădăcinată în universul infantil, este subminată de zborul oniric din lumea visurilor. Curiozitatea îl smulge pe copil din micul univers al casei protectoare, aruncându-l în aventura extraordinară a CĂLĂTORIEI. Pe uscat (Cărţile junglei), pe apă (Odiseea, Copiii căpitanului Grant), în cer (Gulliver, Legendele Olimpului), sub pământ (Ghilgameş), peste mări şi ţări (Cuore), în lumea basmului şi a fiinţelor fantastice (Făt Frumos din lacrimă, Harap-Alb), în lumea obiectelor cuvântătoare şi a întâmplărilor ciudate (Pinocchio, Alice în ţara minunilor), aici, foarte aproape, doar treci printr-o oglindă, nu departe, doar treci printr-o pădure (Scufiţa Roşie), departe, foarte departe, drum lung, teleap-teleap, drum întortocheat împănat cu primejdii, drum cu multe răscruci, bune să te rătăceşti, să alegi calea greşită, drumul prin pustiu sau prin păduri misterioase, prin grădini înşelătoare (Prâslea cel voinic), până prinzi CĂRAREA, drumul cel drept care te va duce la locul dorit, unde te aşteaptă răsplata de la capătul drumului. Călătoria este întâmpinată de duşmani (Spânul, Zmeul, Genarul, Balaurul şi alte lighioane), însoţită de simţăminte duşmănoase firii (frica, spaima, laşitatea, duplicitatea) dar şi de tonicul sentiment al prieteniei. Cu ajutorul prietenilor devotaţi (Calul, Câinele), ocazionali (Setilă, Gerilă, Sperie ciori, Omul de tinichea) sau a zeităţilor naturii (Vrăjitoarea cea bună, Sfânta Vineri). Prieteni se găsesc în întreg regnul, animal, vegetal, al obiectelor fermecate. Capacitatea copilului de a se transpune pe rând în personaje, plante, obiecte reprezintă curiozitatea lui de a vedea lumea altfel, creând legături uimitoare şi paradoxale. Clasicul rus Kuprin: „Sunt un vagabond. Aş dori ca pentru câteva zile să devin cal, plantă sau peşte... şi să privesc lumea cu ochii fiecăruia”. Fantezia copilăriei depăşeşte limitele: literele au culori şi copilul nu se miră, notele muzicale au efecte optice şi nu se îndoieşte că ar fi altfel. Literatura pentru copii farmecă şi şochează, testând perspicacitatea tuturor cititorilor. Jocul de cuvinte, folosirea cuvântului transformat (vezi „Antologia inocenţei” de Iordan Chimet), cuvântul care pedepseşte minciuna, răutatea, lenea (în „Fata babei”, Perrault îi „acordă” o pedeapsă capitală, minciunile ei se transformă în lighioane). Preceptele morale sunt preluate din experienţa acumulată, reţinute, aplicate: înţelepciune, frumuseţe, blândeţe, sinceritate, fidelitate, credinţă, încredere. Ceea ce se întâmplă cu Doroteea, cu prietenii ei, cu Oz. Bagheta magică a basmelor modelează copilăria şi pe eroii săi. Autorul lui „Peter Pann”, James Barrie: „Când un copil creşte, moare o poveste”; Tom Claney: „După ce încetezi să crezi în Moş Crăciun, lumea întreagă începe să coboare panta”. Spectacolul VRĂJITORUL DIN OZ are, sper, menirea şi ca aceste triste profeţii să nu se îndeplinească. (*Apostolul*, nr. 44, dec., 2002)

Mihai FLOROAIA

Profesor

Pe cine deranjează simbolurile religioase din şcoli?

În ultimul timp s-a vehiculat prin mass – media ideea conform căreia simbolurile religioase, în mod special icoanele, ar trebui înlăturate din şcoli (şi din instituţiile publice, acolo unde există) pe motiv că ar atenta la sentimentul libertăţii religioase a persoanei. Se pare că totul a pornit de la cazul profesorului de filozofie, Emil Moise, care indignat de numărul mare de icoane expuse în cadrul Liceului de Artă „Margareta Sterian” din Buzău, a înaintat o petiţie Colegiului Director al Consiliului Naţional pentru Combaterea Discriminării, cerând retragerea simbolurilor religioase de pe pereţii publici ai cancelariilor, holurilor şi sălilor de clasă din Liceul de Artă „Margareta Sterian”, precum şi retragerea simbolurilor religioase din instituţiile de învăţământ public din România. Petentul consideră că afişarea simbolurilor religioase pe pereţii unităţilor publice de învăţământ constituie o discriminare împotriva

persoanelor atee, agnostice, indiferente sau de altă confesiune decât aceea căreia îi aparţin respectivele simboluri religioase. Au urmat, la mai multe posturi de televiziune naţionale şi locale, dezbateri cu argumente pro şi contra simbolurilor religioase, de parcă s-ar fi rezolvat toate problemele românilor şi numai aceasta rămăsese nerezolvată. Unii au avut chiar neruşinarea să afirme că icoanele din sălile de clasă au înlocuit tabloul tovarăşului de dinainte de decembrie 1989. Alţii au susţinut că prezenţa icoanelor este benefică, însă icoana trebuie să fie expusă doar la orele de religie sau în cabinetele special amenajate. Noi trăim într-o lume a simbolurilor. Este adevărat că pe unele le descifrăm, pe altele nu, unele ne sunt înţelese, altele mult mai greu de interpretat. Simbolismul religios nu are un caracter determinant, însemnele religioase din şcoală neavând o destinaţie cultică, ci fiind considerate o expresie a spiritualităţii şi culturii poporului român, popor născut creştin în istorie. Însă un lucru este cert: dreptul la practicarea credinţei ni l-am obţinut prin jertfele acelor tineri care au murit în 1989, iar icoanele au fost aşezate la loc de cinste în sălile de clasă de către elevi şi părinţii acestora, nefiind impuse de preoţi sau de cadrele didactice. Ba îmi amintesc că, după 1990, părinţii elevilor au dus o adevărată luptă cu unii dintre „tovarăşii" directori de şcoală rămaşi tributari vechilor mentalităţi, care se împotriveau acestui act moral reparatoriu pentru fiinţa neamului nostru. Fiecare confesiune sau cult are libertatea să-şi afişeze simbolurile religioase în locuri special amenajate în sălile de clasă. Dacă admitem scoaterea simbolurilor religioase din şcoli, renunţăm şi la stema ţării, căci are reprezentat vulturul cu crucea în cioc? Renunţăm la imnul naţional, pe motiv că în ultima strofă apare sintagma „Preoţi, cu crucea-n frunte! căci oastea e creştină..."? ... şi, în final am şi eu o întrebare: dacă se tot face atâta tam-tam pe respectarea drepturilor şi libertăţilor religioase ale minorităţilor, noi, majoritatea creştini ortodocşi fiind, nu avem nici un drept? Dacă într-o clasă de 30 de elevi sunt 1-2 de confesiune adventistă sau evanghelică, scoatem icoanele din sala de clasă pe motiv că respectăm dreptul la libertatea conştiinţei a celor 1-2? Dreptul majorităţii cine îl mai respectă? Aşa suntem noi când vrem să fim mai catolici decât papa! (*Apostolul,* nr 89, ian., 2007)

Mihaela GHERGHELESCU

Profesor

O lecţie de demnitate

Întotdeauna, întâlnirile foştilor absolvenţi de liceu sau universitate au fost emoţionante şi au prilejuit împărtăşirea unor experienţe umane diverse.

Întâlnirea organizată sâmbătă, 4 octombrie 2003, la Casa Corpului Didactic, de absolvenţii Şcolilor Normale de Băieţi şi Fete, promoţia 1953, a fost una cu totul specială. Mărturisesc că, participând la această revedere a normaliştilor, am urmat îndemnul pe care Victor Andrei, ilustru profesor de geografie al Şcolii Normale de Învăţători „Gh. Asachi" din Piatra-Neamţ în perioada interbelică, îl adresa în noiembrie 1992 la împlinirea a 80 de ani de la înfiinţarea acestei şcoli: „Dacă vreţi să ne cunoaşteţi, căutaţi-ne! Citiţi ce am lăsat noi scris şi luaţi ce a fost bun din noi!" Şi cum nimic nu este întâmplător, elevii clasei a X-a A de la Liceul Pedagogic „Gh. Asachi", invitaţi să participe la revederea absolvenţilor de acum o jumătate de veac, cu doar câteva zile înainte au participat la prezentarea, în cadrul orei de dirigenţie, a „Monografiei Şcolilor Normale din Piatra-Neamţ, 1912-2002" de către domnul profesor Paul Vasiliu, autorul acesteia. Cartea a stârnit un interes neaşteptat de mare în rândul elevilor, care au descoperit în paginile ei farmecul vieţii de licean la începutul secolului XX, chipurile unor dascăli de altădată, dar şi ce înseamnă tradiţia învăţământului pedagogic nemţean. Întâlnirea foştilor absolvenţi ai Şcolii Normale din Piatra-Neamţ, promoţia 1953 (anii IV A şi IV B băieţi şi anii IV A şi IV B fete) a avut o mare încărcătură emoţională. Domnii profesori Paul Vasiliu (diriginte al anului IV A fete) şi Neculai Buium (profesor de muzică instrumentală) au strigat catalogul. Pentru cei care nu au răspuns, fiind trecuţi în nefiinţă, toţi cei prezenţi au păstrat un pios moment de reculegere. Au rostit cuvinte emoţionante, prin care au mulţumit foştilor profesori pentru dăruirea lor la fiecare oră de curs foştii absolvenţi Gheorghe Amaicei, Elena Baciu, Gheorghe Grigorescu. Au fost evocate cu multă consideraţie figuri prestigioase ale învăţământului pedagogic nemţean, subliniindu-se că orele lor erau adevărate „bijuterii", „opere de artă". Au fost rememorate şi romanticele întâlniri ale normaliştilor de la liziera care trasa o graniţă mai mult simbolică între cele două şcoli. Oana Lamatic, elevă în clasa a X-a la Liceul Pedagogic „Gh. Asachi" din Piatra-Neamţ, în cuvântul adresat absolvenţilor sublinia: „Noi vă considerăm reprezentanţi de marcă ai învăţământului nemţean şi constituiţi pentru noi veritabile modele de dascăli. Cu siguranţă şi pentru dumneavoastră anii pe care i-aţi petrecut în cadrul Şcolii Normale v-au marcat pregătirea profesională şi intelectuală, dar mai ales dimensiunea morală a personalităţii dumneavoastră. Suntem siguri că profesorii dumneavoastră v-au fost îndrumători spirituali de excepţie". Absolvenţii de acum o jumătate de secol, care au trăit o perioadă plină de privaţiuni (povesteau cum o clasă întreagă a învăţat să cânte la vioară folosind singura vioară existentă şi care aparţinea unui coleg) şi sub povara ideologiei comuniste (au trăit anii „obsedantului deceniu"), au oferit o adevărată lecţie de demnitate prin respectul arătat şcolii şi profesorilor care i-au format, prin solidaritatea de care au dat dovadă de-a lungul timpului şi prin faptul că au făcut din profesiunea de dascăl o profesiune de credinţă. Au fost apostoli ai neamului din vocaţie!

Nu în ultimul rând impresionează optimismul de care dau dovadă dacă ne gândim că şi-au propus o nouă revedere în anul 2008. În sfârşit, pot fi consideraţi repere morale de care are atâta nevoie învăţământul românesc aflat sub semnul unei nesfârşite reforme ce stârneşte multe nelinişti. (*Apostolul*, nr. 53, oct., 2003)

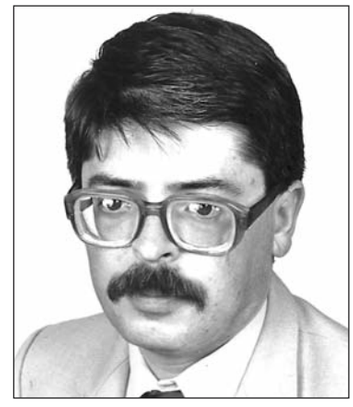

Constantin GHERGHELESCU

Profesor

Obsesia istoriei la Cioran

*** Fragment**

Pentru Emil Cioran istoria a fost o preocupare constantă. Apelul la istorie îl întâlnim în aproape toate lucrările şi în multe din articolele sale, întrucât aceasta îi permite să emită judecăţi de valoare, pe care tot ea este chemată să le confirme. În mod clar, istoria este cea care-i oferă argumente şi atunci când vorbeşte de psihologia popoarelor, dar şi atunci când se referă la cea individuală; iată de ce o numeşte „disciplină a zorilor şi a agoniilor cu răsuflarea gâfâită", spunând apoi că „ea este un roman cu pretenţii de rigoare, care îşi suge substanţa din arhivele sângelui"

Desigur, Cioran nu abordează istoria ca un cercetător de specialitate – vom avea însă prilejul, mai jos, să vedem că l-a preocupat în mod deosebit activitatea istoricilor de profesie –, ci ca un gânditor asupra marilor teme ale existenţei, viaţa şi moartea, ca un gânditor şi nu ca un filosof, din tagma cărora s-a simţit el însuşi alungat, dar şi faţă de care a simţit întotdeauna o reţinere. Această reţinere şi respingere reciprocă s-a datorat lipsei de sistem filosofic, reperabil în opera sa. Absenţa unei organizări de tip sistemic este caracteristică şi meditaţiilor sale asupra istoriei. De aceea, nu trebuie să vedem în Cioran un filosof al istoriei în sensul cunoscut, deşi afirmaţiile sale nu sunt mai puţin profunde, sau mai neadevărate, ci, dimpotrivă. Refuzând să-şi creeze un sistem, şi-a păstrat libertatea de a fi contradictoriu uneori, de a-şi schimba părerile odată cu trecerea timpului, de a scrie sub impulsul stării de moment,

al trăirii şi al sentimentelor sale. Conştient că ideile sale nu sunt cele îndeobşte acceptate, el însuşi spune că: „eu sunt un izolat din toate punctele de vedere. Nu gândesc la fel cu contemporanii mei nici în privinţa istoriei, nici în altele”

Abordarea diferită a istoriei îi este dictată lui Cioran de convingerea că istoricul de meserie „se situează dintru început în afara Adevărului”, datorită scepticismului său şi faptului că, după părerea sa, îi lipseşte unghiul corect de vedere. El se consideră, din acest punct de vedere, privilegiat, având avantajul amatorului, adică al celui care nu este obstrucţionat în libertatea sa de gândire de rigorile meseriei şi, în primul rând, de obiectivitatea obligatoriu urmărită de istorici, chiar dacă imposibil de atins. Evident că acest avantaj este dublat şi de imensa sa cultură, de solidele cunoştinţe în numeroase domenii ale ştiinţelor omului. Poate că nu se gândea, în acelaşi timp, că în analiza sa ştiinţifică (el n-a considerat-o niciodată aşa, având repulsie de tot ce se intitulează „ştiinţă”), atât asupra personalităţilor, cât şi asupra popoarelor în ansamblu, istoricul ţine prea puţin cont de factorul psihologic. Or, Cioran, sondând sufletul până-n străfundurile sale, ducându-şi trăirile până la forme patologice, cunoscând, deci, foarte bine omul, aduce în studiul istoriei o nouă perspectivă, cea psihologică. În acest fapt constă aportul său principal la cercetarea istorică, a spiritualităţii popoarelor în diferite epoci. Să recunoaştem că perspectiva psihologică lipseşte celor mai multe tratate de istorie, ori istoria mentalităţilor, în primul rând, dar nu numai, nu poate fi înţeleasă deplin dacă-i lipseşte această perspectivă. La fel de adevărat însă, este faptul că Cioran abuzează de psihologie, lăsând de o parte ceilalţi factori şi ajungând în felul acesta la unele exagerări. Dar aceste exagerări sunt ale stilistului Emil Cioran şi trebuie privite ca atare, pe de o parte, iar pe de altă parte, trebuie înţelese ca făcând parte din efortul său mobilizator; acum este momentul să ne aducem aminte că el nu a fost şi nu a pretins niciodată că este un istoric în adevăratul sens al cuvântului, aşa cum nu acceptase nici eticheta de filosof, vrând poate să se elibereze de orice ar putea să-l oprească la o graniţă, aşa cum se întâmplă cu orice definire. Cioran a fost preocupat de istorie chiar şi atunci când a abordat-o în stilul său nihilist. „Aş vrea să fiu complet indiferent la istorie, dar nu pot”, scria el în 1972, pentru ca în 1977 să-şi găsească o „scuză” voit neserioasă: „E drept, istoria mă interesează: e o pasiune de bătrâni!”(…)

Cioran nu priveşte istoria ca pe ceva menit să procure satisfacţii eruditului din el, ci ca o sursă de revelaţii pentru viitorul omenirii. Punându-şi întrebarea dacă istoria trebuie luată în serios, el afirmă: „răspunsul depinde de nivelul iluziei noastre cu privire la om, de curiozitatea cu care vrem să ghicim felul cum se va dezlega acest amestec de vals şi abator care îi alcătuieşte şi stimulează devenirea.” (*Apostolul*, nr 73, iul., 2005)

Mihail-Sorin GAIDĂU

Caricaturist

Elevi şi profesori la „Victor Brauner”

Joi, 18 mai a.c., Muzeul Judeţean de Istorie şi Arheologie din Piatra Neamţ a găzduit expoziţia absolvenţilor clasei a XII-a de la Liceul „Victor Brauner”. Elevii profesorilor Ştefan Potop (artă monumentală) şi Gheorghe Cuciureanu (imprimerie textile şi design vestimentar) – dinaintea acestui serios examen – au fost siliţi de condiţiile contextului, la esenţializare. Cei doi mentori nu au nevoie de prezentări speciale. Ei sunt deosebiţi unul de celălalt, fundamental. Între profesorul Ştefan Potop şi ucenicii săi s-a stabilit o relaţie complexă, trainică şi ziditoare. Chiar dacă cineva ar fi de rea-credinţă şi tot ar remarca pozitiv o bună parte dintre lucrările elevilor săi, caracterizate prin aplomb, prospeţime spirituală, cutezanţă şi grija pedantă pentru calitate. Prestaţia meritorie a tinerilor plasticieni trădează, dinaintea unui ochi cât de cât exersat, şi harul pedagogic al profesorului Potop. Unul dintre multele sale merite este că nu îşi inhibă elevii, sprijinindu-i atent şi eficient în dezvoltarea personalităţii, susţinându-i să se autodefinească profesional, creativ, inconfundabil. Alături de năstruşnicii şi talentaţii absolvenţi Romulus Boicu şi Lucian Avasiloaiei, care au şarjat curajos în luna aprilie a.c., expunând împreună (la galeria „Vert”) lucrări avangardiste – fără să nedreptăţim intenţionat pe nimeni – s-au remarcat: Mădălina Creţu (icoană reprezentându-l pe Sf.Luca inspirat de un înger, dinaintea icoanei Maicii Domnului, aşezată pe un şevalet) şi Andra Olteanu (metaforă policromă, plină de siguranţă şi fantezie). Elevii profesorului Gheorghe Cuciureanu au beneficiat de altă metodă pedagogică, oferind privitorilor o gamă variată de produse: imprimerie textile şi proiecte personale de design vestimentar. Ana-Iustina Ioniţă şi-a ales ca elemente decorative câteva arme albe din inventarul luptătorilor ninja: boxul şi discurile zimţate, inscripţionate cu gamee! Profesorul Cuciureanu avea obligaţia să-i explice viitorului designer că, pentru europeni, zvastica are şi alte conotaţii. Contextual, orice amănunt contează. La Ramona Nemţeanu şi Ada Borş, leit-motivele sunt fluturii şi mâinile, indiciu clar că nu-i necesar un efort prea mare de imaginaţie pentru a evita speculaţiile cu eventuale implicaţii neplăcute, iar creaţiile marelui grafician Escher sunt la îndemâna oricărui tânăr studios care trece pe la Biblioteca judeţeană „G.T. Kirileanu”. Interesantă este şi viziunea absolventului Alexandru Dumitraşc. O notă deosebită merită proaspătul absolvent Răzvan Puricescu. Considerând că o singură lucrare nu poate fi reprezentativă într-o expoziţie colectivă la sfârşitul clasei a XII-a, printr-un efort deosebit a reuşit să pregătească o expoziţie personală de bună factură, cu eleganţă pedantă, sub cupola Bibliotecii „G.T. Kirileanu” din Piatra Neamţ, joi, 19 mai, 2005. Selecţia riguroasă a tablourilor şi vernisarea evenimentului aparţin în întregime doamnei Doina Daşchievici, preşedintele U.A.P.-Neamţ. După o evaluare generală, vizitatorul ar putea crede că Răzvan Puricescu a studiat sub îndrumarea arh. Arcadie Răileanu, nicidecum în clasa prof. Gheorghe Cuciureanu. Scriitorul Emil Nicolae a vernisat expoziţia absolvenţilor de la Muzeul de Istorie şi Arheologie din Piatra Neamţ, menţionând importanţa self managementului de care au nevoie tinerii în educaţia plastică, aspect ignorat multă vreme în şcoala românească. Poate că, de acum încolo, se va ţine seamă şi de rostul dezvoltării aptitudinilor economice.(*Apostolul*, nr 71, mai, 2005)

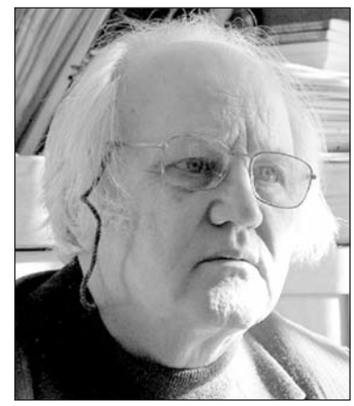

Constantin GRASU

Profesor universitar

O tarcăuancă la Oxford

*** Fragment**

(…) Profesoara, istoricul şi publicistul Tereza Strătilescu, intelectual de mare rafinament şi de mare rectitudine morală, a văzut lumina zilei în Tarcău, la 13 aprilie 1864. Tatăl, Gheorghe Strătilescu, era arendaş al moşiei mănăstireşti Tarcău, descendent al unei familii de răzeşi tutoveni, recăsătorit cu Melania Fréhaut, fiica unor imigranţi, tatăl francez, mama italiancă, ajunşi în Piatra Neamţ. De notat că la acea vreme, înainte de reforma lui Cuza, în Tarcău, domeniul forestier de pe stânga apei era moşia Muntelui Athos, iar cel de pe dreapta aparţinea Mănăstirii Pângăraţi.

Studiile primare le urmează în Tarcău, după care este mutată la „Notre Dame de Sion” din Iaşi, şcoală cu educaţie catolică. De aici a trecut la Institutul de Educaţie a Tinerelor Fete, condus de Emilia Humpel, sora lui Titu Maiorescu, absolvind cursurile în anul 1883.

Din motive materiale, mai având încă patru fraţi, imediat după trecerea bacalaureatului, se încadrează suplinitoare în învăţământ, predând la Şcoala normală, matematica şi limba italiană. Se înscrie apoi la Universitatea „Al. I. Cuza” unde urmează istoria şi filozofia, luându-şi licenţa în anul 1887.

După licenţă a concurat, fără succes, pentru ocuparea unei catedre de filozofie sau istorie universală, posturile fiind, de fapt, vândute anticipat clientelei politice, după cele mai autentice reguli fanariote. Nu s-a lăsat învinsă, cum consemnează Gheorghe Baciu, unul din biografii săi, şi, la un nou concurs, supravegheat cu grijă de Titu

Maiorescu, reuşeşte cu media 9,33 înaintea a cinci concurente.

Asta se întâmpla în anul 1889, când a fost titularizată la „Externatul de Fete" din Iaşi, care, în 1905, avea să devină Liceul „Oltea Doamna", după numele mamei lui Ştefan cel Mare, în prezent, Colegiul „Mihai Eminescu". Pe lângă buna pregătire, cunoştea şi şapte limbi străine, franceza, italiana, germana, engleza, rusa, sârba şi bulgara.

Văzându-i seriozitatea şi pasiunea pentru istorie, directoarea şcolii insistă pe lângă Take Ionescu, pe atunci ministrul învăţământului, pentru o bursă de studii în Anglia; după alţii, plecarea s-ar datora propunerii lui A.D. Xenopol. Obţine, în 1893, bursa de studiu pentru un an, fiindu-i apoi prelungită pentru încă unul la intervenţia lui Titu Maiorescu, cu condiţia ca în Regatul Unit să urmărească problemele pedagogice şi organizatorice ale învăţământului rezervat fetelor.

Aşa a ajuns la Universitatea Oxford, cea mai veche instituţie de profil din lumea anglo-saxonă, a patra din lume după clasificările actuale, de unde, vreme de doi ani, umblând în tot Regatul, inclusiv Scoţia, a reuşit să trimită la Convorbiri Literare ale Junimii, articole cu tematica cerută de condiţiile bursei, dar şi impresii de călătorie sub titlul de Scrisori din Anglia (1893-1894).

Revine la catedră în 1896 unde continuă să-şi facă datoria cu prisosinţă, aşa fel încât, în anul 1902, devine directoarea şcolii la insistenţele lui Constantin Stere, cu toate că avusese nu mai puţin de 16 concurente.

Ca urmare a stagiului britanic, elaborează şi publică lucrarea, *From Carpathian to Pindus*, apărută la Londra în 1906 scrisă, se spune, la cererea publicului britanic, dornic de a-i cunoaşte pe români. Este o carte de istorie a României în care se ocupă şi de vlahii de la sud de Dunăre.

După cum se ştie, există lucrări de istorie care vorbesc de o populaţie de vlahi care ar fi migrat şi spre nord, în Tatra poloneză. Se bănuieşte, chiar, că dintr-o asemenea aşezare montană de vlahi s-ar trage Papa Ioan Paul al II- lea, lucru care, se pare, n-a fost negat de Suveranul pontif. Lucrarea amintită a concurat pentru premiul Academiei române, dar a fost pe locul doi, premiul primindu-l Sextil Puşcariu, primul rector al Universităţii Daciei Superioare din Cluj, pentru o lucrare filologică. A fost recompensată, însă, de-a lungul anilor, cu alte distincţii, precum Medalia jubiliară Carol I, precum şi Premiul Bene Merenti clasa I şi clasa a II-a... (*Apostolul,* nr. 192, oct., 2016)

Gabriela GRIGORE

Profesor

Noi provocări pentru sindicatele din învăţământ

Reforma învăţământului românesc creează încă probleme noi de adaptare pentru mulţi „actori" ai actului educaţional – atât pentru cei „clasici" (elevi, părinţi, cadre didactice) cât şi pentru cei mai curând implicaţi (consilii locale, comunităţi locale, agenţi economici, asociaţii etc.). Cu toţii sunt obligaţi să-şi repoziţioneze cerinţele şi ofertele faţă de şcoală, în ansamblul ei. Oare nu acelaşi lucru ar trebui să se întâmple şi cu organizaţiile sindicale? Trebuie să recunoaştem că timp de 18 ani principala activitate sindicală a fost cea revendicativă, încărcată uneori de accente populiste şi materializată adesea doar în mitinguri şi greve care să forţeze mâna guvernanţilor către un singur scop: mărirea salariilor şi alocarea unui buget cât mai mare învăţământului. Dacă în ultimii 2 ani educaţia a beneficiat de creşteri semnificative ale sumelor destinate investiţiilor şi dotărilor materiale nu putem declara că suntem mulţumiţi, mai ales că în direcţia investiţiilor pentru dezvoltarea resurselor umane, pentru impunerea unor standarde de calitate în concordanţă cu necesităţile identificate de evoluţia socială nu s-au conturat măsuri concrete şi eficiente. Ca factor de echilibru în sistemul educaţional, sindicatele din învăţământ sunt oare pregătite pentru a-şi schimba retorica, pentru a anticipa provocările reformării, pentru a genera noi tipuri de activităţi şi proiecte centrate mai ales pe formarea profesională, pe îmbunătăţirea managementului, pe schimbare organizaţională? Toate aceste întrebări vor rămâne simple exerciţii retorice dacă nu se conştientizează atât la nivelul liderilor de sindicat dar mai ales la nivelul simplilor membri că nu poţi primi fără să oferi ceva în schimb, iar acest CEVA pe care noi îl considerăm astăzi cel mai important lucru al actului educaţional este CALITATEA muncii dascălilor. Fără ea, vom avea o slabă capacitate de a răspunde pe termen lung nevoii de îmbunătăţire a calităţii vieţii. În acest sens, sindicatele ar trebui să participe la elaborarea unor strategii care: – să mărească eficienţa educaţiei în contextul descentralizării, promovând un curriculum care să ţină seama de noile nevoi ale angajatorilor, de creşterea competitivităţii forţei de muncă din România; – să ridice calitatea educaţiei printr-o mai bună gestionare a resurselor umane şi prin legarea sistemului de salarizare de performanţa şi responsabilitatea cadrului didactic; – să creeze mai multe oportunităţi de formare continuă şi de dezvoltare a carierei de profesor. (*Apostolul*, nr. 99, nov., 2007)

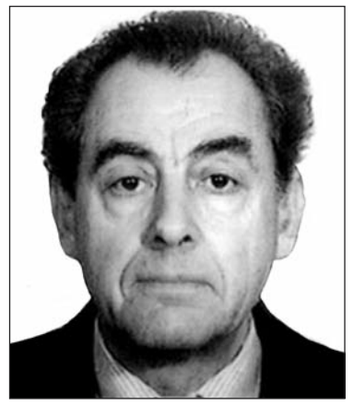

George GRIGORICĂ

Profesor

Corul Corpului Didactic

Începuturile acestei formaţii se datorează unor inimoşi dascăli din jud. Neamţ, care, adunându-se în sălile de clasă ale unor şcoli din P. Neamţ, o dată pe lună, repetau cântecele învăţate de fiecare la locul său de muncă, sub îndrumarea unor învăţători talentaţi. Cei mai în vârstă dintre membrii acestui cor susţineau că aceste întruniri ar fi avut loc încă de la sfârşitul sec. al XIX-lea, la îndemnul marelui ctitor al şcolii româneşti moderne, Spiru Haret. Dar, documentul care atestă prezenţa precisă a acestui cor în viaţa culturală a judeţului nostru este Circulara Revizoratului Şcolar Neamţ, nr. 985 (dosar nr. 521, fila 107 aflată la Arhivele Statului din Piatra-Neamţ, în care se menţiona printre altele: „La 18 aprilie 1902 se ţin Conferinţele Generale ale învăţătorilor la Piatra-Neamţ. Portul naţional este obligatoriu pentru toţi învăţătorii, inclusiv coriştii... Corul corpului didactic va cânta… Cei înscrişi în cor se vor întâlni de cu seară la repetiţie..." Acest document este urmat şi de altele asemănătoare din anii următori, din care rezultă prezenta permanenţă a corului cu diferite prilejuri. Interesant este şi faptul că aceste întruniri aveau şi alte scopuri în afara celor muzicale. Ele erau şi prilejuri de „a se consulta în diferite chestiuni de folos în şi afară de şcoală" sau: „a ne consfătui... spre a găsi căile (cele) mai uşoare de lucrat în orice direcţie, pentru îmbunătăţirea stării sătenilor şi învăţătorilor..." Aceste acte erau semnate de personalităţi importante ale învăţământului nemţean. Între aceştia, amintim pe revizorul Gh. Nicolau, întemeietorul corului Leon Mrejeriu, institutor şi prefect al judeţului Neamţ ş.a. Din momentul înfiinţării, acest cor a participat la multe manifestări culturale, între care: – Sărbătoarea Războienilor, în 1904; – Înfiinţarea primului Cerc cultural din ţară de la Dragomireşti, în 1910; – Înfiinţarea Ateneului popular şi a Casei Naţionale din P. Neamţ, în 1920; – Deshumarea osemintelor domnitorului Alexandru cel Bun, din 1932, la care a participat şi Nicolae Iorga; – Inaugurarea Teatrului din P. Neamţ, în 1932; – Comemorarea lui Ştefan cel Mare la Putna, în 1933; – Comemorarea morţii lui Mihai Eminescu, în 1939 şi multe, multe alte prezenţe notabile.(…)

Izbucnirea celor două războaie mondiale a încetinit sau suspendat activitatea corului, care a fost, apoi, revigorată odată cu întoarcerea de pe front a unor corişti, unii chiar răniţi grav, cum a fost cazul veteranului Teofan Macovei de care ne amintim cu pioşenie. În a doua jumătate a secolului al XX-lea, prezenţa corului în viaţa cultural-artistică a judeţului şi a ţării devine din ce în ce mai activă, iar valoarea formaţiei creşte necontenit, apropiindu-se sensibil de nivelul profesionist. Cum să uităm de prezenţa pe scena sălii de concerte a Radiodifuziunii din 1971 când, în ovaţii entuziaste am obţinut punctajul maxim (100 de puncte) acordat de un juriu exigent, cum să nu ne amintim de prezenţa corului la numeroase festivaluri şi reuniuni corale în care ne-am confruntat cu formaţii similare din Bacău, Sibiu, Bucureşti, Iaşi, Botoşani, Brăila,

Satu-Mare, Bârlad, Suceava, Roman, ş.a.? La perfecţionarea artistică a corului nostru au contribuit şi o serie de muzicieni români de valoare care au venit să ne îndrume. Ne amintim cu respect de dirijori şi profesori universitari ca: D.D. Botez, Ioan D. Vicol. D.D. Stancu ş.a. Mai trebuie să ne amintim şi de cele trei importante aniversări ale corului, la care au fost invitate formaţii de prestigiu din Bacău, Iaşi, Botoşani, Brăila, Suceava şi Roman, care s-au transformat în adevărate reuniuni corale interjudeţene al căror ecou, graţie radioului şi televiziunii, s-a răspândit în toate colţurile ţării. Este vorba de aniversarea a 70 de ani de la înfiinţare, în 1972; de aniversarea a 90 de ani de la înfiinţare, în 1990 şi de centenarul sărbătorit în mai 2002, care a încununat strălucit istoria acestui cor. Am venit în faţa dvs. cu aceste informaţii pentru a rememora împreună activitatea plină de abnegaţie şi dăruire a înaintaşilor noştri, dar şi pe cea a contemporanilor noştri, care au dat spiritualităţii de pe aceste meleaguri strălucirea şi vigoarea de care a avut şi are nevoie. Toţi, deci, merită respectul şi preţuirea noastră. (*Apostolul,* nr. 95-96, iul.-aug., 2007)

Elena-Roxana IRINA

Profesor

Thesaurul Eladei

În luna iulie 2015, a avut loc ultima reuniune de proiect, în cadrul parteneriatului pentru învăţare GrundtvigThesaurus-Treasury for Adult Education, www. adult- education.ro, la Universitatea din Patras (The Graphics, Multimedia & GIS Laboratory), Grecia.

În cadrul reuniunii au fost prevăzute o serie de ateliere de lucru, vizite de studiu, cursuri de formare, seminarii de formare, seminarii ştiinţifice, după cum urmează:

În cadrul Seminarului internaţional Thesaurus-Adultslearnespartenerhip, fiecare coordonator/membru al echipei de proiect a prezentat o lucrare ştiinţifică cu tema centrală Învăţarea la adulţi, cu aplicarea metodologiei speciale rezultate din desfăşurarea parteneriatului GrundtvigThesaurus (terapiile ocupaţionale bazate pe folosirea tradiţiilor în activităţi de învăţare care implică atât noile tehnologii, cât şi limbile moderne).

Fiecare partener a pregătit un program de formare şi a susţinut o sesiune de formare, în cadrul întâlnirii, folosindu-se LMS. Tema centrală a constituit-o tradiţiile, fapt pentru care, echipa Asociaţiei Magister Educationis Neamţ a prezentat o secvenţă de formare din cadrul cursului Traditional Romanian wedding.

Componenta de monitorizare a activităţilor, la nivelul proiectului, s-a evidenţiat prin prezentarea unui raport de implementare a proiectului la nivelul fiecărei instituţii implicate în proiect, în cei doi ani în care s-a desfăşurat, respectiv perioada 2013-2015. Astfel, partenerii au prezentat filme documentare, imagini surprinse în timpul desfăşurării activităţilor, prezentări PPT, afişe, pliante, postere, softuri educaţionale.

Workshopurile de formare cu tradiţii şi obiceiuri greceşti au introdus partenerii în lumea mitică a vechii Grecii. Dansurile cu specific local, producerea săpunului Knossos din ulei de măsline, prepararea brânzei Feta sunt doar câteva din atelierele la care am participat cu toţii, cu deosebit interes.

Vizitele de documentare au avut loc la Muzeul Arheologic din Patras, la Fabrica de rahat-loukoumia din Koulou, la o fabrică locală de vin, AchaiaClauss, precum şi la Muzeul Olympia.

Proiectul Thesaurus s-a încheiat, rezultatele sale însă rămân mărturie a dragostei de tradiţii şi obiceiuri, culturii moştenite din generaţie în generaţie, ca simbol şi element de identitate al fiecărui popor. Dintre produsele finale, care promovează tradiţiile şi obiceiurile dincolo de graniţe, amintim: platforma de învăţare, sistemul LMS, softurile educaţionale, seminariile, simpozioanele, programele de formare, toate promovând ceea ce are mai de preţ fiecare ţară, prin intermediul limbilor de circulaţie internaţională (franceza şi engleza), dincolo de barierele impuse de limitarea spaţiului fizic. (*Apostolul*, nr. 180, sept., 2015)

Minodora LEMNARU

Profesor

Promisiunea – instrument electoral

La noi, la porţile Orientului, promisiunea este un simplu act, care nu trebuie şi nici nu este luat în serios de cei cu picioarele pe pământ. Particulară sau publică, ea nu leagă nici material, nici moral pe cel care o debitează, conştient de impactul ei psihologic şi mai puţin practic. Valoarea specială a promisiunii se manifestă în toată grandoarea ei, la vreme electorală, când demagogia devine cod de comunicare. Curioasă rămâne atitudinea alegătorilor, care acceptă jocul pervers al delirului verbal şi îi dau curs de fiecare dată. De ce? Din naivitate sau autoiluzionare? Cert este că cei care vor să ajungă la putere se amuză de vorbe – ştiind de la bun început că nu vor face niciodată ce spun dar animaţi de entuziasm – „vibrează" la cauza interesului public şi a nenorocirilor ţărişoarei noastre. La fel s-a întâmplat şi în 2008, spre sfârşitul anului, în acest domeniu al interesului electoral, educaţia având, desigur, aici, o poziţie prioritară. Şcoala are sub arcadele sale câteva sute de mii de cadre didactice, mai multe milioane de părinţi, sensibili la făgăduieli, toţi cu drept de vot. Fiecare echipă (să nu zic „partid") s-a suit la tribuna propagandei pentru a momi masele cu fraze despre noile perspective, despre viitorul european, angajamente faţă de educaţie, despre valoarea şi importanţa ei. Texte precum: „Şcoala va fi prioritatea zero dacă ajungem la guvernare", „din prima secundă vom aplica legea privind majorările salariale...", „noi întotdeauna am fost preocupaţi de binele învăţământului", au curs de-a valma într-un fluviu nesfârşit. Au ţipat şi unii şi alţii, pentru că noi „dăscălimea", nu am încetat să-i aplaudăm şi să le băgăm voturi în urnă. Şi au ajuns la guvernare şi „unii" şi „ceilalţi", rostind vorbe sonore şi promisiuni, pentru ca după un timp foarte scurt, să uite tot imediat ce s-au văzut învestiţi cu demnităţi publice. La fel vor face şi data... viitoare. Dar ce importanţă are? Poporul, spre deosebire de ei, are răbdare, acordă la nesfârşit circumstanţe atenuante, uită şi iartă. Profesorii sunt incorigibili. Peste o vreme, cei care ne-au dus cu vorbe la târgul de momeli şi înşelăciuni vor veni din nou, proaspeţi şi optimişti, ne vor propune un viitor luminos, promisiunile vor ţine de domeniul trecutului, depăşite azi de priorităţi mai mari iar noi, cei care slujim învăţământul românesc, vom trăi în continuare condiţia umilitoare de a fi obiect de licitaţie la taraba politicii. (*Apostolul*, nr. 112, ian., 2009)

Mihai-Emilian MANCAŞ

Profesor

Spiritul Rareşului

Sintagma cu care am intitulat aceste rânduri a fost creată de Dumitru Almaş.

Am avut norocul să fiu elev, profesor şi director al Colegiului Naţional „Petru Rareş", simţind în fiecare ceas „spiritul Rareşului". Şi nu doar când mă aflam înlăuntrul lăcaşului pe care îl iubesc şi acum cu patimă, pentru că acest spirit ne marchează până la capătul vieţii, pretutindeni.

Pentru generaţia mea, a celor din promoţiile 1951 şi 1952, dascălii noştri au constituit modele extraordinare de profesionalism şi dragoste de şcoala lor, dascăli dăruiţi deplin profesiei, făuritori de caractere şi competenţe, adevăraţi artişti ai catedrei: virtuozul Victor

Savin, vrăjitor al cuvântului rostit; Aurel Rotundu, cel care învia în imaginaţia noastră, dându-le chip, istoria neamului şi a lumii; Constantin Borş, blajin şi înţelegător, matematician apt să ocupe o catedră universitară, poet şi părinte al celor care se aflau în dureroase lipsuri materiale; Haralamb Mihăilescu, latinist şi logician, cu mintea mai bogată decât o enciclopedie, drept până la exces de corectitudine şi, dincolo de răceala latinistului, poet modern, îndrăzneţ în estetica sa; Vasile Velea, miop spre orbire, dar cunoscător al tuturor minunilor Terrei, gata oricând să-ţi arate cu ochii închişi, pe o hartă „albă”, cel mai mic golfuleţ din Patagonia; Doamna Pleşa, graseind o franceză mai dulce decât cea de lângă zidurile milenare ale catedralei „Notre Dame” din Paris; Doamna Cojoc, îndrăgostită de munţi şi de flori, pledând cu căldură despre comorile de frumuseţe ale Ceahlăului; Vladimir Laşcu, scriitor cu vocaţie, intelectual rasat şi poliglot, cu studii la Paris, în tinereţe campion universitar de schi, pedagog desăvârşit, care ne demonstra cum trebuie să fie, ca intelectual şi ca om de sport, un profesor de educaţie fizică.

Şi ca o încununare a ceea ce înseamnă talent, măiestrie retorică şi scriitoricească, înaltă competenţă ştiinţifică, era autorul îndrăgit de cititorii romanului „Ne cheamă primăvara”, roman al rareşistului care a fost Dumitru Almaş, dascăl întru mândrie de români şi de nemţeni.

Şirul de nume ar putea continua...

O confirmare a ceea ce a însemnat Liceul şi a ceea ce înseamnă acum Colegiul Naţional „Petru Rareş” ne-o oferă respectul dascălilor universitari din România pentru şcoala nemţeană. Deseori, la întrebarea „ce şcoală ai absolvit?”, răspunsul care include numele Rareşului este urmat de o exclamaţie explicită sau de aprecierea „Aha! De aceea…”

Am avut onoarea nesperată de a conduce liceul în anul centenarului, 1969 şi, căutând atunci să întocmim o listă a foştilor elevi deveniţi personalităţi ale României, am fost şi mândru şi uimit de numărul mare al oamenilor de ştiinţă, de litere, de artă muzicală şi plastică, de artă militară. Şi cu câţi dintre domniile lor am avut privilegiul să schimb păreri şi gânduri despre „Rareş”, cu toţii au confirmat că a rămas nestinsă în sufletele lor, după multe decenii de la bacalaureat, aceeaşi mândrie, aceeaşi dragoste, acelaşi „spirit al Rareşului”.

Rândurile de mai sus au fost scrise cu câţiva ani în urmă şi au apărut atunci în presă. Şi până la a le scrie şi după, deseori mi-a fost dat să aud ori să citesc vorbe mai ales despre şotiile elevilor sau defectele unor profesori, mărunţişuri ce provoacă zâmbete sau amărăciuni.

M-am întrebat mereu ce a însemnat pentru mine „Rareşul” pietrean, Liceul meu Alb. Ei bine, cu bruma de înţelepciune şi de cunoaştere dată de cei peste optzeci de ani cu care m-a dăruit Dumnezeu până acum, am înţeles că sunt ce sunt datorită lor, miraculoşilor, providenţialilor mei dascăli, la umbrele lor, icoane cu chenare aurite, închinându-mă cu infinită admiraţie şi recunoştinţă în fiecare zi. (*Apostolul*, nr. 171, nov., 2014)

Alexandrina MANCAŞ

Profesor

Preţuiţi şi dragi truditori la „Apostolul”,

*** Scrisoare din Franţa**

A fost pentru mine o adevărată surpriză apariţia apelului în numărul din mai. Mărturisesc. Într-o criză de disperare şi furie faţă cu realităţile din ţară şi din satul meu natal, am scris acele pagini, în pofida scepticismului „clasic” (dobândit, nu nativ) al soţului meu, poate naive, poate patetice, dar cinstite, şi le-am trimis tuturor organelor de conducere ale învăţământului, doamnei Andronescu, unor redacţii de reviste etc. Singurul ecou a fost din partea dumneavoastră. În rest, o tăcere deplină. Ca totdeauna... Alături de soţul meu, de multe ori disputându-ne ecranul ordinatorului (că aşa-i zic cei de aici – sic!), după o aşteptare lunară presărată cu emoţii şi supoziţii, citim şi recitim paginile revistei. Soţul meu are şi o motivaţie subiectivă. Temelia revistei, prima serie, o puseseră ai lui, cei din Dobreni (Mihai Avădanei, Constantin Luchian, Mihai Cojocaru) dimpreună cu prietenii lor pietreni, profesori şi învăţători dedicaţi şcolii nemţene. Mă interesează din ce în ce mai mult echilibrul, bogăţia informaţiei, caracterul critic, acurateţea scrisului, profesionalismul din conţinut şi din punerea în pagină, toate demonstrând valoarea colectivului de colaboratori şi a redactorilor. Desigur, prezenţa în conducere a unor prieteni de o viaţă, ca Gheorghe Amaicei, căruia învăţătorimea din Neamţ ar trebui să-i imortalizeze chipul pentru ce a făptuit, a unor foşti elevi de demult, pe care îi preţuiesc, ca Lucian Corneanu, a unor temeinici intelectuali, între care îndrăznesc să-i amintesc pe domnii Constantin Tomşa şi Gheorghe Ţigău, cu rugămintea de a nu supăra pe cineva, a dragei mele Ada Popovici, pe care o iubesc dintotdeauna precum îmi iubesc fiica, este – această prezenţă – suport pentru emoţiile de acum. Un gând bun, de preţuire, pentru domnul Mircea Zaharia, pe care îl ştiu de multe decenii, dar de departe, şi abia acum mi se dezvăluie, cu profesionalismul şi devotamentul său pentru CUVÂNT. Am dorit să vă scriu mai cu seamă pentru a vă ruga să nu obosiţi, să faceţi cu îndrăzneală şi abnegaţie ce aţi început, fiindcă trăim într-o epocă aculturală şi „Apostolul”, ca orice apostol autentic, ţine sus făclia speranţei, de care avem atâta nevoie! Cu respect, preţuire şi mulţumiri, Alexandrina-Camelia MANCAŞ. (Apostolul, nr 156, iun., 2013)

Nevers – Challuy, 24 mai 2013

Luminiţa MOSCALU

Profesor

Mircea ELIADE – Întoarcerea în timp

A existat – considera Eliade în *Profetismul românesc* – mereu o nostalgie după timpurile „idilice” ale protoistoriei – când încă nu apăruseră marile imperii militare – şi nostalgia aceasta se îndestula îndată ce prezentul devenea mai puţin ameninţător. Dar reîntoarcerea periodică la păgânism era, de fapt, o reîntoarcere în istoria profană, în prezent. Paradoxal, catastrofele istorice nu fac decât să pregătească regenerarea spirituală. Pot fi, astfel, crizele istorice cu adevărat miraculoase atâta timp cât poţi renunţa la istoria profană hotărând să trăieşti în sacru, trecut sau prezent. „Teroarea istoriei” este pierderea iluziilor, a optimismului care dominaseră prima decadă ce a urmat făuririi României Mari. *Întoarcerea din Rai* explică tragedia „tinerei generaţii”. Şi, totuşi, *Huliganii* pregătesc o revoluţie spirituală, culturală şi dacă nu politică, cel puţin reală şi concretă. Ei se pot angrena în realitatea obiectivă, ei pot intra, altfel spus, în istorie. Obsedat de iubire şi moarte, de participarea la istorie şi de evadarea din timp, Eliade continuă în *Noaptea de sânziene* tema ieşirii din spaţiul şi timpul profan, al instalării într-o lume atemporală. Ca şi în *Lumina ce se stinge*, în *Noaptea de sânziene* personajul traversează labirinturi. Accesul în paradis e condiţionat însă de depăşirea, într-un fel sau altul, a infernului. Intrarea în Rai implică o naştere din nou, o „naştere mistică” posibilă printr-un „descensus ad inferos”. Asemenea aleşilor din societăţile arhaice care traversând „moartea iniţiatică”, suferă mutaţii ontologice, eroii lui Eliade transgresează, pe diverse căi, orizontul fenomenalităţilor, intrând într-un „dincolo” al sacrului. Literatura fantastică compune, printr-o acţiune magică, o nouă realitate. Personajul din *Secretul doctorului Honigberger* se regăseşte în Shambala, o ţară miraculoasă, inaccesibilă geografic. Sacrul se află în profan, fiind camuflat de el şi, implicit, limitat. În lumea modernă, desacralizată, sacrul este dificil de recunoscut. Transcenderea are semnificaţia recuperării „paradisului” pierdut. Pătrunderea în netimp determină revelaţia autenticităţii libertatea deplină. În *Tinereţe fără de tinereţe* printr-un proces de anamneză radical, eroul adună întreaga cunoaştere umană, anticipând condiţia pe care o vor dobândi oamenii după câteva zeci de mii de ani. Principala caracteristică a noii umanităţi va fi structura vieţii psihomentală. Tot ce fusese gândit sau înfăptuit era recuperat prin abstragerea din imediat. „Să ieşi din timp, să nu te laşi confiscat, macerat şi terorizat; să trăieşti ca om, ca fiinţă totală şi să nu te laşi trăit de ţesuturi, de glande, de automatisme” sunt speranţe prin

care Eliade îşi propune să reobţină „condiţia adamică primordială” rămânând în istorie. În *Noaptea de sânziene* cerurile se deschid pentru iniţiaţi astfel încât un accident banal poate însemna o ieşire din timp şi spaţiu. Perspectiva sacrului este redobândită. „Teroarea istoriei” este anulată. Naşterea iniţiatică implică moartea faţă de existenţa profană. „Prizonier al istoriei” sau nu, Mircea Eliade explică în *Mitul eternei reîntoarceri* că omul modern trebuie să aleagă între „disperare şi credinţă”, căci nu se mai poate apăra împotriva răului profund decât prin ideea de Dumnezeu, iar singura sa libertate în cadrul istoriei nu poate fi decât o libertate care-şi are sursa şi-şi găseşte garanţia şi sprijinul în Dumnezeu (*Apostolul* nr. 80, martie, 2006)

Veronica MIHĂILESCU

Profesor

Apostolul redivivus

Am fost solicitată să-mi împărtăşesc amintirile, fiind cea mai veche colaboratoare în viaţă a revistei didactice şi literare „Apostolul”, la a 75-a aniversare, şi ca membră a Asociaţiei Învăţătorilor din judeţul Neamţ (din prima sa fază), îmi năvălesc în minte imagini şi trăiri de mai bine de şapte decenii şi, odată cu acestea, un melancolic vers al lui Ion Pillat: „S-au scurs, pe râul vieţii, toţi anii mei, buşteni...” Prima colaborare se datoreşte participării, la sfârşitul ciclului primar, la un concurs de compunere şi desen, organizat în judeţul Neamţ, de revista „Apostolul”, în ziua de 26 mai 1935. Acest concurs s-a realizat la sugestia învăţătorului Teofan Macovei, din Săvineşti, cu sprijinul mai multor membri inimoşi ai Asociaţiei Învăţătorilor şi al celor doi directori ai şcolilor normale (Eufrosina Săvescu şi Ioan Drăgan), membri ai comisiei de evaluare a lucrărilor. Din cele trei subiecte pentru compunere ilustrată prin desen, propuse de comisie chiar cu o oră înaintea concursului, eu lam ales pe primul: „De ce pomenim în fiecare an pe Eroii Neamului?” Citisem istorie din mai multe cărţi, trăind-o ardent la lectură, dar cel mai puternic m-a impresionat „Istoria războiului pentru întregirea României” de C. Kiriţescu (prima ediţie). Mi-am mai amintit apoi şi de o fascinantă cuvântare, ţinută de Ziua Eroilor la Bicaz, de Mihai Avădanei, fost preşedinte al Asociaţiei Învăţătorilor din judeţul Neamţ şi devenit, ulterior, profesor universitar la Iaşi. Dar şi în familia mea, istoria se trăise şi se retrăia din plin, căci erau mulţi cei care fuseseră în linia I, în campaniile din 1877-1878 şi în cele din 1916- 1919, fiecare cu întâmplările şi amintirile lui…

Simţind – cum poate simţi un copil crescut într-o asemenea atmosferă fiorul înălţimii şi al duratei neamului său – subiectul concursului îmi inundă sufletul de o căldură dumnezeiască. Peniţa îmi alerga sprintenă, povestind despre marile dovezi de vrednicie, de rezistenţă în faţa unor probe necruţătoare, de capacitatea de jertfă a poporului nostru. Şi, crezând în neamul meu, credeam cu putere în mine... Compunerii mele i s-a acordat „Premiul I excepţional” şi a fost publicată în revista „Apostolul” nr. 8, din iunie 1935, la pagina 6. Din această lucrare... „se poate vedea cum vibrează un suflet de copil cu o construcţie sufletească excepţională”, scria inspectorul şcolar de atunci, Const. Luchian, care găsea şi desenul meu „admirabil”: era Pacea în chip de zână, la mormântul unui erou, căruia i se adresa: „Eu mă ridic prin jertfa ta”. Interesul pentru educarea elevilor, bunele sentimente şi probitatea vădite în organizarea acelui concurs, în toate momentele lui, mi-au întărit încrederea în propriile forţe, curajul şi voinţa de-a urma exemplul dascălilor văzuţi în acea zi. La revista „Apostolul” am mai colaborat, în prima ei fază, cu poezie, iar în a doua – cu proză. Dedic acestor aniversări rezultatele activităţii mele didactice de o viaţă. Binecuvântate fie amintirea înaintaşilor noştri şi exemplul lor! Urez Asociaţiei Învăţătorilor şi revistei „Apostolul” ani mulţi, cu bune rezultate în educaţia tinerilor, prin îmbinarea adevărurilor ştiinţei cu frumosul, cu moralitatea şi cu dârzenia în apărarea spiritualităţii neamului nostru! (*Apostolul*, nr. 114, martie, 2009)

Constantin MUNTEANU

Scriitor

În numele tatălui

„În numele tatălui Ostaşi români, vă ordon treceţi Prutul!” – ne povestea tata cu mândrie, dar pe şoptite, în serile lungi de iarnă, când citeam pe ascuns, îmbrăcată într-o copertă a Constituţiei RPR, cusută de mama cu aţă, revista *Neamul Românesc* a lui Iorga. Eram copil, Stalin era atotputernic, Vestul îşi luase mâna de pe noi, ţăranii munceau ca vitele la câmp să achite dările exagerate dintr-un război care nu a fost al lor, trenurile de marfă, când coborau dealul Paşcanilor, făceau „cote-cote; cote-cote”, iar când le urcau, le auzeam gemând de pline ce erau: „u-re-se-se; u-re-se-se”, ţăranii se întorceau de la arie cu furcile pe spate şi doar vreo femeie mai curajoasă fura o poală de grâu, să aibă la Sfântul Neculai de-o colivă... N-o spun acum, când toată lumea e tare-n plisc. Am spus-o într-un roman prin anii ‘80; acum doar o repet, spre aducere aminte. Iar după anii ‘90, când eram un fel de şef la Cultură, mi-a fost trimis de la Prefectură un veteran de război ca să-i aprob amplasarea statuii Mareşalului Antonescu în Piatra Neamţ. Cel care-mi trimisese veteranul a ţinut să mă pună în gardă că „s-ar putea să ai necazuri dacă aprobi...” Am aprobat cu gândul la mândria tatii din serile de iarnă. Iar când treceam spre Iaşi, priveam cu mândrie de român la o altă statuie a Mareşalului din cimitirul de la intrarea în Iaşi. Într-o noapte, statuile au fost înlăturate, cam în modul în care erau luaţi de acasă noaptea ţăranii din satul meu când se împotriveau „transformării socialiste a agriculturii” şi-i alungau cu furca pe activiştii de partid (unii dintre ei în funcţii mari şi astăzi) veniţi să semneze, tata şi alţii, cererea de intrare la colectiv – „altfel, îţi dăm băiatul afară de la şcoală”. Şi asta am mai spus-o, şi tot în regimul „de tristă amintire”. În regimul acesta, instaurat printr-o acţiune „de frumoasă amintire”, când toţi eram entuziaşti strigând „jos comunismul!”, mă cutremur când mă uit în jur şi văd cum s-au dărâmat statuile marilor oameni ai neamului, cum alţii ne-au dărâmat industria, cum valul ingineriilor financiare de pe Wall Street ne-a lovit şi pe noi.

Şi acum primim ordin „de la centru” să ştergem din memorie şi oamenii mari ai neamului. Aştept ziua când va fi scos din călindare şi Ştefan cel Mare şi Sfânt, pentru că i-a bătut zdravăn pe turci... Sau ziua în care va trebui să-l renegăm pe Eminescu. Oricum, în ‘91 sau ‘92, când s-a făcut o mare serbare la Războieni Neamţ, consilierul specialist în SF al lui Iliescu a interzis unui actor al Teatrului Tineretului să recite *Doina* lui Eminescu. Iar despre cărţile de istorie – nici nu are rost să mai vorbim!... Acum, aflu cu stupoare că va fi şters din lista cetăţenilor de onoare ai urbei noastre cel mai de onoare cetăţean, cel care, ieşind din Catedrala Sfântul Ioan din Piatra-Neamţ, după ce s-a închinat Domnului, a spus: *„OSTAŞI, vă ordon: treceţi Prutul! Sdrobiţi vrăjmaşii din răsărit şi miază-noapte. Desrobiţi din jugul roşu al bolşevismului pe fraţii noştri cotropiţi. Reîmpliniţi în trupul ţării glia străbună a Basarabilor şi codrii voevodali ai Bucovinei, ogoarele şi plaiurile voastre. OSTAŞI, plecaţi azi pe drumul biruinţelor lui Ştefan cel Mare ca să cuprindeţi cu jertfa voastră ceea ce au supus strămoşii noştri cu lupta lor. Înainte! Fiţi mândri că veacurile ne-au lăsat aici strajă dreptăţii şi zid de cetate creştină! Fiţi vrednici de trecutul românesc!”* Oare mai suntem mândri? – mă întreb eu, care am scris aceste rânduri nu doar din conştiinţa mea de scriitor român, ci, mai ales, în numele tatălui...

N. Red. Pe lista cetăţenilor de onoare post- mortem ai municipiului Piatra-Neamţ, la numărul 4 se află Mareşalul Ion Antonescu. Dacă el va fi aruncat la coşul inconştienţei şi nerecunoştinţei noastre, locul îi va fi luat (?!?) de cel aflat la poziţia 5: pictorul Victor Brauner. Un evreu de onoare. **M. Z.** (*Apostolul*, nr. 115, apr., 2009)

Raluca NACLAD
Gazetar

Cu dragoste despre Zburătorul TT

„De multe ori mă întorc la proză ca să înţeleg mai bine cum e teatrul. Zi de zi, mă surprind gândindu-mă la scriitorii care, acum aproape o sută de ani au descris în mod profetic, dar fără exagerare, decăderea zeilor europeni, apusul ce a cufundat civilizaţia noastră într-o beznă în care nici astăzi nu s-a făcut lumină. Mă gândesc la Franz Kafka, la Thomas Mann şi la Marcel Proust. Acestor profeţi le-aş adăuga astăzi numele lui John Maxwell Coetzee. Sentimentul lor comun al sfârşitului inevitabil al lumii – nu al planetei, ci al unui model al relaţiilor interumane – şi al ordinii sociale şi al răsturnărilor acesteia, ne însoţeşte astăzi, marcându-ne profund. Pe noi, cei care trăim după sfârşitul lumii. Noi, care trăim în faţa unor crime şi conflicte ce izbucnesc în fiecare zi, în mereu alte locuri, mai rapid chiar decât reuşesc să fie relatate de mijloacele de comunicare. De altfel, aceste „incendii” devin repede plictisitoare şi dispar fără urmă din relatările de presă. Iar noi ne simţim neputincioşi, îngroziţi şi încolţiţi. Nu mai suntem capabili să înălţăm turnuri, iar zidurile pe care le construim cu încăpăţânare nu ne apără de nimic; dimpotrivă, ele însele au nevoie de protecţie şi grijă, lucru care ne consumă o bună parte din energia noastră vitală. Şi nu mai avem forţa de a încerca să vedem ceea ce se află în spatele porţilor, dincolo de zid. Tocmai din acest motiv teatrul ar trebui să existe şi, de acolo, din spatele porţilor, să-şi caute forţa. Pentru a pătrunde cu privirea acolo unde ne este interzis.” (Krzysztof Warlikowski)

Astfel este formulată viziunea despre lume şi teatru a polonezului Krzysztof Warlikowski, unul dintre cei mai reprezentativi regizori europeni din prezent, viziune exprimată în Mesajul Internaţional care marchează Ziua Mondială a Teatrului de anul acesta. Nevoia esenţială a omului de protecţie naşte ziduri: de la zidurile locuinţei, la zidul prejudecăţilor, la zidul fricii de necunoscut. Aşa cum spunea Krzysztof Warlikowski, teatrul este un vehicul care poate survola aceste ziduri, aducându-ne cunoaşterea lucidă a lucrului de care ne temem, în special pentru că nu îl cunoaştem.

În spiritul acesta, parcă nimic nu poate fi mai potrivit pentru emblema unui teatru decât un Zburător, siluetă concepută de scenograful Mihai Mădescu pentru afişul spectacolului *Tinereţe fără bătrâneţe*, în 1975, care a rămas să simbolizeze tinereţea veşnică a Teatrului Tineretului. Încărcat de dorul greu şi de fericirea nelămurită a daimonului erotic (strămoşul său din mitologia romanescă), cu un picior înrădăcinat în realitatea imediată, plin de ochii cunoscători pe aripi precum tainicii heruvimi, Zburătorul TT dăruieşte lumina sa acestui oraş, sporindu-i aura de fascinaţie.

De Ziua Mondială a Teatrului, Teatrul Tineretului face o reverenţă publicului, mulţumind celor care iubesc teatrul, poate şi pentru că văd în el mijlocul de a deschide uşi în mintea şi în inima lor. (*Apostolul*, nr 176, apr., 2015)

Dorin NICOLA
Doctor în istorie

Valori neolitice româneşti expuse în Elveţia

Începând cu data de 3 iunie 2008, poate fi vizitată la Historisches Museum (Muzeul de Istorie) din Olten (cantonul Solothurn, Elveţia) expoziţia „Arta perioadei neolitice. Vechile culturi din România” (Steinzeitkunst. Frühe Kulturen aus Rumänien), tema centrală a acesteia constituind-o prezentarea către publicul european a unei părţi semnificative a capodoperelor principalelor culturi neo-eneolitice româneşti. Rod al unor finanţări publice şi private (Asociaţia Hellas et Roma), din cele două ţări, proiectul expoziţional care reuneşte exponate de la treizeci şi unu de muzee româneşti, prezentând unele dintre cele mai importante mărturii ale culturilor neo-eneolitice dezvoltate pe teritoriul României, a avut la bază activitatea unui comitet ştiinţific, alcătuit în exclusivitate din 15 specialişti români, al cărui comisar general este domnul Dragomir Neculai Popovici (Muzeul Naţional de Istorie al României). La reuşita acestui eveniment remarcabil, prin importanţa şi valoarea materialului arheologic expus, şi-au adus contribuţia în principal acordul preliminar al Ministerului Culturii şi Cultelor şi coordonarea logistică efectuată sub egida Muzeului Naţional de Istorie al României, căruia i s-au asociat ca organizatori centrali Dr. Viorica Crişan (Muzeul Naţional de Istorie a Transilvaniei din Cluj-Napoca), Dr. Gheorghe Dumitroaia – Complexul Muzeal Judeţean Neamţ (prin Muzeul de Istorie şi Arheologie Piatra-Neamţ şi Muzeul de Istorie Roman) şi Dr. Florin Topoleanu (Institutul de Cercetări Eco-Muzeale din Tulcea). Expoziţia, aflată sub înaltul patronaj al Preşedintelui Confederaţiei Elveţiene, dl. Pascal Couchepin şi al Primului Ministru al României, dl. Călin Popescu-Tăriceanu, a fost vernisată luni, 2 iunie, în cadrul unei ceremonii la care au luat cuvântul dl. Pascal Couchepin, Preşedintele Confederaţiei Elveţiene, dl. Virgil Ştefan Niţulescu, secretarul general al Ministerului Culturii şi Cultelor, dl. Ionel Nicu Sava, ambasadorul României în Elveţia, dl. Ernst Zingg, primarul oraşului Olten, dl. Jacques-Simon Eggly, preşedintele Asociaţiei Hellas et Roma, dl. Crişan Muşeţeanu, directorul general al Muzeului Naţional de Istorie a României, dl. Peter Kaiser, directorul Muzeului de Istorie din Olten, şi dl. Laurent Chrzanovski, directorul general al proiectului Arta epocii pietrei. Vechile culturi din România. La vernisaj au participat de asemenea reprezentanţi ai unora dintre cele 31 de instituţii din România (printre care şi Muzeul de Istorie şi Arheologie Piatra-Neamţ şi Muzeul de Istorie Roman), dna. Yvette Fulicea, director adjunct în Ministerul Afacerilor Externe precum şi alte personalităţi culturale elveţiene, care şi-au arătat în mod evident sprijinul pe viitor al altor manifestări culturale de acest gen. Cele aproximativ 1.200 de obiecte extrem de valoroase aparţinând patrimoniului naţional sunt pentru prima dată prezentate împreună într-o expoziţie organizată în afara ţării. Printre acestea se numără şi Gânditorul de la Hamangia (Cernavodă), tezaurul de la Moigrad, modelul de sanctuar de la Gumelniţa, tezaurul de la Brad şi o reconstituire a sanctuarului de la Parţa), toate reprezentând încercarea de a realiza o sinteză monografică a evoluţiei neo-eneoliticului din România, precum şi alte obiecte din aur şi ceramică aparţinând patrimoniului naţional român. Expoziţia va fi deschisă la Olten până la data de 5 octombrie 2008, după care îşi va continua periplul european, urmând să fie prezentată, mai întâi, la Muzeul Regal de Artă şi Istorie din Bruxelles, la 7 noiembrie 2008. Cu ocazia vernisajului expoziţia a fost însoţită şi de un consistent catalog, publicat în limbile franceză, germană, italiană şi engleză, la standul muzeului fiind disponibile numeroase pliante, replici după vase ceramice, expoziţia fiind de altfel amplu prezentată şi prin intermediul a două site-uri internet: www.romanianeolitica.org şi www.steinzeitkunst.ch. (*Apostolul*, nr.106, iun., 2008)

Irina NASTASIU
Ziarist

Gheorghe Lazăr, întemeietorul învăţământului modern românesc

Pe data de 5 iunie 1779 se năştea Gheorghe Lazăr, pedagog, teolog şi inginer român, fondatorul învăţământului în limba naţională

din Ţara Românească, cel care, în 1818, a înfiinţat în Bucureşti prima şcoală cu predare în limba română, şi anume Şcoala de la Sfântul Sava. Fiu de ţăran liber, Gheorghe Lazăr a fost luat de mic în casa baronului Samuel von Brukenthal. Remarcându-i aptitudinea pentru studiu, baronul l-a trimis să înveţe la gimnaziile din Sibiu şi Cluj, şi apoi la Viena, unde a urmat studii superioare de filozofie, istorie şi ştiinţe fizico-matematice. Ulterior a studiat şi teologia. Întors în Transilvania, la Sibiu, a fost hirotonit arhidiacon şi a obţinut un post la Şcoala teologică ortodoxă. A tradus în limba română o serie de lucrări didactice, printre care un manual de pedagogie. A intrat în conflict cu episcopul Vasile Moga – un adept al învăţământului în limba slavonă, care a împiedicat activitatea culturală a lui Gheorghe Lazăr, interzicându-i tipărirea manualelor în limba română. În urma unui proces disciplinar, la sfârşitul anului 1815, guvernatorul Transilvaniei l-a destituit pe Gheorghe Lazăr din funcţie, punându-l sub supravegherea autorităţilor poliţieneşti. Acest fapt l-a determinat ca, în 1816, să treacă munţii şi să se stabilească la Bucureşti, unde şi-a câştigat existenţa mai întâi ca profesor particular. În Ţara Românească, Gheorghe Lazăr se manifestă ca promotor al ideii de înfiinţare a unei şcoli româneşti la cel mai înalt nivel ştiinţific posibil pe atunci, într-o vreme în care învăţământul se desfăşura în limba greacă. Sprijinit de Iordache Golescu şi Constantin Bălăceanu, a trebuit să ducă o muncă intensă cu cei care susţineau că limba română este prea săracă pentru a exprima adevărurile ştiinţei. La 24 martie 1818, obţinând aprobarea pentru înfiinţarea şcolii româneşti, şi-a început activitatea într-un local impropriu din centrul capitalei, la Sfântul Sava. La început, elevii săi erau băieţi de mici meseriaşi, târgoveţi şi dascăli, pentru că odraslele boiereşti frecventau în continuare şcoala grecească. Noua instituţie a devenit curând principalul focar de consolidare şi difuzare a culturii româneşti. Din prima generaţie de elevi au făcut parte, printre alţii, Petrache Poenaru, Daniel Tomescu, Theodor Pallady, şi Simion Marcovici. Şcoala de la Sfântul Sava este cel mai vechi institut educaţional din Bucureşti cu predare în limba română, aici venind să înveţe şi copii de prăvăliaşi, şi copiii oamenilor de la marginea oraşului, pe care Gheorghe Lazăr i-a învăţat cu dragoste tainele ştiinţelor matematice şi ale filozofiei, în limba lor maternă. În timpul Revoluţiei din 1821, Gheorghe Lazăr şi elevii săi au trecut de partea lui Tudor Vladimirescu, ajutând la fortificarea taberei de la Cotroceni şi învăţându-i pe panduri să mânuiască armele şi să se apere. Colaborarea sa cu revoluţionarii i-a atras mai târziu persecuţia din partea autorităţilor. Gheorghe Lazăr se întoarce bolnav în satul natal, Avrig, unde se stinge din viaţă, în ziua de 17 septembrie 1823. După semnificaţia zilei de naştere a dascălului Gheorghe Lazăr, întemeietorul învăţământului modern românesc, ziua de 5 iunie a fost aleasă drept Ziua Învăţătorului, proiectul de lege privind instituirea acestei sărbători fiind adoptat la 9 octombrie 2007. Această dată a fost stabilită prin Legea nr. 289 din 29 octombrie 2007, manifestarea având un caracter educaţional, naţional, apolitic şi cultural. (*Apostolul*, nr 189, iun., 2016)

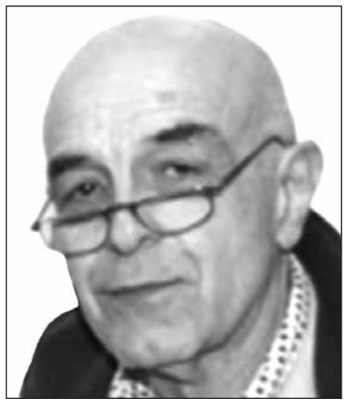

Emil NICOLAE
Scriitor

Revista „Asachi” revine la cititorii ei

În anii trecuţi, revista „Asachi” (preluând o tradiţie publicistică locală din secolul XIX) a reuşit să-şi definească un profil cultural nou, pliat pe contemporaneitate, reuşind să se bucure atât de aprecierea cititorilor cât şi a profesioniştilor din domeniu (în perioada 1991-2005, când a apărut seria a II-a). Din păcate, de o bună bucată de vreme, revista a dispărut din librăriile nemţene – pentru că acestea erau principalele ei puncte de difuzare, editorul fiind S.C. „Bibliopolis – Petrodava”. Iată însă că, la începutul anului 2008, revista „Asachi” revine pe piaţă (seria a III-a, nr. 1/237), promiţând tot o frecvenţă lunară asigurată de un colectiv redacţional înnoit în parte (de tineri precum studenta Elena Luiza Negură sau muzeograful Lucian Uţă), dar susţinut în continuare de mai vechii realizatori (Gheorghe Bunghez, Constantin Cucu, Constantin Tomşa ş.a.). Era firesc ca în sumarul numărului din ianuarie să-i fie dat Poetului ceea ce este a poetului... Aşa că – normal, din nou – studiul „Mihai Eminescu şi strategia debuturilor succesive” de Cristian Livescu deschide seria ofertelor interesante din „Asachi”. Criticul şi istoricul literar nemţean, după o amănunţită cercetare a „ascunzişurilor” operei eminesciene, ajunge la ideea că au existat câteva proiecte editoriale de debut în mintea lui Eminescu, dar ele au fost mereu amânate şi modificate dintr-o excesivă dorinţă de perfecţiune. (…) La fel de interesant, prin subiectul ales şi modul de a-l trata, este articolul lui Ion Filipciuc „Mircea Eliade şi tâlcul zilei sale de naştere”, care ia şi o turnură polemică la un moment dat (însă tot din numărul viitor vom afla concluziile referitoare la data de naştere a scriitorului, din punctul său de vedere). Dar dacă tot a venit vorba despre polemică, e obligatoriu să menţionez aici şi articolul Isabelei Vasiliu Scraba „Ultimul interviu al filosofului Alexandru Dragomir (1916-2002)”, de unde extrag precizarea: „Ceea ce publică revista este dialogul în întregimea lui, aşa cum l-am refăcut în 2006, când am publicat în revista «Argeş» articolul «Ultima revelaţie a folosofului Alexandru Dragomir», unde am citat fragmentele cenzurate de «Observatorul Cultural». Trebuie înregistrat ca o reuşită a redactorilor de la „Asachi” faptul că şi-au deschis paginile încrucişării de argumente, stimulând astfel cititorul, dar menţinând polemica la nivelul decent al confruntării de idei (cum nu mai fac astăzi alte reviste „cu pretenţii”, care încurajează, păgubos, atacul la persoană). De asemenea, un alt succes al acestui număr din „Asachi” îl reprezintă publicarea celor două pagini de poezie semnate de Radu Cârneci, un autor discret al generaţiei „şaizeciste”, specializat în delicate inserturi meditative: „Ce-s eu, dacă nu demonul ce-adastă / să-nchidă rana îngerului, castă / când chipuri pier şi alte nasc din ele / cum nesfârşirea stelelor în stele / spre-a-mpodobire casa firii vastă / ce-s eu, dacă nu demonul ce-adastă...” (fragment din poemul „Turnul de fildeş sau O definire ideală a frumosului şi a creatorului de frumos gândită de Poet şi de prietenul său Criticul, în amintirea lui Radu Enescu”). Alături – grupaje de versuri aparţinând lui Lucian Strochi şi lui Mihai Merticaru. Alte lucruri de citit în „Asachi”: comentariul empatic al prof. Gh. A. M. Ciobanu la volumul „Convorbiri cu Iulia Hălăucescu” de Coralia Letiţia Bunghez („Taifas de seară cu o «Domniţă»”), notele de „călător implicat” ale lui Dan Iacob („Pelerin la Sfântul Munte Athos”), descifrarea picturii lui D. Bezem prin „rădăcinile” sale întreprinsă de Constantin Cucu („Satul lui Dumitru Bezem”), precizările filologice ale prof. Mihai Stere Derdena („Scrierea numelui Fiului lui Dumnezeu”), cronica lui Constantin Tomşa la „eseul monografic” dedicat de criticul Mircea A. Diaconu lui Calistrat Hogaş („Perenitatea şi actualitatea lui Hogaş”) etc. (*Apostolul*, nr. 101, ian., 2008)

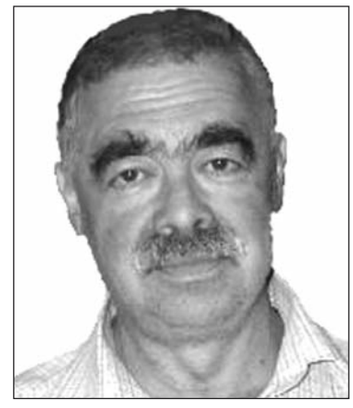

Viorel NICOLAU
Editor

Constantin Virgil Gheorghiu – *Casa de la Petrodava*

Dor şi dragoste! Şi vis! Piatra mea natală, „Rodina moia”, Petrodava, Cetatea de piatră! Călător spre „acasă”, singura călătorie – bucurie importantă pe care o face un om în viaţă, acesta este crezul autorului născut la Războieni de Neamţ în 1916! „Ora 25”, „Omul care călătorea singur”- o epopee a Basarabiei din anii 1940 şi ceva – „Nemuritorii de la Agapia” sunt câteva din realizările scrise ale lui C. V. Gheorghiu, deţinător, din 1940, al Premiului Regal de poezie pentru cartea „Caligrafie pe zăpadă”, oponent al bolşevicilor, comuniştilor, autoexilat după Marele Război în Franţa, unde şi trece în eternitate, în 1992. Apărută în 1961, sub acest titlu, reeditată în 2008 sub titlul „Les noirs chevaux des Carpates”, undeva în Moldova, în Munţii Neamţului, începând cu 1900, secolul XX îşi deşiră anii şi evenimentele având în prim plan femininul neamului Roca: Roxana, Stela, muntence demne şi credincioase, cărora li se alătură nobili cai de rasă, slujitori şi prieteni, slujbaşi din antica familie Haiduc. Descrierea unei zone excepţionale prin spiritul oamenilor, dar şi al naturii prietenoase. „România are forma unui disc. Aici trăiesc douăzeci de milioane de

oameni. Pe marginile farfuriei se află câmpiile. În centru, pe fundul farfuriei, este podişul carpatic. Seamănă cu o citadelă! În această citadelă naturală a munţilor se află satul Petrodava. E un nume dacic... Dacii îşi dăduseră ei înşişi numele de „poporul nemuritorilor”... Poezie, metafore, dragoste şi iubire. Munteni şi prinţi, români şi ruşi, pace şi mir, cataclism şi revoluţie la 1914-1917! Un nou experiment care duce la răsturnarea lumii! Negustori, Roza, târfa alb rozalie şi Heim Monedă, Crâşma „La Moneda de aur”. Simboluri – femeie româncă erou ce îşi salvează soţul rus din mâinile bolşevicilor ameţiţi şi inculţi; „Moldoveanul”– singur prin inteligenţa lui de om şi cu puterile sale omeneşti nu ar fi putut să supravieţuiască nici măcar un veac. Inteligenţa, voinţa, ştiinţa şi raţiunea umană nu pot, doar ele, să se împotrivească istoriei. Atunci, moldoveanul a făcut alianţă cu cerul, cu pământul şi cu tot ceea ce trăieşte în cer şi pe pământ. Şi a fost, dacă nu învingător, cel puţin viu şi liber”. Adevăruri, printre rânduri sau direct! Importanţa visului în lumea reală; mitul Anei lui Manole, mitul lui Prometeu, antic şi contemporan. Falsul egalitarism, trădarea, epigonii. Moartea ca destinaţie! Dragoste, multă dragoste. Dor, un infinit de dor, al autorului, pentru Patrie! Comparat cu George Orwell, Franz Kafka sau Aldous Huxley, Constantin Virgil Gheorghiu este mai cald, mai slav, este de al nostru, de acasă! *(Apostolul*, nr. 132, dec., 2010)

Niculina NIŢĂ

Profesor

„NOI” şi „EI”

Am început cu această abordare dihotomică după ce am simţit că trebuie să găsesc punţi de legătură între: cum credem „Noi – cei din generaţiile: anilor 60 – visători dirijaţi, anilor 70 – căutători printre stele, anilor 80 – cei cu cheia de gât şi privind spre pământ” că trebuie trăită viaţa ce ni se pare o clipă şi „Ei – Copii stelari: indigo, de cristal sau curcubeu” care trăiesc clipa ca pe toată viaţa!!??

De la catedră, din mijlocul lor, din citirile despre „Ei” simt că un tărâm destul de provocator, variabil dimensional, schimbător, se cască între „Noi” şi „Ei” spre a ne separa în două lumi ce ameninţă convingerea că împreună vom construi ceva ce să devină Viitor.

Nu regret că nu am avut ce au ei azi şi îmi pare că nici ei nu regretă că nu au ce am avut noi… Şi pe vremea tinereţii mele, „Noi” eram conştienţi că suntem o generaţie de tranziţie, că s-au schimbat valorile, că ne raportăm altfel la viaţă, la lume, la cunoştinţe, că ne căutăm în lume şi lumea o căutăm în noi şi că refuzăm aproape vehement o robotizare-tipar cu care ei au fost obişnuiţi. Cu toate aceste identificări ale diferenţierii noastre de atunci faţă de cei ce reprezentau „bunii noştri” simt că trebuie să-mi argumentez, să-mi explic atitudinea lor negativă sau sprânceana ridicată atunci când le descriu ce şi cum simţeam noi pe vremuri, deşi simt că pentru ei, nu vin de pe poziţia „bunilor” ci a „babacilor”.

„Ei” sunt într-o „competiţie” bazată pe cât de „de firmă” sau „cool” sunt: un telefon cu touch screen, pierceng-urile, tatuajele şi ascultă supradecibelic ritmuri mai mult decât muzică în noile „temple” – cluburi şi oricât de nefiresc mi se pare, oricât aş vrea să păstrez ca generator de emoţie, de romănism „dorul” sau „curgerea deal – vale” aşa cum era pe vremea tinereţilor noastre, recunosc că rămân doar frumoase amintiri!

Ce e de făcut? Asta e lumea, aici trăiesc şi acum „Ei – Copii stelari” ce au un alt fel de a comunica, bazat pe imperiosul „ACUM”! Au un alt fel de a simţi „mă iubeşti sau gata!” Culmea e că au şi un ascuns mod de trăire, aceşti Copii curcubeu, ca actuală generaţie după cei indigo şi de cristal, copii ce vin în lumea noastră cu IUBIRE, pe care au regăsit-o şi pe care învaţă cum să ne-o transmită, ştiut fiind că felul în care „Ei” comunică este puţin diferit de cel în care „Noi” eram obişnuiţi. Iată de ce caut punţile de legătură şi de ce, mi-am propus (nu singură ci împreună cu specialişti) să le identific, să le construiesc… nu vreau să ne transformăm în „ăia” care critică pentru că nu am face decât să perpetuăm o percepţie greşită, negativismul, lipsa de încredere în oamenii noi, în societate, în general. Pornesc sau continui drumul şi căutările cu convingerea că mi se vor alătura tot mai mulţi şi ne vom trezi că formăm o mare de oameni aflată într-o fericită joncţiune a fragmentelor compuse din „Noi” şi „Ei”! (*Apostolul*, nr. 176, apr., 2015)

Draga OLTEANU-MATEI

Actriţă

Gânduri pentru *Yorick*

Câţi dintre noi pot mărturisi că, îndrăgostiţi fiind, nu au scris versuri, ori şi-au încredinţat jurnalului intim bucuriile şi amărăciunile gândind cu convingere şi duioşie că „Viaţa mea e un roman”... Câţi nu au visat, sau poate mai visează, să calce măcar o dată pe tărâmul minunat al luminilor scenei unde pot să trăiască multe alte existenţe de-a lungul unei singure vieţi... „Miracolul scenei?”- „Triunghiul Bermudelor” în care odată intrat, eşti pierdut, nu mai ai scăpare toată viaţa. Dragostea de teatru, dorinţa de a cunoaşte, de a înţelege, de a simţi, de a transmite şi altora frământările şi experienţele omeneşti te absorb ca un vârtej în care te arunci cu bună ştiinţă şi cu voluptate. Aşa se face că atâţia oameni se dăruiesc scenei, acest altar păgân căruia îi aduc ofrandă întreg timpul vieţii lor – profesioniştii, dar mai ales neprofesioniştii, cu atât mai meritorii, cu cât pe scena mare a Vieţii îşi duc la bun sfârşit rolurile scrise de „Cel Mai Mare Dramaturg” şi distribuite de Soartă.

După ce îşi îndeplinesc îndatoririle faţă de casă, de copii şi de locul pe care-l ocupă în societate, ei vin pe scenă să-şi împartă pâinea inimii cu dumneavoastră, iubitorii de lumină, de frumos şi de teatru. De multă vreme vin cu respect şi admiraţie la Festivalul „Yorick” să-i urmăresc pe cei talentaţi, pe cei mai înzestraţi confraţi, care se dăruiesc cu mărinimie şi fără precupeţire chemării irezistibile a scenei. Este darul lor către lume, este grija lor pentru tineretul de azi şi de mâine. Mulţi actori importanţi ai acestei ţări au venit din rândurile neprofesioniştilor: Ştefan Mihăilescu Brăila, Silvia Popovici, George Constantin, Vasilica Tastaman, Emanoil Petruţ, Gh. Cozorici, Marin Moraru şi Gheorghe Dinică, Stela Popescu şi Arşinel, Jean Constantin, eu şi mulţi alţii, care, înainte de a face studii de specialitate, am făcut parte din trupe de neprofesionişti. Mă bucur că, odată cu această sărbătoare a Casei de Cultură din Piatra Neamţ, slujită cu pricepere şi abnegaţie de directorul Dumitru Luca, îmi pot alătura şi eu cei 14 ani de când am onoarea să fiu invitată în fruntea juriului prestigiosului festival Yorick. Îi felicit pe cei care au iniţiat şi au menţinut, cu strălucire, în ciuda tuturor vicisitudinilor acest festival, viu, puternic şi atrăgător de-a lungul acestor 15 ani şi le urez din toată inima, lor şi tuturor participanţilor, „Tinereţe fără bătrâneţe şi viaţă fără de moarte”! (*Apostolul*, nr. 82, mai 2006)

Alina PAMFIL

Profesor

Şcoala nemţeană în mileniul III

Prilej de manifestări intens mediatizate, de efuziune şi speculaţie comercială (la unele naţii, chiar cu un an mai înainte – graţie computerelor, unii nu mai pot utiliza numărătoarea cu bile) trecerea (obsesivă deja) în noul mileniu determină la indivizi şi comunităţi o criză de conştiinţă şi, prin aceasta, un efect special de reconsiderare a dimensiunii umane a firii, în astfel de situaţii care (de necrezut!) se petrec doar o dată la o mie de ani, este dificil să eviţi a fi preţios, sentenţios, e greu să nu cazi în vreun păcat comunicaţional,

când îţi doreşti de fapt ca spusele-ţi foste de lemn şi mai apoi de piatră (ca orice unealtă trecând prin vârstele lumii), să dobândească vibraţia rezonantă bronzului, până la a cărui epocă mai avem puţin, cât numeri pân' la III. Nu poţi nici să nu reflectezi asupra apartenenţei de vârstă şi de acţiune la generaţiile care fac acest pas, mai mult sau mai puţin preocupate de ceea ce devin în ţară şi de aceea ce devin ele însele.

Locul, comun, într-adevăr în care aceste generaţii au devenit sau devin, este şcoala, ce nu se află a fi acelaşi lucru cu învăţământul, ci cu învăţătura.

Dacă am purces pe calea mult disputatei reforme, este nu pentru ca ar fi trebuit să-i învăţăm pe copiii noştri altceva, ci altcumva. Acest altcumva este reclamat de peisaje sociale noi, în perpetuă prefacere (fericită sau nefericită, dar schimbare cu orice preţ). Or, cum la vremuri noi suntem tot noi, asupră-ne trebuie să lucram mai întâi de toate (şi de toţi).

Într-un ţinut ca cel al Neamţului, binecuvântat cu armonia celor patru elemente, pământul, apa, focul şi aerul, se află acum în devenire o sută de mii de copii şi tot atâtea speranţe. Mai înaintea intrării în Europa, se cuvine ca aceştia să intre, frumos şi civic, în viaţa cea de toate zilele a obştii noastre ca fiind cineva. Pentru a-i sprijini să-şi dobândească identitatea, şcoala nemţeană caută a le da acea învăţătură de care să se poată sluji cu uşurinţă oriunde şi oricând. Bunăstarea socială (confortul cum îi mai spunem când îi spunem) nu este o vorbă mare decât în măsura în care atotcuprinde un statut profesional stabil, dar susceptibil de modulare, o atitudine cetăţenească convertibilă în acţiune, un sentiment al apartenenţei la comunitate, care să îi asigure acesteia continuitatea, în cele din urmă (care vor fi sigur cele dintâi), nimic altceva decât preaplinul idealului educaţional – locul geometric al dorinţei dascălilor şi al orizontului de aşteptare al tinerilor.

Dar cum să treci în mileniul III până nu le vei fi străbătut pe primele două? Gândim (şi nu încetăm a ne minuna) cu ce încărcătură va fi trecut fiecare generaţie peste ani, decenii, secole, până să fi ajuns noi să înnoim mileniul. Ce să lăsăm şi ce să ducem mai departe pentru a nu fi copleşiţi de greutatea învăţăturii milenare? Cei chemaţi să hotărască ce anume îi învăţăm pe copii aleg acum, cei care au ales cum anume să-i înveţe pe copii (re)învaţă acum, cei hotărâţi să vegheze şi să crească puţina avere a şcolii îşi sporesc strădania acum. Mai mult decât ieri, mai puţin decât mâine. Acum nu este şi nu poate fi un mileniu. Cu modestie, cuminţenie şi stăruinţă, dascălii nemţeni trec anul cel nou, fără de care mileniul III nici n-ar fi. Conştiinţa milenară nu poate fi decât planetară, uniformizând naţiile şi generaţiile pentru a le transforma în omenire. Or, noi trăim aici şi acum, în şcolile din judeţul nostru, unde copiii noştri învaţă cum că armonia celor patru elemente milenare, pământul, apa, focul şi aerul, au mare nevoie de un al cincilea, **iubirea**, milenară şi ea. Între *a fi, fire* şi *a avea, avere*, şcoala nemţeană a ales **să fie**. Şi este. Nouă să ne urăm, după firea noastră. *La mulţi ani!,* iar ei *La multe milenii!* (*Apostolul,* nr. 22, dec. 2000)

Valerian PERCĂ
Profesor

Dinspre monolog spre dialog

Reforma învăţământului românesc este un proces complex care se desfăşoară în cele două direcţii principale: cadrul formal de organizare şi conţinutul procesului de învăţământ.

Este un proces necesar atât pentru sincronizarea noastră europeană, cât şi pentru a ne desprinde cât mai repede de un sistem, care, în ciuda voinţei noastre mai poartă urmele unul sistem totalitarist. Monologul profesorului în faţa clasei trebuie înlocuit cu un dialog autentic, prin care elevii să îşi dezvolte capacităţile de comunicare, puterea de a-şi exprima şi argumenta coerent un punct de vedere. Mulţi dintre noi, ne-am dat seama că cele mai bune şi mai interesante răspunsuri se primesc „din bancă” şi nu de la elevii scoşi în faţa clasei, stresaţi de nota pe care o vor obţine; că o oră de clasă la o anumită materie poate fi organizată şi altfel decât pe formula tradiţională. Cred că în cadrul orelor de limba şi literatura română se pot obţine rezultate foarte bune cu elevii şi altfel decât dictând comentarii literare; că o atmosferă destinsă în clasă, de cooperare efectivă a profesorului cu elevii, o atitudine apropiată conduc la rezultate şcolare mai bune. Profesorilor tineri le este greu, poate, să vadă cum s-ar putea desfăşura orele altfel decât aşa cum o făceau profesorii lor, care i-au format şi cărora, în parte, le datorează poziţia socială dobândită. Deşi am mulţi ani în faţa catedrei îmi este greu să mă acomodez cu „actualii” elevi. Dar nu uit că aceşti elevi sunt copiii care la cinci – şase ani lucrează, dacă nu toţi, cel puţin unii dintre ei, pe calculator, învaţă limbi modeme prin metode interactive, uitându-se pe „satelit” văd spoturi publicitare prin telefonia celulară şi navighează pe Internet.

Învăţământul românesc se va aşeza în noua lui matcă atunci când aceşti elevi – ajutaţi acum de noi să se formeze în spiritul timpului lor, ne vor lua locul; ei vor percepe ca firească schimbarea şi vor inova creator pornind de la ideile lor îndrăzneţe, iar „noi” nu găsim întotdeauna argumente pentru a le combate, sfârşind uneori prin a le prelua, pentru a reflecta apoi la ele. (*Apostolul*, nr. 38, mai, 2002)

Gabriel PLOSCĂ
Profesor, Vicepreşedinte F.S.L.I.

CENUŞĂREASA

În anii ’94-’95 s-a decis, corect şi argumentat, că învăţământul profesional şi tehnic românesc trebuie să sufere modificări de esenţă pentru a se apropia de cerinţele unui învăţământ modern, pragmatic şi eficient. Prin programul Phare s-a primit finanţare şi asistenţă tehnică şi s-a trecut la treabă. Cu interes şi competenţă, chiar cu entuziasm, grupurile de lucru formate din profesori care predau efectiv la catedră, împreună cu specialişti din Ministerul Învăţământului, au elaborat standarde ocupaţionale, standarde de pregătire profesională, planuri de învăţământ, programe şcolare, şi auxiliare de învăţare pentru calificările stabilite pentru ceea ce părea să fie necesar economiei româneşti. Întreprinderile economice, de atunci, s-au străduit să fie buni parteneri, să se implice cât mai mult, deşi multe dintre ele începuseră să aibă serioase probleme. S-au creat un număr de şcoli pilot şi de demonstraţii model, cu o dotare deosebită, normală pentru alte şcoli europene, care să asigure desfăşurarea unui învăţământ profesional şi tehnic prin care să se formeze la elevi deprinderi temeinice de lucru. Puţin obosiţi, dar bucuroşi că au terminat lucrarea, actorii întâmplării au aşteptat nerăbdători evaluarea finală şi bucuria le-a fost deplină când au aflat că au muncit bine şi că proiectul putea fi generalizat la nivelul întregii ţări. Dar... aici filmul s-a rupt. Trebuiau alocaţi, prin bugetul naţional, banii necesari pentru a se asigura în toate şcolile pentru învăţământul profesional şi tehnic dotarea din unităţile şcolare model. Cei care aveau puterea de decizie (anii ‘98- ‘99) au stabilit însă că altele sunt priorităţile României şi aşa s-a ales praful de muncă şi speranţe. Şcoala profesională românească era în mare impas, se descurca cum putea, era din ce în ce mai criticată că nu răspunde cerinţelor de pe piaţa muncii, iar absolvenţii sunt slab pregătiţi. Nimeni însă nu voia să facă o analiză serioasă şi obiectivă a cauzelor acestei situaţii, să se recunoască precaritatea dotărilor din majoritatea unităţilor şcolare pentru învăţământul profesional şi tehnic (în unele cazuri dotările erau inexistente). Nici măcar semnalele primite din partea sindicatelor nu au fost auzite. România avea de rezolvat alte probleme importante: alegeri, remanieri guvernamentale, privatizări frauduloase, scandaluri politice. De la buget trebuiau plătite nemunca, investiţiile profitabile numai pentru clientela politică, campaniile electorale. Unde să mai încapă şi finanţarea învăţământului? S-au mai pierdut câţiva ani, s-au schimbat câţiva miniştri şi apare ca o idee salvatoare înfiinţarea şcolilor de arte şi meserii. O nouă finanţare Phare, iarăşi grupuri de lucru, alte SPP-uri bazate pe competenţe, alte calificări (europene?!?), curriculum nou, abandonarea totală a ceea ce a fost

valoros în învăţământul românesc, alte modele, altă muncă, alt timp, alte speranţe... Dar nici de data aceasta n-a fost să fie. Clasa politică nu este dispusă nici acum să investească prea mult în educaţie şi pregătirea profesională. Doar la cota de avarie. Mai mult, felia din tortul bugetar destinată educaţiei este prea mică şi atunci se decide ca instruirea practică să se facă cu clasa întreagă – un dezastru pentru calitatea pregătirii profesionale. Mulţi maiştri-instructori competenţi, devotaţi şcolii, sunt nevoiţi să părăsească sistemul, iar noi, sindicatele, nu am reuşit să facem ceva pentru a împiedica acest lucru. Nu se întâmplă nimic pentru baza materială necesară pregătirii profesionale. Ba se întâmplă ceva! Această bază, oricum depăşită, se degradează, în multe cazuri, având rol decorativ. În multe şcoli de arte şi meserii, din mediul rural, aproape nu există dotările necesare pentru formarea competenţelor cerute de o anumită calificare. Inventăm, în schimb PRAI, PLAI, PAS, discuţii şi conferinţe şi altele asemenea, care nu rămân decât vorbe în vânt, fără o alocaţie bugetară adevărată pentru educaţie şi pregătirea profesională. În februarie 2009 o nouă strigare dinspre minister: desfiinţăm SAM - urile şi punem în loc ce? Nimeni nu ştie exact, nimeni nu ştie de fapt ce vrem, nimeni nu ştie ce finalităţi dorim să atingem, dar trecem cu bine peste toate provocările unei asemenea decizii intempestive. După scenariul, de acum ştiut, se adună în grabă grupurile de lucru, chiar lucrează, dar aflăm că SAM - urile nu se desfiinţează, ci numai au luat un an de pauză! Din nou consternare, nu ştim ce să credem, nu ştim ce va urma. De gura sindicatelor se mai fac câteva corecţii, dar un lucru este cert: problemele învăţământului profesional şi tehnic românesc rămân grave şi sunt aceleaşi. Iată câteva dintre ele: – flexibilitate redusă şi racordare greoaie la cerinţele de pe piaţa muncii; – neconcordanţă între calificările noastre şi cele europene; – planuri de învăţământ supraîncărcate, iar în cadrul acestora un număr insuficient de ore pentru pregătirea profesională; – laboratoare şi ateliere-şcoală cu dotări depăşite, cu implicaţii directe asupra calităţii pregătirii profesionale; – lipsa unui cadru legislativ coerent şi explicit care să asigure bazele parteneriatului şcoală – agent economic comunitate locală; – admiterea computerizată a elevilor în învăţământul profesional şi tehnic fără a se ţine seama de aptitudinile lor reale. S-a vorbit, într-un anumit cadru, că Departamentul pentru Învăţământ Profesional şi Tehnic din cadrul FSLI nu ar avea o strategie proprie, lucru, în parte, real dar şi discutabil, pe care mi-l asum. De fapt, ne regăsim şi noi în strategia generală a FSLI de a determina o finanţare cât mai generoasă pentru educaţie, care ar rezolva multe din probleme sistemului. Nici nu cred, de altfel, că rolul departamentului este acela de a elabora strategii pentru învăţământul profesional şi tehnic, substituindu-se astfel Ministerului Educaţiei şi Centrului Naţional de Dezvoltare a Învăţământului Profesional şi Tehnic. Noi trebuie să fim partenerii acestor instituţii şi să ne preocupe şi componenta socială. În această calitate, de partener, sper ca şi Ministerul să accepte în mod real acest parteneriat, îmi permit să avansez câteva idei pentru o viitoare structură a sistemului de învăţământ profesional şi tehnic: – Învăţământul obligatoriu de 10 clase va fi asigurat prin şcoli generale şi licee (tehnologice, teoretice, vocaţionale). – După terminarea a 8 clase, elevii vor putea intra la liceele tehnologice pe baza unor teste de aptitudini sau a unui examen, în funcţie de cum hotărăşte fiecare unitate şcolară. Cei care nu reuşesc, vor continua învăţământul obligatoriu în şcolile generale. – După terminarea a 10 clase, elevii vor susţine examen de admitere în ciclul superior al învăţământului liceal tehnologic sau la şcoala profesională. – Ciclul superior al învăţământului tehnologic va avea 2 ani, iar absolvenţii vor avea nivelul 3 de calificare şi vor susţine un bacalaureat care le va permite să participe la examenele de admitere în anumite facultăţi din învăţământul superior. – Şcoala profesională va avea o durată de 1 an şi jumătate, iar absolvenţii vor avea nivelul 2 de calificare. Aceşti absolvenţi pot, eventual, să-şi continue studiile liceale la seral sau prin cursuri fără frecvenţă. – Există şi varianta ca ciclul superior al liceului să dureze 3 ani, iar bacalaureatul să fie ca în cazul liceelor teoretice. – Deoarece în învăţământul obligatoriu planurile de învăţământ vor fi comune pentru toate tipurile de şcoli (se vor face, pe îndelete, pe lângă disciplinele de bază şi educaţie fizică, educaţie muzicală, educaţie plastică, limbi străine etc.), la admiterea în ciclul superior al liceului tehnologic sau în şcoala profesională pot să participe şi elevii absolvenţi a 10 clase din şcolile generale sau din liceele teoretice. – Şcolile profesionale vor funcţiona pe lângă liceele tehnologice sau de sine stătător. În articolul de faţă am evitat, neapărat, un concept. Unul prea mult invocat şi niciodată împlinit. REFORMA. (*Apostolul*, nr. 117, iun., 2009)

Vasile POSTOLICĂ

Profesor universitar

Civilizaţie, matematică şi reformă

Comparativ cu cele mai vechi civilizaţii în care cunoştinţele despre numere şi figuri geometrice arătau nivelul general de înţelegere şi control al lumii înconjurătoare, astăzi se poate afirma fără nici o rezervă că tehnologia pe care se bazează civilizaţia modernă mereu ascendentă este, în esenţă, o tehnologie matematică.

Recunoscută ca unicul limbaj riguros al oricărei ştiinţe, matematica şi-a extins atât spectrul cercetărilor abstracte fundamentale cât şi cel al aplicaţiilor în cele mai diverse domenii, devenind pentru societăţile avansate ceea ce reprezintă aerul şi hrana pentru viaţă. Astfel, computerele şi supercomputerele care au invadat şi uimit lumea contemporană prin performanţele lor, informatica, în general robotica, automatica şi implicaţiile profunde asupra cotidianului reprezintă doar câteva modalităţi concrete de manifestare a matematicii, căci cultura universală în ansamblu devine din ce în ce mai matematizată. Matematica de azi nu mai este însă o disciplină rigidă, dominată de calcule ci o ştiinţă a calităţii care se autodezvoltă, dar asigură şi dezvoltarea celorlalte ştiinţe, chiar în intimitatea lor, concomitent cu organizarea şi simularea proceselor şi fenomenelor din lumea reală. În acest sens, matematicieni de prestigiu acordă cea mai mare atenţie modelării matematice, studiilor de ordin calitativ şi algoritmilor numerici, canale prin care matematica oferă cu generozitate serviciile sale oamenilor.

O realizare remarcabilă la care matematica a adus un aport considerabil este laserul cu aplicaţii spectaculoase şi în medicină: tratamentul unor forme de cancer, terapie fotodinamică, hipertermic indusă prin laser, localizarea şi tratarea afecţiunilor oculare, chirurgia bucală, neurologie, holografia medicală etc. Sistemele terapeutice moderne se bazează pe noile tipuri de laser cuplate cu echipamente electro-optice şi computere care permit atât diagnosticarea riguroasă cât şi aplicarea tratamentelor corespunzătoare. Alături de acest exemplu modest privind valorificarea tehnicilor oferite de matematică pentru realizarea unor aplicaţii biomedicale ale laserului, se cuvine să menţionăm şi faptul că până în anul 2000 oamenii de ştiinţă japonezi şi-au propus finalizarea cercetărilor care vizează o asistenţă medicală total computerizată.

Particularizând la actuala-reformă din învăţământul românesc apreciem ca fiind deosebit de importante următoarele direcţii:

- competenţa profesională să fie probată în orice moment; fiecare grad didactic fiind susţinut de o pregătire ştiinţifică corespunzătoare şi nu doar de experienţa acumulată în domeniu;

- acceptarea tinerilor dascăli şi nu înlăturarea lor în favoarea aşazisei experienţe didactice. Soluţia ideală constă în cuplarea noutăţilor ştiinţifice şi a personalităţii tinerilor cu experienţa didactică reală şi actualizată. Din păcate, spiritul de echipă ne lipseşte, deşi este atât de benefic;

- acordul învăţământului românesc cu sistemele de învăţământ cele mai evoluate din alte ţări, însă nu pe bază de reţete, ci în sensul unor colaborări, cooperări şi mai ales confruntări cu marile şcoli de prestigiu mondial şi adevăratele instanţe de apreciere obiectivă. Avem, într-adevăr, ce învăţa de la alţii (şi vom avea întotdeauna), dar învăţământul românesc a avut şi are ce oferi lumii, în majoritatea cazurilor, tinerii şcoliţi în România au fost felicitaţi în alte ţări pentru cunoştinţele pe care le posedau şi aptitudinile dovedite:

- aerisirea programelor şcolare şi simplificarea manualelor, dar respectând rigoarea ştiinţifică şi cu accent pe interdisciplinaritate;

Să ne apreciem şi valorificăm întâi valorile naţionale româneşti, oricât de modeste ar fi, iar oamenii lucrului bine făcut să fie apreciaţi ca veritabile valori. (*Apostolul,* nr. 9, nov., 1999)

Daniela PREPELIŢĂ

Profesor

Portret de sindicalist

25 de ani! ...Cu realizări, eşecuri, înţelegeri şi neînţelegeri, lideri devotaţi, membri mai mult sau mai puţin încrezători în deviză, unii interesaţi doar de drepturi, pentru că îndatoririle erau privite drept obligaţii… au trecut şi vor mai trece încă… Ar trebui să ne mândrim că aparţinem acestei Federaţii Libere, însă, uneori, norii se abat şi deasupra noastră. De ce? De ce aşa? Pentru că nu există unitate în simţire şi în gândire, pentru că nu întotdeauna cugetul e liber. Ne făurim, unii dintre noi, un univers în care ne facem propriile reguli şi pe care nici noi nu le respectăm. Sindicatul nostru nu este o apariţie spontană, este continuarea unei alte structuri, dar are o altă viziune asupra libertăţilor. Asta nu înţeleg mulţi. Dacă în vremurile de mult apuse (sau de curând) sindicalistul ştia doar că e o parte din marea masă, avea drepturi comune cu ale semenilor din câmpul muncii, astăzi nu înţelege pe deplin demersurile forului la care a aderat sau este afiliat, de bunăvoie, evident. Doar atunci când se câştigă drepturi iese la suprafaţă adevăratul militant, cel care crede cu adevărat în misiunea instituţiei, merge la mitinguri, poartă pancarte, mai mult sau mai puţin convins sau convingător. Dacă există cineva care să vorbească în numele lui şi nu-i cere părerea, înseamnă că este interesat de funcţie (în viziunea lui). Dacă i se cere părerea, se face nevăzut, nu vrea să se implice… Nu acesta ar trebui să fie portretul sindicalistului! Exemple? Destule – la noi şi peste tot în lume! În lumea democratică trebuie să existe demnitate şi bună credinţă. Pentru ca urmaşii urmaşilor noştri să aibă dreptul la decenţă, la educaţie, trebuie să ne implicăm TOŢI! Nu doar acceptând plata cotizaţiei lunare, ci, prin acţiunile noastre, să formăm un front comun pentru a ţine piept legilor strâmbe şi nedrepte ale stăpânilor, care, în loc să vină în sprijinul nostru, nu fac altceva decât să-şi urmărească interesele proprii. În viziunea aleşilor neamului, ale căror fotolii au depins şi depind încă de naivitatea şi imaturitatea noastră politică şi de votul nostru încrezător, învăţământul este Cenuşăreasa căreia, în loc să-i acorde respectul cuvenit, uită de unde au plecat şi de faptul că odată, unii dintre ei au purtat halatul suferinţei plin de cretă. Sau uită că nu ar fi ajuns acolo unde sunt, dacă nu ar fi trecut prin şcoala, care, se pare, a fost prea indulgentă… Stimaţi colegi, actori ai sistemului educaţiei, luaţi exemplul lui Moş Ion Roată şi haideţi să punem umărul la ridicarea bolovanului neîncrederii şi suspiciunii! Să căutăm în noi forţa care ne face liberi, să fim uniţi, pentru că doar aşa vom fi puternici! (*Apostolul*, nr 178, iunie, 2015)

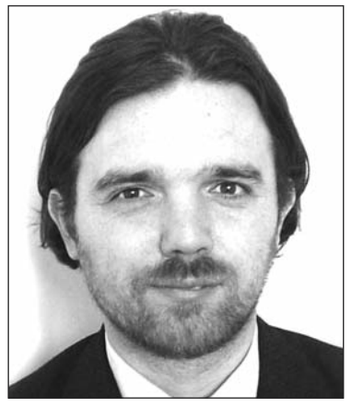

Adrian ROMILA

Scriitor

Cenaclul de joi: Cultură la liber şi numai din plăcere

Am aşteptat de mulţi ani să avem un spaţiu dedicat unui atelier literar. Simţeam că e un loc necesar, mai ales că eu, cel puţin, prin natura profesiei, cunoşteam în jur tineri care se ocupau de scris fără să-i ştie nimeni. Era bine să mai găsim din aceştia, să-i valorizăm, să-i ascultăm citindu-şi textele, să-i asculte şi alţii, să fie comentaţi, să afle ce e bine şi ce nu în scrisul lor, să vadă ce înseamnă literatură de calitate (eventual, alta decât aceea din şcoală) şi, acolo unde e cazul, să-i ajutăm să debuteze. Voiam ceea ce se numeşte, clasic, un „cenaclu”, o instituţie extrem de utilă şi foarte frecventată de junimea literată, de la noi şi de aiurea. Tradiţia cenaclurilor în arealul autohton e consistentă şi s-a dovedit dintotdeauna (se dovedeşte încă, din plin!) eficientă în descoperirea de nume care să se impună şi în menţinerea unei anume atmosfere culturale publice. Un asemenea spaţiu a putut deveni, de prin octombrie, spre bucuria noastră, sala „Veronica Micle” la Biblioteca Judeţeană „G.T. Kirileanu”. Programul de înnoire managerială a instituţiei a permis o reorganizare a sălilor şi a activităţilor, astfel încât să se facă loc, pe lângă altele, unui cenaclu literar. Cu o sală la dispoziţie şi un bibliotecar desemnat ca secretar permanent (Dan Iacob), am primit mână liberă de la Adrian Alui Gheorghe, proaspătul director, să-i dau formă. Aşa s-a născut „Cenaclul de joi”, impulsionat de un angrenaj uman care a presupus atât prezenţa unui nucleu scriitoricesc autentic, la Piatra-Neamţ, cât şi voinţa de a aşeza literatura sub egida unei continuităţi şi a unei permanenţe gratuite. Am conceput o deviză („Cultură la liber şi numai de plăcere!”), un afiş, o pagină de facebook (administrată de promiţătoarea Irina Nuţu), am convenit o zi (joia, la două săptămâni), o oră (17) şi o strategie: vom citi şi comenta poeziile celor care se înscriu (selectate anterior de mine), vom avea, când se iveşte ocazia, invitaţi, vom fi prezenţi la manifestări literare locale, vom viziona filme de artă şi, sub aceleaşi auspicii poetice, le vom discuta. Totul a decurs conform aşteptărilor, căci am avut public de la prima şedinţă, tineri pasionaţi, inteligenţi, deferenţi şi deschişi, şi am format deja o „familie” cenaclieră care asigură minunate seri de lectură şi dialog. Se discută foarte serios şi aplicat, cu textele în faţă, se încrucişează concepte, analogii şi impresii, în polemici din care nu lipsesc relaxarea şi spiritul ludic. Totul se desfăşoară firesc, fără crispare şi poză intelectuală, într-o atmosferă care a redescoperit libertatea binefăcătoare a frumuseţilor din cuvinte, idei, afecte şi simboluri. Având în spate experienţa unor asemenea întâlniri încă din studenţie, am observat cu încântare că literatura e încă o opţiune de viaţă pentru mulţi adolescenţi (deşi avem şi oameni în toată firea printre participaţi!), că şcoala nu satisface nici pe departe nevoile şi căutările lor spirituale şi că, dacă nu toţi vor deveni, poate, scriitori, măcar vor forma un public care să demonstreze că esenţa ultimă a unei societăţi rezidă în nivelul ei cultural. Nu-mi rămâne decât să sper că „Cenaclul de joi” va dăinui cât mai mult şi că-şi va atinge scopurile pentru care l-am făcut posibil şi l-am susţinut. În nebunia zgomotoasă şi meschină, din jur, „cultura la liber şi de plăcere”, cărţile, scrisul sunt, încă, opţiuni viabile. E foarte reconfortant să ştii şi să vezi că-i aşa! (*Apostolul,* nr. 161, dec., 2013)

Leonard ROTARU

Profesor

Domnule Învăţător,

Despre dumneavoastră, domnule învăţător, s-au spus multe./ Vrute şi nevrute./ Uneori frumos, alteori duios, câteodată, pe nedrept, scandalos. //

Aţi fost de multe ori uitat. /Uneori invidiat. /Noi am înţeles că sunteţi actor, nu element de decor! /Stânjenit de istorie, aţi păşit, ani de-a rândul, pe neobservate,/şi, pe bună dreptate, aţi câştigat şi celebritate. //

Aţi promovat cu insistenţă dialogul. /Vi s-a răspuns de multe ori cu monologul./ Puţini, şi aceia fără de putere, /v-au cercetat din când în când câte-o durere…//

În clasă vă simţiţi uimitor, domnule învăţător! /Uneori vă mai doare o mână, un picior, de multe ori un gând, / dar copiii nu v-au văzut niciodată plângând! //

Păreţi îngrijorat şi revoltat de avalanşa vulgarului şi a obscenului/ şi vă învinovăţiţi că nu puteţi opri emisiuni televizate,/ de proastă calitate.//

Domnule învăţător, idei şi simţiri aţi revărsat mereu peste sufletul meu./ Mi-aţi cultivat speranţa, mi-aţi oferit povaţă,/ cu eleganţă şi toleranţă, ca să păşesc uşor în viaţă. //

Domnule învăţător, eu, discipol stăruitor, / vă păstrez iubire şi vie amintire! /Al dumneavoastră, cel de altădată şcolaru’, /Leonard ROTARU (*Apostolul,* nr. 128, iun., 2010)

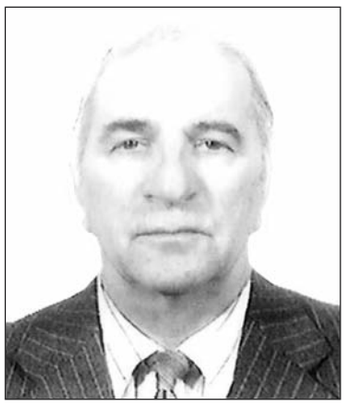

Dumitru RUSU

Profesor

De ce îl iubim pe bădia Creangă?

E de-al nostru, ne-a intrat în sânge. E humuleştean get-beget. Ne-a lăsat *Capra cu trei iezi, Harap Alb* şi Capra cea râioasă şi fudulă a Irinucăi, basme şi poveşti nemuritoare. Ibrăileanu, directorul *Vieţii Româneşti* consemna la vremea lui: „Creangă scrie cum vorbeşte, româneşte, ţărăneşte, seamănă cu I. I. Mironescu de la Tazlău.” Aşa o fi!

Cine a studenţit la Iaşi e imposibil să nu fi vizitat Bojdeuca din mahalaua Ţicăului, numită şi Muntenimea de Sus. Normal, n-a mai prins cele 20 de mâţe jucăuşe, pripăşite pe lângă casa povestitorului, nici pe motanul cel roşcat cu ochi albaştri, preferatul stăpânului. Pezevenchiul de motan, numit Titu, sărea de pe prag pe clanţă şi intra în bojdeucă când poftea. N-a mai fost zărit nici Eminescu, care a locuit aici şase luni. Acolo i-a citit *Luceafărul* şi *Doina* lui Creangă, de a plâns acesta în hohote. Absenta la apel şi Tinca Vartic, soţia fără nuntă a învăţătorului, care, cum a murit stăpânul bojdeucii, i-a vândut singurul portret unui seminarist. S-a măritat şi l-a uitat pe bădia Creangă. Norocul nostru? Cumpărătorul a fost un om de treabă, a dus portretul la Academie. A stat mult timp în biroul lui G. Călinescu iar după… al doamnei Zoe Dumitrescu Buşulenga, care l-a trimis în Ţicău, de unde a fost înstrăinat.

Îl iubim pe bădia Creangă pentru că, numai cu el putem evada în copilărie. Numai cu el se poate hoinări pe coclauri. Exact cum o făceau cei doi amici, Creangă şi Eminescu. În filmul regizorului Nicolae Mărgineanu, realizat în '89, rolurile principale au fost interpretate de Dorel Vişan şi Adrian Pintea. În acel film memorabil este o scenă de profund realism, atunci când cei doi amici se trezesc într-un pod cu fân şi Creangă spune: „Hai, bădie, hai că-i joi!”. Erau după un raid făcut prin cârciumile din Ţicău: Trei sarmale, Trei calici sau Trei salcâmi. Nu evitau nici Bolta rece, unde se întâlneau Junimiştii.

Ţicăuanii sunt mândri că pe uliţa lor a trecut şi povestitorul Creangă. Mai mult, sunt convinşi că au ceva din Nică a lui… Astfel, preotul Brânză din Ţicăul de Sus, seamănă leit cu Creangă. Interpretează magistral pe Chiorpec Ciubotaru. Fire băşcălioasă, povesteşte vizitatorilor că parohia părintelui Smântână (Creangă) este păstorită acum de părintele Brânză. De unde avem aceste informaţii? De la prof. C. Parascanu, muzeograf la Bojdeuca timp de 30 de ani. Are şi o carte despre humuleştean.

În sfârşit, îl iubim pe bădia Creangă pentru că a lăsat „limba românească să zburde fermecător prin hârtoapele naturale”. Cuvintele sale au puritatea acelui bob de rouă care n-a fost atinsă decât de prima rază dumnezeiască de soare. Creangă n-a fost inventat, el a existat întotdeauna, în noi, nemţenii. (*Apostolul*, nr. 195, ian., 2017)

Liviu Constantin RUSU

Profesor, Preşedintele AINT

25 de ani de la reînfiinţarea Asociaţiei Învăţătorilor din judeţul Neamţ – o sărbătoare a şcolii nemţene

Proiectul educaţional care a avut drept scop să omagieze activitatea unei asociaţii a cadrelor didactice mai veche de 100 de ani s-a finalizat cu succes. AINT a adunat sub cupola sa circa 200 de profesionişti ai şcolii nemţene devenind în acest fel, pentru câteva ore, o platformă de discuţii utilă în elaborarea unei viziuni de ansamblu despre trecutul, prezentul şi viitorul profesiei didactice sub toate aspectele sale. A fost poate un moment unic care a adunat laolaltă administraţia publică locală, conducerea ISJ Neamţ, a Casei Corpului Didactic, a Sindicatului din Învăţământ, directori de şcoli, educatoare, învăţători şi profesori, cu toţii implicaţi în acelaşi demers ce vizează îmbunătăţirea calităţii actului educativ. A fost un moment în care Asociaţia Învăţătorilor s-a dovedit a fi o verigă credibilă între lumea şcolii şi comunitate, un „actor social” cunoscut şi recunoscut în tot judeţul Neamţ. A fost pentru noi o recunoaştere a capacităţii organizatorice, un test care ne-a redat încrederea în misiunea pe care ne-am asumat-o, în principiile vieţii asociative. A fost un eveniment, venit la momentul potrivit, care a reuşit în mare măsură să ne ofere câteva răspunsuri la incertitudinile care ne-au făcut uneori să ne îndoim de noi înşine şi de ceilalţi. Ne-am convins şi am convins că suntem o structură a societăţii civile organizată, coerentă şi profesională. Că suntem o structură care este capabilă să susţină dezvoltarea sistemului de învăţământ şi creşterea profesională a membrilor săi.

Şi ce a fost cel mai important pentru noi… I-am simţit pe colegi aproape. I-am simţit că au nevoie de noi, că înţeleg cât este de important profesional şi personal să fie afiliaţi la o comunitate profesională, aşa cum este AINT. Este ca o declaraţie de ataşament rostită de ambele părţi, o declaraţie bazată pe valorile unei bune reprezentări a intereselor colegilor noştri: deschiderea, participarea, răspunderea, eficienţa, coerenţa.

Toate instituţiile şi organizaţiile din învăţământ au o misiune comună: emanciparea de substanţă a oamenilor şcolii. Îndeplinirea acestei misiuni este condiţionată atât de construirea şi afirmarea propriei identităţi, treptat, prin programele şi activităţile derulate, cât şi de buna cooperare cu celelalte organizaţii / instituţii din comunitatea locală. Proiectul nostru a fost un bun exemplu de cooperare.

Pentru toate aceste „beneficii” trebuie să mulţumesc partenerilor: Consiliul Local Piatra Neamţ, Primăria Piatra-Neamţ (personal d-lui primar Dragoş Chitic), Inspectoratului Şcolar judeţean Neamţ, Sindicatului Liber din Învăţământ Neamţ.

Trebuie să le mulţumesc tuturor participanţilor şi nu în ultimul rând colegilor mei din Consiliul Director. (*Apostolul,* nr. 186, martie, 2016)

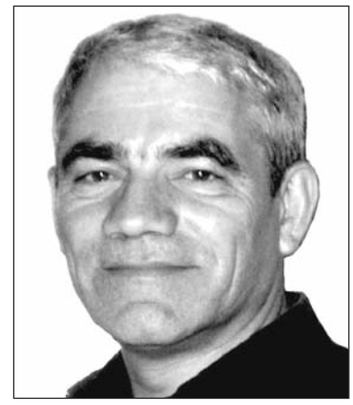

Nicolae SAVA

Ziarist

Locul unu în topul revistelor şcolare

*** Judeţul Neamţ – o adevărată pepinieră de jurnalişti**

La etapa naţională a concursului de jurnalism organizat de Ministerul Educaţiei, Cercetării şi Tineretului, judeţul Neamţ a participat cu un număr record de reviste şcolare, între celelalte judeţe ale ţării. Din cele 15 prezentate în concurs, opt sunt scrise de elevii din clasele I-VIII, iar şapte – de licee, seminarii sau grupuri şcolare. Un juriu competent, care a avut drept criteriu principal calitatea materialelor din aceste reviste ale elevilor dar şi condiţiile grafice sub care se prezintă acestea, a acordat titluri de laureat celor mai bune, premiu constând în participarea a câte doi redactori elevi la o tabără gratuită de jurnalism, care a avut loc în vară, la Iaşi. În urma jurizării au primit titlul de „laureat” 30 de reviste din ţară, judeţului Neamţ revenindu-i patru titluri.

Au primit o astfel de distincţie revistele „Anotimpuri” a Grupului Şcolar „Gheorghe Cartianu” Piatra-Neamţ, „Aripi de gând” a Şcolii generale nr. 1 Roman, „Lumină lină” – ediată de elevii de la Seminarul Teologic „Sfinţii Împăraţi Constantin şi Elena” Piatra Neamţ şi revista „Suflet şi lumină” – editată de elevii Seminarului Teologic „Cuvioasa Parascheva” de la Agapia. Trebuie remarcat faptul că numărul mare şi calitatea deosebită a revistelor şcolare din judeţul nostru sunt în primul rând rezultatul muncii unor cadre didactice de la

aceste instituţii de învăţământ care, cu pasiune şi dăruire, au dat aripi talentelor aflate încă pe băncile şcolii dar şi sponsorilor care au făcut posibilă editarea acestora cu periodicitate. Putem aprecia că, prin aceste reviste şcolare ce apar la Neamţ, în judeţul nostru funcţionează o adevărată pepinieră de jurnalişti.

„Titlurile de laureat primite de aceste reviste şcolare constituie o recunoaştere a muncii depuse în ultimii 10 ani de generaţii de tineri jurnalişti din şcolile şi liceele nemţene dar şi a dascălilor care îi îndrumă în acest domeniu al presei şcolare. Suntem siguri că din rândul acestor elevi se vor ridica scriitorii şi jurnaliştii valoroşi de mâine, de care are ţara nevoie, ştiut fiind că presa este cea de a patra putere într-un stat democratic. Iar cei care nu vor îmbrăţişa această carieră în viaţă vor şti cel puţin să scrie corect româneşte, ceea ce e tot un câştig pentru ei şi pentru noi” – ne-a declarat profesorul Constantin Tomşa, redactorul coordonator al revistei „Anotimpuri”, una din cele premiate recent. (*Apostolul,* nr. 52, sept., 2003)

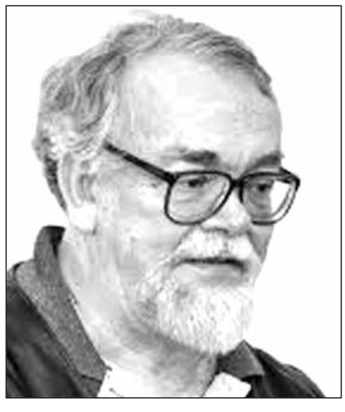

Lucian STROCHI

Scriitor

O întâlnire de suflet- sau scurt tratat despre culori

Duminică, 24 martie 2002, societatea RIFIL a fost gazda generoasă a unei ample expoziţii de pictură şi grafică. Au expus în sala de consiliu, în birouri, pe holuri, invadând practic cu lumină, culoare şi suflet spaţiile neconvenţionale, 15 artişti plastici nemţeni, de la Iulia Hălăucescu la Dumitru Mosor.

Expoziţia a beneficiat de un spaţiu ideal, lucrările, dintre care cele mai multe de mari dimensiuni, au putut „respira” liber.

Artiştii nemţeni s-au străduit să participe la această întâlnire de suflet cu cele mai reprezentative lucrări, unele din colecţiile personale, nivelul general fiind unul foarte înalt.

Iată câteva dintre cele rostite la vernisaj: **Doina Daşchievici** e permanent în căutarea perfecţiunii şi a originilor; mandalele ei, pătratele sau romburile concentrează tensiuni neobişnuite, par plicuri care se deschid sau se închid şi care conţin mesaje disperate, asemeni celor ascunse de marinari într-o sticlă şi aruncate în mare; un verde astral, verde Daşchievici, îi traversează lucrările ca un vânt cosmic; **Arcadie Răileanu,** basarabeanul venit în urmă cu doi-trei ani în Neamţ a reuşit să se integreze perfect, după ce a izbutit să producă breşe în mişcarea plastică nemţeană, prin culorile sale spectrale pure, prin severa construcţie (e arhitect!), prin sugestiile pe care le permite privitorului, fiind un artist în vogă; **Iosif Haidu**, din Roman, un artist pentru care grafica e o adevărată religie şi care acum şi aici e prezent cu două acuarele; **Dan Cepoi**, artist traversat de nelinişti metafizice, pictând ochi de strigoi, aflaţi în cer sau în arbori, urmărindu-te necruţător, ochi plini, nu striviţi în materie precum cei ai lui Ţuculescu; fructele sale sunt răscoapte, gem de dorul încolţirii, al viitorului arbore; **Iulia Hălăucescu**, maestra recunoscută a acuarelei, prezentă cu patru lucrări reprezentative, de la ultima frunză la culorile primăverii, de la trudnicul drum fizic şi metafizic al Ceahlăului până la silueta graţioasă a unei mănăstiri; **Dumitru Bezem**, condotier ce îşi revendică mereu şi mereu alte teritorii (plastice) obligându-ne apoi să recunoaştem că îi aparţin: biserici, vetre, hornuri, case vechi, viori, cobze; **Dinu Huminiuc**, grafician pendulând între rigoarea contrastelor fundamentale şi valoarea implicită a seninelor, creştine sau păgâne; **Ioan Popei**, iconar intrat definitiv în conştiinţa publică prin stilul său inimitabil, prin arta de a „îmbătrâni” icoane, acum în ipostaza de pictor aproape nonfigurativ, cu tuşe lungi şi curajoase; **Dumitru Mosor**, un tânăr pictor din Târgu Neamţ, extrem de talentat, pictând cu aceeaşi uşurinţă peisaje „realiste” şi lucrări abstracte; **Grigore Agache**, un pictor cu o religiozitate autentică, cu rezolvări unice, avid de spaţii largi; **Mihai Agape**, un pictor care a evoluat spre o metaforă obsedantă, cea a pădurii: **Gheorghe Diaconu,** a cărui pictură geologică impresionează întotdeauna; **Gheorghe Vadana**, pictor aflat în perioada „albastră”, propunându-ne mituri ale peşterilor şi duhuri ale pădurii; **Dumitru Bostan** jr. pictor al luminii, având ştiinţa de a asigura fiecărui obiect o lungime de unda luminoasă unică: **Violeta Dinu-Şerban**, fiica a câmpiei având nostalgia pădurii, orchestrându-şi savant, cromatic, adevărate simfonii silvestre.

Evident, o expoziţie colectivă prezintă şi dezavantaje, lipsindu-i adesea unitatea. Acum, la RIFIL, a fost o „unitate în diversitate”, între pictori având loc o concurenţă totală.

RIFIL -ul a fost prezent şi prin conducerea sa, domnii Luigi Bodo şi Ion Strătilă, fapt ce a permis tuturor să (-şi) reamintească rolul acestei societăţi în sprijinirea culturii, sportului, sănătăţii.

A fost un dialog al artelor, o întâlnire de suflet, un prolog pentru aniversarea a 30 de ani de la constituirea acestei societăţi, din toate punctele de vedere exemplară. (*Apostolul*, nr. 36, mart., 2002)

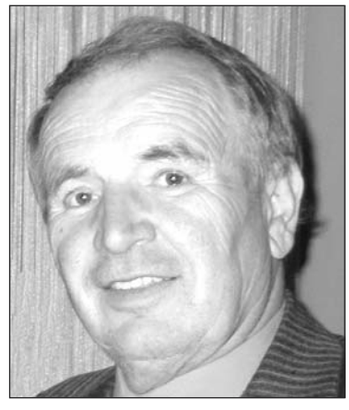

Gheorghe ŢIGĂU

Profesor

Dirigintele – Administrator sau lider al şcolarilor?

În urmă cu aproape 40 de ani, reputatul director al liceului sătesc în care debutam ca profesor-filolog, octogenarul şi strălucitul profesor Alexandru Ţăranu, mi-a încredinţat, ca diriginte, una dintre clasele a IX-a. Era un semn de preţuire şi de încurajare, de vreme ce dădusem, cu destulă uşurinţă, uitării cele învăţate la Universitate despre calităţile pe care trebuie să le întrunească un foarte tânăr dascăl, aflat, pentru întâia oară, în ipostaza menţionată. După o noapte de nesomn, în prima lecţie de dirigenţie, m-am adresat, după câte îmi amintesc, elevilor astfel: „N-am împlinit încă 23 de ani şi de la conducerea liceului am primit misiunea onorantă şi preţioasă de a vă fi diriginte, pe întreaga durată a şederii voastre în această şcoală. Mă voi strădui să vă fiu alături şi mergem împreună pe calea pozitivă a binelui, frumosului, adevărului, hărniciei şi cinstei. Tot împreună vom face eforturi să stârpim răul din noi, stimulând faptele bune, demne, aducătoare de beneficii sufleteşti. Când va fi cazul, vom face apel prin consultarea voastră şi a regulamentelor, la măsuri preventive, nu represive. Nădăjduiesc că intenţiile mele vor fi înţelese cum se cuvine, că vom mobiliza tot ceea ce avem mai bun în noi, că ne vom face împreună datoria, spre binele nostru, al liceului în care vom trăi şi vom învăţa împreună, iar peste mulţi ani, şi în folosul comunităţii în care vieţuim.” M-am străduit să mă ţin de cuvânt, fără a accepta ipostaza de stăpân al clasei, nici de bunică înduioşată de orice „ispravă”. M-am considerat un prieten al şcolarilor, care şi-a asumat o uriaşă responsabilitate, un sfătuitor şi un lider moral acceptat. Bănuiesc că nu voi fi acuzat de exagerări dacă mărturisesc şi că, în anii care am fost diriginte, în liceu şi în gimnaziu, am făcut efort, după înzestrarea şi priceperea mea, să fac din clasele al căror diriginte am fost, un organism sănătos, care, spre bucuria mea, a funcţionat, în mare măsură, bine, de la sine şi pentru sine, fără a necesita intervenţii represive din partea dirigintelui, altor profesori, directorilor sau unor agenţi exteriori. Nu pot decât să le mulţumesc eminenţilor mei şcolari cărora le-am fost diriginte pentru buna lor purtare, pentru conduita intelectuală şi morală aproape fără cusur, pentru întreaga lor prestaţie. Tot ceea ce am făcut, am gândit şi am făcut împreună lecţii de dirigenţie, dialoguri cultural artistice, excursii şi drumeţii, partidele de fotbal, volei, tenis şi pescuit. Consecvenţa cu care am respectat înţelegerile noastre şi regulamentele şcolare au pătruns adânc în fiinţa lor, lăsându-le urme deosebite. De aceea, foarte mulţi dintre ei trăiesc în omenie şi în respect pentru valorile morale, ceva mai departe decât răul şi zvâcnirile existenţei. Fără îndoială, viaţa unui diriginte nu este una deloc simplă. Dirigenţia se constituie ca o adevărată instituţie morală, cu luminile şi umbrele sale. Spun nişte pedagogi şi practicieni elevaţi că în cele mai multe cazuri, o clasă are înfăţişarea dirigintelui său. Dirigintelui îi trebuie har şi distincţie. Unul ca mine nu le-a avut. Am încercat să le compensez cu muncă şi grijă sporită pentru satisfacerea intereselor serioase, imediate şi viitoare, ale şcolarilor mei. Între şcolari şi diriginte, raporturile de opoziţie sunt excluse. Atâtea derapaje ale educaţiei izvorăsc nu numai din lipsa de personalitate a unor diriginţi, ci şi din

inexistenţa unui sistem unitar de educaţie specific fiecărei şcoli. Educaţia este o operă complexă, care nu poate să accepte tendinţele centrifuge ale unor diriginţi, ale căror demersuri nu se înscriu în legile morale scrise şi nescrise ale vieţii. Gândirea, limbajul, vestimentaţia, seriozitatea, corectitudinea, bogăţia informaţională şi sufletească, obiectivitatea, gesturile – într-un cuvânt exemplul exemplu personal al dirigintelui – dau elevilor intuiţia vie a faptelor omeneşti superioare, trăite împreună cu ei influenţându-i cu mult mai mult decât abstracţiunile. (*Apostolul*, nr 66, dec, 2004)

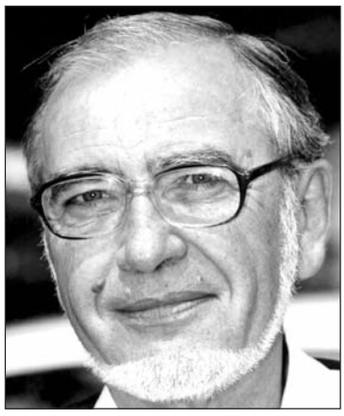

Constantin TOMŞA

Critic literar

Puterea ascunsă a cuvântului poate schimba lumea:

ZĂPADĂ ŞI FUM de Cătălin Stupcanu

Mă număr printre cei care au avut privilegiul de a se afla în preajma lui Cătălin Stupcanu, în anii ‘70, când eram salariat al Comitetului de Cultură şi Artă al Judeţului Neamţ, şi în perioada 1983-1989, când amândoi am fost trimişi la „munca de jos” – cadre didactice la Şcoala Nr. 1 din Piatra-Neamţ, eu de la „cultură” şi el de la „ziar”. Nu pot spune că am fost prieteni, dar între noi s-a statornicit o amiciţie bazată pe respect reciproc şi pot afirma cu certitudine că am reuşit să-l cunosc într-o oarecare măsură, mai precis, atât cât mi-a îngăduit el. Aceste gânduri mi-au fost provocate recent de editarea, sub emblema Editurii „Cetatea Doamnei” (Piatra-Neamţ, 2008), a cărţii ZĂPADĂ ŞI FUM (scrieri de tinereţe), o antologie (poezie şi proză scurtă) semnată Cătălin Florin Stupcanu şi alcătuită de Maria Stupcanu în anul când autorul ar fi împlinit 70 de ani, dar de la moartea căruia, în toamnă, se vor împlini 8 ani (n. 02. 04. 1938 – d. 26. 09. 2000). Cartea conţine, în cele două compartimente „Poezii (1957- 1968)” şi „Proză (1960-1980)”. Unele dintre aceste scrieri, în mod sigur, au apărut în presa vremii. Din păcate, acest lucru nu este menţionat decât la modul general „publicate de-a lungul vremii în diverse publicaţii”. Nu spunem o noutate, pentru cei care l-au cunoscut: Cătălin Stupcanu a fost un om al drumeţiilor la fel de îndrăgostit de natură ca şi înaintaşul său pe care îl aminteşte într-o proză, fără să-l numească (nici nu era nevoie): „... într-un colţ de stradă se păstrează casa acelui insolit profesor de liceu, cu obiceiuri faunești de cutreierător al pădurilor, din care literatura noastră a tras bună dobândă...” Atât în proză, dar mai ales în poezie, Cătălin Stupcanu este zgârcit cu cuvintele sau, poate, prea exigent cu sine, din aceste două stări născându-se poezia concisă, discretă precum a fost mereu autorul ei: „Pădure veche de stejar / Încremenită-n pragul toamnei, / Atâta linişte-i în umbra ta, / Că frunzele-ţi de-aramă prăfuită, / Atinse numai, or începe a cânta” („Inscripţie pe un arbore”). El nu este un „cântăreţ al naturii”, un versificator în felul poeţilor din zorii literaturii române, ci unul modern, conştient de ceea ce pune în pagină şi chiar ţine să atragă atenţia: „nu oricui îi e dat să se bucure de neprihănita şi paşnica albă floare” („Primăvara”). Parafrazându-l, credem că nu oricui îi e dat să toarne în vers frumuseţea naturii. Numai cei aleşi sunt înzestraţi cu acest har şi Cătălin Stupcanu a fost unul dintre ei. Era convins că între el şi natură este o stare de comuniune reciprocă: „Poate în secunda când voi trece dincolo, / Aceşti stejari şi mesteceni şi fagi / Îşi vor învolbura o clipă coroanele / De purpură şi brocart, atât de dragi, / Şi vor suna lin abia atingându-se / Trunchiurile lor lungi, / Ca nişte buciume prelungi...” („Mă plimbam prin păduri şi livezi”). Oare în acea toamnă de sfârşit de mileniu...? Compartimentul al doilea al cărţii – proza – este, după părerea noastră, partea cea mai rezistentă a cărţii, dând posibilitatea cititorului să-l cunoască pe Cătălin Stupcanu aşa cum a fost şi cum îl caracterizează, în „Cuvânt înainte”, succint dar exact, cea care i-a fost soţie şi l-a însoţit în drumeţiile sale, Maria Stupcanu: „Cătălin Stupcanu a lăsat, pentru toţi cei care l-au cunoscut, imaginea unui om drept, cinstit, corect, deştept, un om care a trăit în aşa fel încât să nu-i fie ruşine niciodată de el însuşi.” Primele proze din această carte, pline de metafore, de simboluri, demonstrează înzestrarea autorului cu harul descrierii, sunt pagini de literatură autentică, originală. (...) Precum un pictor care reţine pe pânză lumina în diversele ei stări, autorul nostru dovedeşte că are ochiul format şi harul aşternerii imaginilor artistice pe hârtie, alcătuind tablouri de o măreţie aparte. El nu a străbătut câmpia, dealul, dar mai ales muntele, nu a traversat râul indiferent. A ştiut să vadă, să asculte, să înţeleagă fiecare tresărire a frunzei, a firului de iarbă, la adierea vântului, să savureze acea simfonie a naturii în întregul ei, dar, ca un adevărat maestru, s-a priceput să asculte şi partitura fiecărui instrument al ansamblului: „La începutul nopţii, brazii şed nemişcaţi, nepăsători şi negri; ei sunt ai nordului! Pădurile de fag se înfioară de spaima niciodată biruită. Întreaga noapte se zbuciumă să fugă, trunchiurile sună prelung, speriind tăcerea...” („Nord”). În prozele sale, adevărate „icoane” din Munţii Neamţului, este prezent şi omul acestor locuri, cu munca, cu bucuriile şi necazurile, cu obiceiurile lui. În partea a doua a compartimentului proză au fost grupate, fără un semn anume, scrieri mai puţin literare (nici autorul nu şi-a propus aşa ceva), dar care pun în discuţie norme de comportament uman, concepte, iar comentariile sale dau posibilitatea cititorului să completeze portretul semnatarului acestei cărţi, personalitatea sa marcată de vasta cultură asimilată în timp şi împărtăşită semenilor. Tot aici, găsim ideile autorului despre scris, despre arta cuvântului şi convingerea că această îndeletnicire nu este la îndemâna oricui, subliniind rolul cuvântului / cuvintelor, mai ales, când acestea „scapă şabloanelor”: „Fiecare cuvânt are o anumită rază de bătaie, în funcţie de care vădeşte puterea; forţa câtorva e uriaşă, comparabilă poate doar cu energia concentrată a materiei: odată declanşată, puterea ascunsă a cuvântului poate schimba lumea”. (*Apostolul*, nr. 105, mai, 2008)

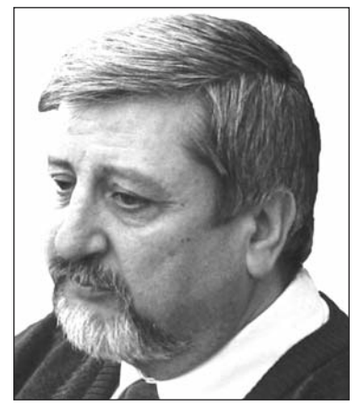

Dumitru Dănuţ URSACHE

Profesor

Similitudini, armonie şi ordine cosmică

*** Fragment de Poetică –**

Există nenumărate feluri de frumuseţe, căci orice fiinţă, orice fenomen, pot fi frumoase în felul lor. Frumuseţea este uneori şi ignobilă, toată lumea recunoscând că grotescul are ambiţiile sale estetice, existând atâtea şi atâţia ca Bosch şi Goya. O floare de mină este comparabilă din acest punct de vedere, al frumosului, cu un fulger, diseminând cristale pe care le ascunde pământul în adâncurile lui, produsul unei întâlniri surprinzătoare a parametrilor fizico-chimici, temperatura, presiunea şi mulţi alţii, conspirând sau conlucrând pentru a da viaţă unei forme unice. Fulgerul şi floarea de mină au multe lucruri în comun, mai întâi felul în care se nasc, adică sub semnul unor forţe care se acumulează şi se opun, dar se şi presupun reciproc. Numai că sclipirea de lumină vine din adâncurile cerului iar sclipirea cristalului de cuarţ vine din cealaltă adâncime. Totuşi abyssus abyssum invocat! Aşa spuneau cei vechi, atrăgându-ne atenţia asupra înrudirii dintre cele două adâncimi sau poate mai mult căci cele două nu ar putea exista unul fără celălalt. Ne trimite gândul şi la înţelegeri mai îndrăzneţe, cum ar fi cele legate de sensurile estetice ale Genezei, sau ale Facerii biblice, fiindcă nu putem să ne închipuim Creaţia altfel decât un act estetic, din moment ce textul scripturistic recunoaşte că lui Dumnezeu i-a plăcut. Frumos şi bun. Kolos kai agathos. Vechii greci, trăitori pe vremurile lui Homer şi Pindar au impus această interpretare devenită

clasică tocmai datorită faptului de a fi redat astfel un înţeles general acceptat. Tulburătoarea armonie a lumii, frumuseţea ei, în interiorul căreia fulgerul ca lumină, sclipire cerească se regăseşte în sclipirile unui cristal subpământenesc, ne provoacă la constatarea unei solidarităţi de esenţă şi de rezistenţă. Structurată la scară cosmică, această armonie este forma supremă de manifestare a frumuseţii lumii. Ea este un aspect de esenţă şi de rezistenţă, pentru că frumuseţea asigură perenitatea, veşnicia existenţei. Forţa, autoritatea acestei virtuţi – căci frumuseţea este o virtute, în sensul dat de filoanele clasice ale esteticii, cele greceşti în primul rând – este mai importantă decât altele, ba chiar atât de importantă încât pune între paranteze, suspendă (epohe, ar spune Heidegger) chiar şi principiile Fizicii. (…)

Fulgerul are o viaţă scurtă, tocmai datorită faptului că este prea puternic. Este frumuseţea în mişcare, ca şi fenomenul furtunii ce-l generează. Această dezlănţuire de energie şi dinamism implică ideea de grandoare. Grandoarea este o frumuseţe superlativă, dar ea este un atribut exclusiv al Naturii. Oamenii, fiinţele nu au grandoare. Dintre toate fenomenele Naturii nimic nu este mai grandios decât fulgerul, dar această calitate are două niveluri. Munţii înzăpeziţi, întinderea mării sau a pustiului deşertic, pădurile seculare, marile cursuri de apă, au grandoare. Nu sunt multe pe lumea aceasta care să poată primi o asemenea calificare. Un fulger este grandios, pentru că este ... fulgerător, adică foarte scurt în timp. În plus el este mortal, produce admiraţie, surpriză, dar şi teamă. (…) Grandoarea şfichiuitoare a fulgerului taie respiraţia, înfricoşează şi încântă în acelaşi timp, pe când cea a creştetelor alpine plutind pe deasupra norilor, ca insule ale singurătăţii pe o mare îngheţată, induc o pace melancolică. Privitorul contemplă cu satisfacţie simţindu-se învingător în lupta cu oboseala urcuşului, transpiraţia şi kilogramele de conserve din rucsac. Grandoarea are două niveluri: cursul vijelios al unui râu, avalanşele de zăpadă, tornadele, au o grandoare a mişcării, sau a forţei distrugătoare, în timp ce crestele înzăpezite, liniştea serenă a deşertului sau a întinderii nesfârşite de gheaţă exprimă o grandoare a perenităţii şi a dăinuirii. Oamenii din toate timpurile au avut o anume aspiraţie către monumental. Acesta este felul în care omul înţelege să reproducă grandoarea prin creaţia sa, concurându-l, prometeic, pe Demiurg. Dacă nu ar fi această aspiraţie, astăzi nu ne-am mai uimi în faţa piramidelor egiptene, sau a Acropolei atheniene, căci unele monumente par lipsite de semnificaţie pragmatică. (*Apostolul*, nr. 86, oct., 2006)

Dumitriţa VASILCA

Învăţător şi profesor

Sfântul nostru învăţător

Când tremurându-şi jalea şi sfiala, / Un cânt pribeag îmbrăţişează firea, / Şi-un trandafir crescut în umbră moare, / Şi soare nu-i să-i plângă risipirea, / Eu plâng atunci, căci tu-mi răsai în zare, /A vremii noastră dreaptă muceniţă, / Copil blajin, cuminte prea devreme, /Sfielnică, bălaie dăscăliţă. (Octavian Goga – Dăscăliţa)

Doamne, mi-am zis atunci când am citit prima oară această poezie! Există oare mai nobilă, mai măreaţă şi mai sfântă meserie pe lumea asta decât cea de învăţător? Şi aşa m-am făcut eu învăţătoare şi nici azi nu regret alegerea acestui liceu, plin de oameni adevăraţi, ştiutori de carte şi cu suflete de aur.

Îmi amintesc cu câtă evlavie m-am alăturat grupului vrednicilor învăţători: Şerban, Filimon, Amaicei, Vadana, care imediat după revoluţie, sub stindardul de luptă sindicală purtat de omul cu suman, donquijotesc-ul Florin Florescu, care a adunat actele de prin poduri, a revendicat clădirile în instanţă şi a refăcut ASOCIAŢIA ÎNVĂŢĂTORILOR, în 1991.

Azi, a rămas neclintit doar respectul faţă de înaintaşii mei de la catedră, oameni de şcoală, cu frică de Dumnezeu, pe care-i percep ca pe nişte uriaşi, ce ţin încă pe umerii lor sfânta tradiţie a şcolii româneşti, care a dat Europei şi lumii profesionişti, cu care se mândresc alţii, că noi n-am fost în stare mai deloc, în cei 27 de ani de libertate, să ne respectăm şi să ne iubim breasla.

Mai este doar un pic până când cei care au definit învăţământul lui Spiru Haret ca fiind cel mai inerţial sistem, să reuşească să-l facă ţăndări, sub egida Reformei U.E., într-un îndărătnic şi zilnic pus în practică plan, numit *bellum omnium contra omnes*, sub privirile noastre îmbătrânite de-atâtea nelegiuiri văzute, legaţi de mâini şi de picioare ca prizonierii peşterii lui Platon condamnaţi să perceapă doar umbre, cu frici şi boli, îngenunchiaţi de legislaţia care nu mai dă pe noi doi bani şi asmute societatea civilă să ne vâneze ca pe nişte infractori.

Şi cine să ne apere dacă murim în şcoală de inimă-rea, de tristeţe şi dezamăgire, pentru că ei au doar drepturi, iar noi doar obligaţii? Toţi vorbesc, nimeni nu ascultă, toţi scriu, nimeni nu citeşte, toţi ştiu, nimeni nu spune adevărul, toţi suferă şi nimeni nu răspunde la întrebarea: Şcoala românească, încotro?

Unii zic: astea-s vremurile cele de pe urmă, care au drept caracteristică vizibilă: inversiunea. Alţii, ca şi mine, cred că salvarea e una individuală, prin rugăciune şi dialog, prin credinţă, nădejde şi dragoste. De aceea, salut efortul colegilor mei dascăli tineri, între 40-80 de ani, care mai cred în steaua şcolii româneşti, în reabilitarea statutului cadrului didactic, în vocaţia Sfântului Învăţător.

Şi ca pe ultimii mohicani, îi rog cu respect pe colegii mei contemporani, membri ai Asociaţiei Învăţătorilor din judeţul Neamţ, să reziste, să lupte şi să creadă, că efortul nostru va fi răsplătit vreodată, că cineva acolo sus ne mai iubeşte încă şi că Domnul Trandafir există, suntem noi!

Azi, ca un sfânt dintr-o icoană veche, / Blând îmi răsai cu faţa ta blajină, / Cu zâmbet bun cu ochi cuminţi şi limpezi, / Strălucitori de lacrimi şi lumină./ Cu tine-aduci atâtea nestemate / Din îngropatul vremilor tezaur, / Şi amintirea-n ţara ei mă poartă,/ Cu pas încet,în carul ei de aur… (Octavian Goga – Dascălul)

LA MULŢI ANI!

(*Apostolul*, nr. 185, febr., 2016)

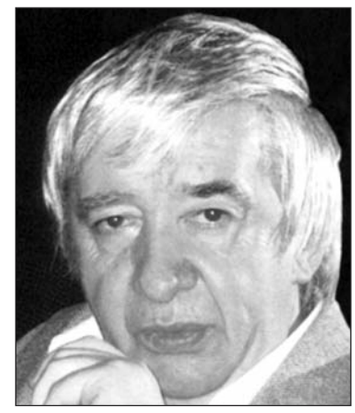

Mircea ZAHARIA

Ziarist

Sărmana limbă română

A trecut ziua de 31 august, la Piatra-Neamţ şi în ţărişoara noastră, cum trece expresul de Moscova prin gara Răcăciuni, în trăncăneală monotonă, şi nici mecanicul de locomotivă n-a fluierat batâr o dată, chit că e văr primar cu nevasta şefului de gară. Pe 31 august, conform legii, ar fi trebuit să fie sărbătorită, pentru prima dată în România, ZIUA LIMBII ROMÂNE. Presa nemţeană n-a marcat evenimentul, cum n-a marcat nici ziua de 2 iulie, presa centrală a tăcut mâlc, agenţiile de presă n-au consemnat această sărbătoare naţională, nici măcar în topul ştirilor zilei, iar la trăncăneala televiziunilor vom reveni mai târziu. Dar ce pretenţii ai să fie respectată o lege? – (53/2013) redactată şi promulgată cam în dorul lelei, a lelei Eba, cea cu succesurile în Parlamentul European. Textul cu pricina sună cam aşa: ziua *poate* fi marcată prin organizare de programe… Guvernul *poate* lua măsuri …autorităţile şi instituţiile publice *pot* sprijini moral şi logistic organizarea de manifestări…tv. şi radio, în calitatea de servicii publice *pot* include în programele lor emisiuni culturale ori aspecte de la …Vasăzică e voie. „**Se poate**”, nu „**trebuie**” – nu imperativ, ci după plac, cum ar fi scărpinatul pe burtă, de-o pildă.

Pe 26 iunie, conform unei legi din mai 1998, se sărbătoreşte ZIUA DRAPELULUI NAŢIONAL al ROMÂNIEI, şi chiar în acel an Parlamentul a dedicat o şedinţă solemnă evenimentului. Iar de atunci şi până în zilele noastre, sărbătoarea are loc anual în iunie, chit că în acest an un comunicat al

Palatului Cotroceni felicita drapelul încă din mai, ca să-şi ia de-o grijă. (Aici, dl. Băsescu a recunoscut că un funcţionar zelos a greşit luna şi va fi sancţionat cu 10%!) Bag samă că spaima de forţa tunurilor care au apărat în veac drapelul naţional funcţionează încă, dar pe sărmana limbă română ce tunuri o mai apără? Ar trebui, în primul rând, s-o apere şcoala, o instituţie abilitată să protejeze şi să promoveze cultura. N-am sesizat însă nici un fel de reacţie a ISJ Neamţ, care, reprezentând guvernul în teritoriu, ar fi trebuit să vegheze la respectarea legii. E posibil să fi acţionat pe alte canale, dar pe site-ul instituţiei nu exista, la acea dată, nici un comunicat oficial în acest sens. Aşa că, vacanţă fiind, şi directorii de şcoli au tras mai la umbră, că doar nu dau turcii... Singura excepţie pe care o cunosc este cea a şcolii din Răuceşti, unde evenimentul poartă numele „Laudă limbii române şi graiului străbun", a ajuns la a doua ediţie şi s-a bucurat de o implicare masivă a elevilor, profesorilor şi autorităţilor. Ar trebui, în al doilea rând, s-o apere chiar cei angajaţi în acest scop: învăţătorii, profesorii de română şi nu numai...

La sfârşitul lunii august a avut loc la Slatina ultimul congres al Asociaţiei Generale a Învăţătorilor din România, eveniment relatat pe larg în revista noastră. Nu ştiu de ce manifestarea are loc anual, nu ştiu ce hotărăsc şi ce fac efectiv colegii noştri şi nici nu mă interesează pentru că în afară de „hei-rup!" n-am auzit altceva. Ceea ce mă interesează l-am întrebat pe unul dintre participanţi: dat fiind că la Slatina au fost prezente nu numai înalte oficialităţi din ţară dar şi numeroase delegaţii româneşti de peste hotare, s-a discutat sau s-a hotărât ceva despre sărbătorirea primei Zile Naţionale a Limbii române? Răspunsul l-am primit prin ridicare de umeri: Ba. De două ori.

Într-o declaraţie rămasă memorabilă, Traian Băsescu făcea cu ochiul naţiunii şi zicea ceva cam pe ideea: eu nu m-am omorât cu cartea, dar uitaţi-vă ce fain-frumos mi-s în funcţia de licurici la Cotroceni! Păi nu? Hă, hă, hă... Pe 31 august, zi de uitată sărbătoare naţională, singura ştire măcinată pe toate posturile tv. era că Sida l-a făcut bunic pe Preşedinte, că aia mică corespunde binişor la gramaj şi o s-o cheme ba aşa, ba aşa. S-o cheme cum or vrea ei, că doar ei au făcut-o! Hă, hă, hă...

N-aş crede că poporul care l-a votat de trei-patru ori pe Băsescu – lume cam cu aceeaşi dragoste de carte – poate să aibă grijă de nestricarea limbii române, chiar şi prin presupuşii săi delegaţi instituţionali. Ies atâţia analfabeţi de pe porţile şcolilor şi facultăţilor, încât limba română trebuie să se apere singură. Până acum Domnia Sa s-a descurcat binişor, ceea ce e de dorit fiecăruia dintre noi. Iar alăturat, spre cinstirea trecutului eveniment, publicăm câteva texte pe care ar trebui să ni le reamintim nu doar la ceas de sărbătoare. (*Apostolul,* nr. 158, sept., 2013)

Sumar

Dan AGRIGOROAE – *Să ne (re)câştigăm stima de sine* (pag. 14)
Adrian ALUI GHEORGHE – *Cultura politicii* (pag. 14)
Gheorghe AMAICEI – *Revista „Apostolul", la ceas aniversar* (pag. 3) * *ZIUA EROILOR în memoria „APOSTOLULUI"* (pag. 15)
Tatiana ANTONOVICI – *Omagiu primei mele învăţătoare* (pag. 5)
Vasile BAGHIU – *NOTE DE TRECERE – O şansă pe filiera lecturii* (pag. 15)
Constantin BOSTAN – *„Scrisoarea de învăţătură" a unui apostol haretist* (pag. 6)
Emil BUCUREŞTEANU – *ANI de ŞCOALĂ* (pag. 12) * *Mama Nata* (pag. 16)
Coralia-Letiţia BUNGHEZ – *O sinceră urare* (pag. 3) * *Un nou liceu centenar în Piatra-Neamţ: Colegiul Naţional Gheorghe Asachi* (pag. 16)
Sofia BURCULEŢ – *Tranziţia pedagogiei* (pag. 16-17)
Gianina BURUIANĂ – *Alexandru Tomescu şi vioara fermecată* (pag. 11) * *Recital extraordinar al pianistului Horia Mihail* (pag. 17)
Traian CICOARE – *Mircea Eliade – conexiuni nemţene* (pag. 17-18)
Gheorghe A. M. CIOBANU – *ALBASTRU DE… IPOTEŞTI* (pag. 18)
Valentin CIUCĂ – *Singurătăţi laolaltă. Umbra lui Tonitza la Durău* (pag. 18-19)
Aurel CORNEA – *Un inepuizabil izvor de resurse educaţionale...* (pag. 1-2)
Ştefan CORNEANU – *Uciderea pruncilor (De la Irod la Năstase)* (pag. 19)
Eduard COVALI – *De ce citim?* (pag. 19-20)
Monica M. CRISTEA – *Domnului meu, în Eternitate* (pag. 5) * *Remember: ERMILIA CHIRUŢĂ* (noiembrie 1955- iunie 2017) (pag. 13) * *Cromatică adolescentină* (pag. 20)
Steluţa CRĂCIUN – *Pentru a face portretul unui profesor* (pag. 20)
Constantin CUCU – *„Revista Apostolul. Bibliografie"* (pag. 20-21)
Daniel DIEACONU – *Valea Muntelui – proiecte culturale* (pag. 10) * *Poteci ale cunoaşterii – un proiect pentru protecţia parcurilor naturale nemţene* (pag. 21)
Vasile DANCI – *Romaşcanii, pe podium la „Gala Culturii"* (pag. 22)
Paul FINDRIHAN – *Arta, un joc divin* (pag. 22)
Mihai FLOROAIA – *Elemente de teologie catafatică în opera lui Mihai Eminescu* (pag. 9) * *Pe cine deranjează simbolurile religioase din şcoli?* (pag. 22-23)
Mihaela GHERGHELESCU – *O lecţie de demnitate* (pag. 23)
Constantin GHERGHELESCU – *Obsesia istoriei la Cioran* (pag. 23-24)
Mihail-Sorin GAIDĂU – *Elevi şi profesori la „Victor Brauner"* (pag. 24)
Constantin GRASU – *O tarcăuancă la Oxford* (pag. 24-25)
Gabriela GRIGORE – *Noi provocări pentru sindicatele din învăţământ* (pag. 25)
George GRIGORICĂ – *Corul Corpului Didactic* (pag. 25-26)
Simion HANCESCU – *Tot respectul şi toate aprecierile...* (pag. 1-2)
Elena-Roxana IRINA – *Thesaurul Eladei* (pag. 26)
Minodora LEMNARU – *Promisiunea – instrument electoral* (pag 26)
Mihai-Emilian MANCAŞ – *Ctitori şi destine* (pag. 7) * *Spiritul Rareşului* (pag. 26-27)
Alexandrina MANCAŞ – *Preţuiţi şi dragi truditori la „Apostolul", * Scrisoare din Franţa* (pag. 27)
Luminiţa MOSCALU – *Mircea ELIADE – Întoarcerea în timp* (pag. 27-28)
Veronica MIHĂILESCU – *Apostolul redivivus* (pag. 28)
Constantin MUNTEANU – *În numele tatălui* (pag. 28)
Raluca NACLAD – *Cu dragoste despre Zburătorul TT* (pag. 29)
Dorin NICOLA – *Valori neolitice româneşti expuse în Elveţia* (pag. 29)
Irina NASTASIU – *Gheorghe Lazăr, întemeietorul învăţământului modern românesc* (pag. 29-30)
Emil NICOLAE – *Revista „Asachi" revine la cititorii ei* (pag. 30)
Viorel NICOLAU – *Constantin Virgil Gheorghiu – Casa de la Petrodava* (pag. 30-31)
Niculina NIŢĂ – *Dar de timp bicentenar, cu iz breton* (pag. 2) * *„NOI" şi „EI"* (pag. 31)
Draga OLTEANU-MATEI – *Gânduri pentru* Yorick (pag. 31)
Alina PAMFIL – *Şcoala nemţeană în mileniul III* (pag. 31-32) * *Sărbătorire binemeritată!* (pag. 40)
Valerian PERCĂ – *Dinspre monolog spre dialog* (pag. 32)
Cristina S. PETRARIU – *Celor ce mişcă stelele şi sorii...* (pag. 4) * *Remember Doctor SORIN CIOBANU* (pag. 13)
Gabriel PLOSCĂ – *Bucurie împlinită!* (pag. 1-2) * *CENUŞĂREASA* (pag. 32-33)
Vasile POSTOLICĂ – *Civilizaţie, matematică şi reformă* (pag. 33)
Daniela PREPELIŢĂ – *Portret de sindicalist* (pag. 34)
Red. – *Aniversări culturale – luna iunie* (pag. 10) * *Aniversări culturale – luna iulie* (pag. 11)
Adrian ROMILA – *Cenaclul de joi: Cultură la liber şi numai din plăcere* (pag. 34) * *La aniversară* (pag. 40)
Leonard ROTARU – *Preotul profesor Ioan Gherasim şi „turnul său de fildeş"* (pag. 8) * *Domnule Învăţător,* (pag. 34-35)
Dumitru RUSU – *De ce îl iubim pe bădia Creangă?* (pag. 35)
Liviu Constantin RUSU – *ZIUA MĂRIEI SALE, ÎNVĂŢĂTORUL* (pag. 1-4) * *25 de ani de la reînfiinţarea Asociaţiei Învăţătorilor din judeţul Neamţ – o sărbătoare a şcolii nemţene* (pag. 35)
Nicolae SAVA – *Locul unu în topul revistelor şcolare* (pag. 35-36)
Sabina STĂNESCU – *La mulţi ani dragii mei, colegi, dascăli!* (pag. 3) * *Dascăli romaşcani de altădată* (pag. 7)
Lucian STROCHI – *O întâlnire de suflet sau scurt tratat despre culori* (pag. 36)
George ŢIGĂU – *Dirigintele – Administrator sau lider al şcolarilor?* (pag. 36-37)
Constantin TOMŞA – *Rememorări nemţene* (pag. 8, 9, 10, 11, 12, 13) * *Puterea ascunsă a cuvântului poate schimba lumea: ZĂPADĂ ŞI FUM de Cătălin Stupcanu* (pag. 37)
Dumitru Dănuţ URSACHE – *Similitudini, armonie şi ordine cosmică* (pag. 37-38)
Dumitriţa VASILCA – *Sfântul nostru învăţător* (pag. 38)
Elena VULCĂNESCU – *Apostoli din* Apostol (pag. 4)
Mircea ZAHARIA – *Sărmana limbă română* (pag. 38) * *A doua faţă a medaliei* (pag. 40)

La aniversară

O triplă aniversare înseamnă mult, e adevărat, e onorant că se-ntâmplă, dar o revistă cu vechimea şi prestigiul local al „*Apostolului*” n-avea neapărat nevoie de ea. De câte ori mi-a căzut în mână, am citit-o, integral, de la editorial şi „*Viaţa sindicală*” până la „*Zig-Zag*”, şi de aceea spun că o aniversare ca aceasta doar confirmă, nu creează un statut.

Publicaţia fondată în 1934, la Piatra-Neamţ, reluată într-o serie proaspătă din 1999, cu o echipă redacţională care a dovedit competenţă şi consecvenţă, a constituit un fel de fereastră jurnalistică salutară pentru cadrele didactice din Neamţ. Contribuţiile lor culturale, problemele administrative şi sindicale, evenimentele din viaţa învăţământului nemţean, cărţile nou apărute şi sărbătorile importante de dată recentă, toate au arătat că profesorii şi învăţătorii de aici au o viaţă intelectuală şi profesională bogată şi că reprezintă o voce care trebuie ascultată. Statutul lor a fost reprezentat mereu de această revistă care s-a încăpăţânat să apară, cu sprijinul Sindicatului didactic şi cu cel al Asociaţiei Învăţătorului, în vremuri când publicaţiile pe hârtie au tot mai puţine posibilităţi de supravieţuire, în spaţiul public. „*Apostolul*” a dat şi măsura înaltă a calităţii redactorilor şi colaboratorilor ei, dar şi pe cea a dascălilor pe care i-a reprezentat, cu demnitate.

O felicit şi le urez celor din redacţie, colegi ai mei, ani de folositoare şi frumoasă apariţie! Ca până acum şi mai bine decât atât!

Adrian G. ROMILA,
scriitor
(şi, cu mândrie, profesor de literatură)

Sărbătorire binemeritată!

Între durerile facerii acestei lumi, învăţătura este cea mai grea şi mai profundă înfăptuire. Pentru aceasta s-au fost născut şi s-au petrecut dintre noi înaintemergători demni de toată iubirea noastră.

Între durerile facerii acestei lumi, iubirea este cea mai înaltă şi mai curată simţire de alţii şi de sine. Pentru aceasta s-au fost odrăslite cunoaşterea, recunoaşterea şi cinstirea celor veşnic demni de laudă.

Între durerile facerii acestei lumi, veşnicia este taina cea mai de nepătruns, pe care o povestim cu demnitate, în vieţuirea şi murirea noastră.

Preţuire ţie, învăţătorule, preţuire vouă, truditorilor, pace ţie, povestitorule, peste timp şi timpuri! Sărbătorire binemeritată!

Alina PAMFIL

A doua faţă a medaliei

O să pornesc de la un loc comun. Când vine vorba despre Teatrul Tineretului, interlocutorul intră în transă şi începe să turuie: Ileana Stana Ionescu, Florin Piersic, Leopoldina Bălănuţă, Virgil Ogăşanu, Horaţiu Mălăele ş.a. Cu greu citează cineva însă titlurile unor spectacole din căror glorie încă mai suge anosta echipă a instituţiei numite, şi cred că echipa însăşi n-ar putea cita pe artizanii statutului de care se bucură. E în ordine. Veacul/mileniul înaintează.

Numărul 200 al revistei n-ar fi putut intra niciodată la tipar, dacă n-ar fi existat visul profesorilor Florin Florescu şi Ştefan Corneanu, care, cu inconştienţa lor, m-au făcut să rup mai multe perechi de ochelari, înainte de a mă hotărî să-i iau în serios. Dacă nu ştii ce să faci cu o riglă de cuadraţi, nu poţi face o revistă cu tot entuziasmul din lume.

Şi n-ar fi putut exista dacă, prin liderii lui trecuţi şi prezenţi, Sindicatul din Învăţământ Neamţ nu s-ar fi implicat total, cu trup şi suflet (*trup*, citeşte *financiar*), în acest demers cultural atât de necesar – o revistă a cadrelor didactice din Neamţ.

Veţi observa, cred, răsfoind colecţia sau „Antologia” din filele precedente, că dimensiunea verticală a revistei a fost consolidată prin semnătura mai tuturor condeierilor din zonă, cât şi prin cea a unor marcanţi profesori şi scriitori, trecuţi astăzi la cele veşnice: Constantin BAROI, Traian CICOARE, Ştefan CORNEANU, Eduard COVALI, Mihail-Sorin GAIDĂU, Constantin GHERGHELESCU, Paul FINDRIHAN, Florin FLORESCU, Valerian PERCĂ, D. D. URSACHE.

Veţi observa, de asemenea, că, pe orizontală, aria preocupărilor nu se limitează la cea a şcolii sau a vieţii sindicale, cu toate evenimentele adiacente, ci punctează conturul spiritual al spaţiului, în care dascălii nemţeni sunt prezenţi constant şi percutant. Una peste alta, pot afirma că noua serie a revistei oferă o imagine a frământărilor şcolii nemţene în ultimii vreo douăzeci de ani, pe fundalul vieţii culturale a locului. Este nu întotdeauna o imagine pastelată, dar e una reală, în care primează informaţia şi nu umoarea sentimentală. O imagine pe care se poate conta. Şi de care răspund integral.

La ceas de sărbătoare se vorbeşte cam la plural: noi avem/ facem/ promovăm/ iubim revista; dascăli/ dăscăliţe care au lenevit între două aniversări devin prolifici/ prolifice; lumea îşi aminteşte de primul învăţător, se citează din clasici şi se emit panseuri: bla, bla, bla.

N-o să teoretizez. Am scris despre programul revistei în primul număr al seriei noi şi am dat seamă la aniversările festive de 10 şi 15 ani, la apariţia numărului 100. N-am nimic de retractat, şi puţin de adăugat. Între timp, pur şi simplu mi-am/ ne-am văzut de treabă. Şi e bine că, tot între timp, revista poate fi citită pe internet, şi se aşează în matca lor PREMIILE REVISTEI APOSTOLUL.

La apariţia prezentei ediţii a gazetei, trebuie să le mulţumesc colegilor de redacţie, lui Gabriel Ploscă, actualul preşedinte al Sindicatului din Învăţământ, care a preluat acest cadou şi această piatră de moară de la Florin Florescu, mâinii mele drepte numite Constantin Tomşa, şi lui Dorian Radu, tehnoredactorul care m-a secondat în editarea revistei de la bun început, pentru prietenie, profesionalism şi dedicaţie. Sunt oameni cu care poţi porni la drum lung. Şi mă îndreptăţesc să spun aceasta miile de texte citite şi tipărite, miile de texte citite şi aruncate la coş, sutele de nopţi nedormite întru întocmirea foii, pentru ca acum, la ieşirea numărului 200 al APOSTOLULUI, dumneavoastră să puteţi răsfoi o revistă de patruzeci de pagini şi să spuneţi: Iaca!

Mircea ZAHARIA

Martie, 2009: **FLORIN FLORESCU**, **Carmen DASCĂLU**, **Gabriel PLOSCĂ**, **Gabriela GRIGORE**, **Gheorghe AMAICEI**, **Mircea ZAHARIA** (sus, de la stânga la dreapta), **Ştefan CORNEANU**, **Dumitriţa VASILCA**, **Constantin TOMŞA**, **Alexandru COVASAN** (jos, de la stânga la dreapta)

APOSTOLUL – revistă a cadrelor didactice din judeţul Neamţ, serie nouă, apare prin colaborarea Sindicatului Învăţământ Neamţ şi Asociaţiei Învăţătorilor din judeţul Neamţ (martie 1999).
FONDATORI ● noiembrie, 1934: C. Luchian, V. Gaboreanu, V. Scripcaru, M. Stamate, I. Rafail, M. Avădanei
● **martie, 1999:** Florin Florescu, Ştefan Corneanu, Gheorghe Amaicei, Dumitriţa Vasilca
CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE: Gabriel PLOSCĂ – director general, Iosif COVASAN – director economic, Gheorghe AMAICEI, Liviu RUSU, Gabriela GRIGORE.
CONSILIUL DE REDACŢIE: *Mircea ZAHARIA – redactor-şef, Constantin TOMŞA – redactor-şef adjunct, Mihai FLOROAIA, Irina NASTASIU, Dorel NEMŢEANU – DTP; Dorin DAVIDEANU – editor online.*

ISSN - 1582-3121

Redacţia şi administraţia: str. Petru Rareş nr. 24, Piatra Neamţ. Tel/fax: 0233.22.53.32
revista_apostolul@yahoo.com